

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga číslo 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina ena mesecno Din 25.—
Za tiskarstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Avstrija ob dveh važnih obletnicah

Na današnji dan pred tremi leti se je zasedba kancelarjeve palače na Dunaju in z umorom kancelarja dr. Dollfusa začel oboroženi upor narodnega socializma v Avstriji. Cilj upora je bil, da bi se s silo izvedla priključitev Avstrije k Nemčiji in se na ta način postavila Evropa pred izvršeno dejstvo. Če bi se tudi revolucija posrečila, bi se morala ta cilj ne dal v celoti izvesti, vsekakor pa bi postala Avstrija narodno-socialistična država, ki bi bila le na videz samostojna, v resnici pa ekspozitura rajha. Odločni odpor avstrijske vojske je preprečil načrte avstrijskih hitlerjevcev. Voditelji upora so romali v zapore, deloma pa bežali v inozemstvo. Enako je bilo tudi z aktivnimi udeleženci, kolikor jih je bilo mogoče dognati.

Dve leti sta potekli po tej tragediji, preden se je moglo vprašanje avstrijskih narodnih socialistov zopet obravnavati za zeleno mizo. Razvoj mednarodnega položaja in nekatere druge okoliščnosti so dovedli lani do pogajanj med Dunajem in Berlinom in končno do znanega sporazuma dne 11. julija 1936. To je v avstrijskem političnem življenju zadnjih let brez dvoma najpomembnejši dogodek, zato bo gotovo zanimivo in poučno, ako pogledamo, kakšen je položaj danes, tri leta po krvavem razdoru in eno leto po zopetni spravi.

Razumljivo je, da se avstrijski listi ob teh obletnicah bolj pominjajo sprave kakor razdora. Vendar so v svojih komentarjih in sodbah zelo rezervirani. Osebnost glasilca kancelarja Schuschnigga »Neuigkeits-Weltblatt« je pri tej priliki poudarilo, da »je avstrijska vlada že davno izrekla svojo poslednjo besedo o avstrijskem narodnem socializmu, ki je za vedno izključen iz političnega življenja Avstrije«. Nekoliko manj energično se izražajo ostali režimski listi, vendar se tudi ti vsi delajo, kakor da so prepričani, da je za vedno utonila zvezda avstrijskega narodnega socializma, saj se je z lanskim sporazumom Nemčija slovesno odrekla vsakemu vmešavanju v avstrijske notranje zadeve.

Povodom obletnice lanskega sporazuma so prinesli listi tudi izjave nemškega poslanika na Dunaju Pavena in avstrijskega ministra Glaise-Horstenaua. Von Papan spada med glavne tvorce sporazuma, zato je razumljivo, da bi rad prikazal njegove sadove v čim lepši luči. Po njegovem mnenju je leži težišče sporazuma bolj v mednarodni, kakor v notranji politiki. Avstrija ima svoje poslanstvo v jugovzhodni Evropi. Da more to poslanstvo vršiti, mora biti samostojna in svojska, pri tem pa v prisrčnem bratskem razmerju do rajha. Ideja anšlusa v prvotnem smislu ni več na mestu, pač pa pomeni sporazum od 11. julija l. l. važno etapo v reševanju nemškega vprašanja, ki je usodno vprašanje za vso Evropo. Ne da se rešiti, ako se ne reši prej avstrijsko vprašanje tako, da bosta zadovoljna oba nemška naroda, oni v Avstriji in oni v rajhu.

V enakem dvomnem smislu se je o vrednosti in sadovih sporazuma izrazil minister Glaise-Horstenau, ki je baš na osnovi tega sporazuma postal član avstrijske vlade kot zastopnik takozvanih nacionalnih krogov. On zlasti poudarja, da Nemčija tudi v dobi propagande za anšlus nikdar ni mislila na kako nasilno priključitev. V razgovorih z raznimi nemškimi politiki in državniki je dobil prepričanje, da je njihov »čut odgovornosti za mir močnejši od trenutnega nezadovoljenja na obeh straneh«.

Ta različna mnenja najbolje kažejo, kako velik je še prepad med obema državama, kako veliko še vedno medsebojno nezaupanje in kako velika še nasprotstva med hitlerizmom in sedanjim režimom v Avstriji. Se vedno so močnejše posledice dogodkov pred tremi leti, kakor pa posledice lani sklenjenega sporazuma. Da je res tako, o tem priča tudi govor kancelarja Schuschnigga, ki je bil pretekli teden gost inozemskih novinarjev na Dunaju. V svojem govoru se niti z besedo ni dotaknil lanskega sporazuma. Govoril je o zunanjih in notranji politiki Avstrije. Aludirajoč na Hitlerjev govor ob letošnji obletnici prevzema oblasti v Nemčiji, je Schuschnigg poudaril, da od avstrijske politike zares ni pričakovati nobenih presenečenj. Slej ko prej je njen glavni cilj utrditev državne neodvisnosti. Ker je evropski mir važen pogoj za neodvisnost in samostojnost Avstrije, podpira in bo podpirala Avstrija z vsemi silami prizadevanje za chranitev miru. Avstrija je majhna država, a tudi ne želi postati večja. Med kancelarjevimi notranje-političnimi izjavami je izzvala največjo pozornost njegovo priznanje, da znana papeževa okrožnica »Quadragesimo anno« ne nudi zadostne osnove za ureditev države. Ona daje sicer smernice za socialne reforme, ne pa tudi za zadovoljivo organizacijo državnega ustroja. Končno je izrazil še upanje, da bo stanovska ureditev Avstrije v enem letu dovršena in da bo potem mogoče razpisati volitve za vsa stanovska zastopstva.

Kakor že rečeno, kancelar ob tej

Konkordat u skupščini sprejet

Narodna skupščina je včeraj nadaljevala in končala razpravo o konkordatu — Pri načelnem glasovanju je bilo 166 glasov za in 128 proti, pri zaključnem pa 167 za in 129 proti

Beograd, 23. julija. o. Ob napeti pozornosti vse javnosti je narodna skupščina danes nadaljevala in končala razpravo o konkordatu. Dopoldanska seja je bila posvečena še splošni debati. Zaveleka se je do 15. ure, ker so hoteli debato vsekakor že na tej seji končati, tako da bi se na popoldanski takoj začelo glasovanje. Tako se je tudi zgodilo. Nekateri prijavljeni govorniki iz večinskega kluba so se odrekli besedi, tako da so prišli na vrsto le opozicijski govorniki, ki so govorili proti odobritvi konkordata.

Napetost in zanimanje sta dosegla višek na popoldanski seji, ki se je začela ob 18. Kar se zgodilo le v izjemnih primerih, se je zgodilo to pot, da so bile namreč točno ob napovedanem času že vse klopi v skupščinski dvorani zasedene. Rekorden je bil tudi naval na galerije. Kljub skrajni napetosti je glasovanje poteklo v popolnem redu in brez vsakega incidenta. Pri načelnem glasovanju se je 166 poslancev izreklo za in 128 poslancev proti odobritvi konkordata. Ker se pri podrobnih razpravi nihče ni javil k besedi, je takoj sledilo zaključno glasovanje, ki je dalo 167 glasov za in 129 glasov proti odobritvi.

Ko je razglasil izid glasovanja, je predsednik Čirić sejo zaključil in sporočil, da bo prihodnjo sklicano pismeno. Po splošnem prepričanju se bo to zgodilo šele jeseni, tako da je odšla skuščina nocoj na poletne počitnice.

Potek seje

Beograd, 23. julija. p. Današnja seja narodne skupščine, ki se je pričela kmalu po 8. uri dopoldne, je bila zopet zelo živahna in mestoma burna, zlasti med obširnimi govorom dr. Voje Janjića predsednika odbora za proučevanje konkordata, ki je danes nastopil proti odobritvi predloženega konkordata. Do prenehanja je prišlo tudi ob priliki govora nar. posl. Vojka Cvrkića (JRZ), ki je v imenu vladne večine odgovoril dr. Janjiću.

Pred prehodom na dnevni red je bilo objavljeno, da je skupina poslancev vložila interpelacijo na ministrstva za social. politiko, v kateri zahteva naj prikoči na pomoč občini Zavrč v ptujskem srežu, ki je bila hudo prizadeta po vremenskih katastrofah.

H konkordatu je danes prvi govoril poslanec Milenko Glišović (Delovni klub), ki je kritiziral konkordat, govoril o zaslugah pravoslavne cerkve in izjavil, da bo glasoval proti konkordatu.

Tudi posl. Djordje Petković (JNS) je kritiziral konkordat in izrazil bojazen, da bi mogla njegova ratifikacija škodovati verskemu miru. Analiziral je nato posamezne določbe konkordata in utemeljeval svoje pomisleke proti njim.

Prvo in drugo glasovanje

Z ogromno napetostjo je vsa javnost pričakovala za 18. uro napovedano nadaljevanje seje, ko se je imelo pričeti glasovanje. Že mnogo poprej so bile galerije zasedene do zadnjega kotička. V novinarski loži je vladala prava gneča, ker so bili poleg domačih navzoči tudi številni tuji novinarji. Tudi diplomatska loža je bila tokrat dobro zasedena. Prisotnih je bilo večje število diplomatskih predstavnikov, med njimi italijanski, avstrijski in madžarski poslaniki.

Narodni poslanci so se začeli zbirati že kmalu po 17. Vsi klubi so kontrolirali prisotnost svojih članov. Nervoznost je naraščala od minute do minute in je dosegla vrhunec, ko je ob 18. zadonel skupščinski zvonec, pozivajoč poslance k seji.

Ob 18.04 je predsednik Čirić otvoril sejo in napovedal, da bo sedaj glasovanje o konkordatu v načelu. Ape-liral je na narodne poslance, naj mirno spremljajo glasovanje in se izognejo vsakemu prerakanju. Nato je pozval tajnika skupščine Dragana Damića, da je po imenu pozival poslance, ki so nato oddajali svoje glasove za ali proti. Ko je prvi poslanec JRZ glasoval

Posl. Rista Grdjić (JNS) je obširno govoril o poročilu notranjega ministrstva o dogodkih pri Saborni cerkvi, ki je bilo predloženo včeraj v senatu. Protestiral je, da se narodni poslanci, ki so znani po svojem patriotizmu in ki so prelivali kri za to državo, označujejo za subverzivne elemente. Potem je podrobno razpravljal o konkordatu. Omenjal je spore med Vatikanom ter Nemčijo in Poljsko ter izrazil bojazen, da utegne priti do sličnih nesporazumljenj tudi v Jugoslaviji.

Posl. Radivoje Nikolić (demokrat) je kritiziral konkordat s stališča slovanskega Balkana.

Posl. Jovan Zdravković (demokrat) je očital vladi, da v konkordatu niso v dovoljni meri zaščitili državni in nacionalni interesi.

Govor posl. dr. Janjića

Ob veliki pozornosti vse zbornice je stopil za govorniški pult dr. Vojislav Janjić, ki je spadal do pred par dnevi med voditelje JRZ in je bil zato od vladne večine izvoljen tudi za predsednika skupščinskega odbora za proučevanje konkordata. Njegov nastop je pozdravila opozicija s ploskanjem, vladna večina pa s hladnim molkom. V svojem obširnem in temperamentnem govoru je dr. Janjić ostro kritiziral konkordat. Med drugim je primerjal današnji položaj s položajem na današnji dan pred 23 leti, ko je Avstro-Ogrska poslala Srbiji znani ultimatum. Kakor je takrat Srbija ultimatum odklonila, tako bi morala tudi danes Jugoslavija odkloniti konkordat. Obširno se je bavil tudi z dogodki pri Saborni cerkvi in zavračal trditve beograjske policije. Daljša izvajanja je posvetil odnosom Jugoslavije do Vatikana in med drugim navedel kako je bil pred 10 leti kot bivši minister in kot predsednik delegacije določen, da vodi pogajanja za sklenitev konkordata. Podrobno je opisoval potek teh pogajanj in zatrjeval, da bi lahko vsi narodni poslanci mirne duše glasovali za isti konkordat, o katerem je on vodil pogajanja. Omenjal je, kako je takrat tedanje ministre Mišo Trifunovića, Momčila Ninčića ter Stepana in Pavla Radića pozval na konferenco v znanem ministrstvu, kjer je obširno poročal o poteku in razvoju pogajanj za konkordat. Pokojni Stepan Radić ga je takrat oštel, da je »arhiepiskop«, ker zagovarja take določbe. Enako je omenjal Stepan Radić tudi Mišo Trifunovića.

Zadnji govornik je bil Voj. Cvrkić (JRZ), ki je ostro odgovarjal dr. Janjiću in polemiziral z njegovo kritiko konkordata. Rekel je, da bi Voj. Janjić brez dvoma zagovarjal tudi ta konkordat, če bi se mu izpolnila njegova želja, da bi bil postal minister. Na koncu je pozval poslance, naj se ne vžirajo na tako kritiko in naj glasujejo za odobritev konkordata.

S tem je bila načelna razprava končana in je predsednik ob 15. sejo prekinil ter napovedal nadaljevanje za 18. uro, ko bo takoj glasovanje. Zato je pozval poslance, naj pridejo točno.

val proti, ga je opozicija viharno aplavdirala, enako tudi druge poslance JRZ, ki so glasovali proti ratifikaciji. Kontrolo nad glasovanjem je izvajal v imenu opozicije Mirko Urošević, v imenu vladne večine pa Jevrem Tomić.

Glasovanje je bilo končano ob 18.45, naker je predsednik Čirić takoj objavil izid. Glasovalo je skupno 294 poslancev. Od teh je oddalo svoj glas za odobritev konkordata 166, proti odobritvi konkordata pa 128 poslancev. Vladna večina je sprejela izid glasovanja s ploskanjem in ovacijami vladi, opozicija pa s protesti.

Ko se je dvorana malo pomirila, je

predsednik objavil, da se bo takoj pričela podrobna razprava. V podrobni razpravi se ni nihče javil k besedi in ob 19. je bilo že zaključeno glasovanje. Glasovalo je sedaj 296 poslancev in sicer 167 za, 129 pa proti. S tem je bil konkordat v narodni skupščini definitivno odobren.

Predsednik je par minut po 19. zaključil sejo in napovedal, da bo prihodnja sklicana pismeno z dnevnim redom: 1. predlog zakona o ugodnosti in pravicah nosilcev Karadjordjeve zveze z meči in 2. poročilo odbora za prošnje in pritožbe.

Senat o konkordatu še ne bo razpravljaj

Sporočilo predsednika vlade v klubu JRZ — Senatu bo konkordat predložen šele jeseni

Beograd, 23. julija. a. Takoj po končani seji narodne skupščine se je sestel poslanski klub JRZ. Na seji se je predsednik vlade dr. Stojadinović zahvalil poslancem, da so izglasovali konkordat. Rekel je med drugim:

»Vi ste poslušali moje nasvete in ste glasovali za konkordat, čeprav vam ta sklep ni bil lahek. Govorili in agitirali so zoper vas in vam grozili tako s cerkvene strani kakor z ulice. Junaško in dostojanstveno ste vzdržali vse te napade. Cestitam vam. S tako krepkimi značaj, kakršni so zdaj zbrani v tem klubu, je naša stranka pokazala, da je dosegla velikim nalogam in da lahko vodi državno politiko. Boj, ki smo ga te dni vodili, nam je bil vsiljen. Nismo si ga želeli, morali pa smo pobratj rovakovic, ki nam je bila vržena.«

V nadaljnjih izjavah je predsednik vlade kritiziral stališče poslanskega kluba JNS v katerem sta tudi Bogoljub Jevtić in dr. Auer, od katerih je prvi konkordat sklenil, drugi pa podpisal. »Ako mi konkordat ne bi predložili narodni skupščini, bi nas JNS gotovo obtožila, da ne delamo po sporočilu Velikega kraljeva.«

Dr. Stojadinović se je toplo zahvalil poslancem JRZ, da so glasovali za konkordat in s tem tudi njemu izkazali zaupanje. To zaupanje hoče upravičiti. Nato je nadaljeval:

»Ker mislim glede konkordata takoj storiti je to, da ga ne bom takoj predložil senatu. Med tem časom, ki mi bo na razpolago, pa želim še enkrat poizkusiti da se s srbsko pravoslavno cerkvijo dogovorim. Med nami ni nikogar, absolutno nikogar, najmanj pa bi mogel jaz želeli prepri in boj s srbsko pravoslavno cerkvijo.«

Vsestemu arhieriejskemu saboru sem stavil 30. prejšnjega meseca nekatere predloge. Sveti arhieriejski sabor mi je odgovoril 13. t. m. V svojem odgovoru pravi, da zaradi slabosti Nj. svetosti patriarha za posamičnih cerkvenih kanonih svetih arhieriejskih sabor sploh ne more zasedati in obvezno sklepati. Zato sabor tudi ne more izpremeniti svojega prejšnjega sklepa. Te razloge sv. arhieriejskega sabora moramo upoštevati. Želim počakati, da bo svetih arhieriejskih sabor mogel obvezno sklepati. Konkordat

je ležal na moji mizi dve leti. Zato more počakati še kakšen mesec. Zdar, ko imamo vaš sklep in ko nismo pod nobenim pritiskom, kako naj delamo, ne od pravoslavne cerkve ne od pritiska ulice, se to lahko zgodi. Predlagam, da za nekaj časa vprašanje konkordata odložimo z dnevnega reda. Pokazali smo dovolj dobre in čvrste volje, da s konkordatom proderemo, vendar moramo vsi želeli, da se to zgodi v lepšem in pomirjivejšem razpoloženju našega ljudstva.«

Tudi senat odhaja na počitnice

Beograd, 23. julija. p. Senat je imel danes popoldne ob 18. kratko sejo, na kateri je bila končana razprava o predlogu zakona o gospodarskih združenjih. Zakon je bil v načelu in podrobnostih brez nadaljnje debate soglasno sprejet. Predsednik je nato sporočil, da bo prihodnja seja sklicana pismeno potom. Kdaj bo prišel na dnevni red zakon o prekrških, še ni znano.

Izključitve iz JRZ

Beograd, 23. julija. AA. Nocoj ob 19. uri je bila plenarna seja poslanskega kluba JRZ. Predsednik vlade se je s toplimi besedami zahvalil poslancem JRZ za zaupanje, ki so mu ga izkazali z današnjim složnim glasovanjem v narodni skupščini. Ple-num kluba je pozdravil z enodušnim ploskanjem izvajanja predsednika kraljevske vlade, ki je v svojem govoru tudi izjavil, da o zakonskem predlogu o konkordatu senat za enkrat ne bo sklepal.

Nato je na predlog predsednika Dragice Cvetkovića klub enodušno izključil iz članstva zaradi kršitve klubske discipline poslance Bogdana Petrovića, Jakša Božića, Simu Budimira, Momčila Sekića, dr. Bogdana Erecogova, Stevana Trpkovića, Jovana Arandjelovića, Strahinjo Borisavljevića, Petra Galoža, Branka Vasiljevića, Stojana Krtića, Dušana Popovića, Milivoja Stepanovića, Petra Stajčevića in Todoru Mihajlovića.

Francoski protest v Berlinu

Nenadno poslabšanje francosko-nemških odnosov zaradi nemških obdolžitvev o pošiljanju francoskih prostovoljcev v španijo

Pariz, 23. julija. g. Trditve nemškega tiska, da je iz Francije odšlo v španijo 800 francoskih prostovoljcev, se na merodajnem mestu in v tisku odločno dementirajo.

Spor med Nemčijo in Francijo, ki je nastal zaradi napadov nemškega tiska proti Franciji vsled dozdevne prekršitve nevtrnosti v španski državljanski vojni, se čim dalje bolj postruje. Francoski poslanik François Poncet v Berlinu je dobil nalog, naj protestira pri nemški vladi zaradi trditve nemškega tiska, da je poslala Francija v španijo svojo tujsko legijo. Francoska vlada je poslala v Berlin službeni demanti teh vesti, pa ga ni objavil niti nemški službeni tiskovni urad niti ga niso objavili nemški listi. Zato ugotavljajo pariski listi, da je to prvi primer, ko je kaka vlada popolnoma ignorirala službeni demanti druge vlade. Tudi francosko zunanje ministrstvo vidi v tem izrazito neprijeteljsko dejanje. Polslužbeni »Petit Parisien« pravi, da nemogoča tako postopanje vsak sporazum v odboru za nevmešanje, zaradi česar je upanje v kompromis zelo majhno.

»Völkischer Beobachter« tudi v svojem današnjem uvodniku ne upošteva kategoričnega demantija francoske vlade, pač pa ponavlja svoje trditve in pripisuje Franciji celo namen, da hoče izvršiti napad na španski Maroko. »Völkischer Beobachter« in »Berliner Tageblatt« sta objavila sporočilo DNB o francoskem demantiju ter pristavljata, da »Francija pobija dejstvo, do čim je pošiljanje francoske tujske legije v španijo dokazano«.

Berlin, 23. julija. AA. Francoski veleposlanik je popoldne obiskal nemško zunanje ministrstvo in z imenu svoje vlade

odločno protestiral proti lažnim navedbam narodno socialističnega tiska, češ, da je oddelek francoske tujske legije odpotval v španijo. Razen tega je francoski veleposlanik izrazil začudenje, ker so mogli listi razširjati podobne laži, čeprav je francoska vlada objavila o tem uraden in odločen demanti.

Italijanski očitki Parizu in Moskvi

Milan, 23. julija. AA. V svojem današnjem komentarju vprašanja nevmešavanja poudarja »Corriere della Sera«, da potrjuje vsi dogodki domnevo, da skušajo v Parizu in Moskvi onemogočiti vsak resen sporazum v tej zadevi. Iz Francije in Sovjetske unije pošiljajo še nadalje španskim republikancem prostovoljce in municijo. Francija in Rusija želita s svojimi manevri v Londonu pridobiti čas, da bi čimbolje oskrbeli valencijsko vlado.

Seja tehničnega pododbora za nevmešavanja

London, 23. julija. AA. Ob 11. dopoldne je imel v zunanem ministrstvu sejo tehničnega pododbora, ki ima nalogo proučiti vprašanje nadzornikov v španskih lukah. Posamezne države so zastopali pomorski atašei in tajniki poslaništev.

Obisk rumunskega kralja v Bruslju

Bruselj, 23. julija. AA. Rumunski kralj Karol II. bo prišel v ponedeljek iz Londona v Bruselj. Kralj potuje incognito.

Komunisti kritizirajo Chautempsovo vlado Svojega nerazpoloženja pa za sedaj še ne žele tako podčrtati, da bi s tem razbili ljudsko fronto

Pariz, 23. julija. b. V tukajšnjih političnih krogih zasledujejo z zanimanjem razprave na letošnjem kongresu komunistične stranke, ker sodijo, da bodo njegovi sklepi pomenili nov prelom v vrstah francoske ljudske fronte.

Kongres komunistične stranke se je začel včeraj v Montreuilu. Splošno se komentira okolnost, da se kongres vrši v dvorani, ki je slavnostno okrašena s francosko trobojnico. Prvi je podal svoj generalni referat Duclos, ki je med drugim izjavil, da je glavni vzrok Blumovega neuspeha v zahtevni programi ljudske fronte. V svojih nadaljnjih izjavah je Duclos ostro napadel finančne ukrepe Chautempsove vlade in postavil med drugim naslednje zahteve komunistične stranke: takojšnji začetek nujnih javnih del, delni odvzem premoženja vsem velekapitalistom in veleposrednikom ter stroge ukrepe proti begu denarja iz Francije, na zunaj pa predvsem tesno sodelovanje med drugo in tretjo internaci-

priliki ni omenil lanskega sporazuma z Nemčijo, čeprav so ravno takrat o njegovi obletnici pisali vsi listi. Enako značilno je, da se tudi sedanjih odnosov do Nemčije ni dotaknil. Ta njegov molk je najboljši dokaz, da trenja v medsebojnem razmerju obeh nemških držav kljub formalni spravi trajajo še dalje.

onalu ter dvig blokade proti valencijski vladi. Pozornost je zbudila zlasti nova komunistična ponudba za sodelovanje v vladi, kar utemeljujejo z željo po izvedbi programa ljudske fronte. Posvetovanja so se danes nadaljevala. Pričakuje se, da bo kongres že nocoj zaključen z referatom, ki ga bo podal znani komunistični voditelj Thorez.

Malo verjetno je, da bi komunisti svoje nerazpoloženje napram Chautempsu še bolj podčrtali, ker jim je dobro znano, da bi njih napadi na Chautempsa samo pospešili razvoj k setavi čisto meščanske vlade pod radikalnim vodstvom, kar bi seveda pomenilo razpad ljudske fronte. Tega pa komunisti navzlic kritikam proti sedanji mu kabinetu nočejo, ker se zavedajo, da niti skupno s socialisti niso v večini v parlamentu.

Zahteve francoskih socialistov

Pariz, 23. julija. AA. Zaradi sklepov na kongresu v Marsellu je vodstvo francoske socialistične stranke poslalo odboru ljudske fronte spomenico o dopolnitvi programa ljudske fronte spomenico o dopolnitvi programa ljudske fronte. Spomenica pravi, da ostane stranka zvesta ljudski fronti, zahteva pa reforme na finančnem polju.

Premirje pri Pekingju

Kitajske čete so se po sklenjenem sporazumu umaknile s pekiškega področja

Šanghaj, 23. julija. d. Japonski pogoj v dogovoru o premirju, sklenjenem v Tienčinu, po katerem morajo čete 29. kitajske armije zapustiti sporno ozemlje pri Pekingju, so Kitajci izpolnili, kar priznavajo tudi Japonci sami. Pri odhodu kitajskih čet so nastali na raznih mestih resni incidenti in streljanja, kar pripisujejo predvsem nižjim kitajskim poveljnikom, ki so radikalno protijaponsko razpoloženi. Tudi druga glavna zahteva Japoncev, naj se kaznujejo za napad na japonske čete pri Lukučaju od odgovornih oficirjev 29. armije, je bila po večini izpolnjena, kar ugotavljajo na japonski strani z zadovoljstvom. Mnoge višje oficirje, med njimi poveljnika kitajskih čet na mestu Marca Pola, je poveljnik 29. armije general Sunčuevan odstavil. Odstranjanje protijaponskih elementov iz 29. armije se nadaljuje.

Kljub temu zasledujejo v japonskem glavnem stanu v Tienčinu z največjo skrbjo pohod kitajske nacionalne vojske na severno Kitajsko, ki ga je odredil general Čangkaikaj. Neglede na začasno ustavitev sovražnosti, pošilja Čangkaikaj neprestano nove čete in vojne potrebščine v severno Kitajsko na obrambne postojanke, ki so bile zgrajene v zadnjih tednih.

Zaradi teh vojnih priprav nankinjske vlade je večerj odpotoval višji oficir japonskega generalnega štaba v Tienčinu z letalom v Tokio, da bi podrobno poročal japonski vladi o položaju v severni Kitajski in o nevarnosti vojne, ki grozi od nankinjske vlade. Kakor zatrjujejo, bo zahteval od vlade obširna pooblastila za vrhovno poveljstvo v severni Kitajski, da bi moglo v primeru potrebe postopati po lastni presoji ter preprečiti vojski maršala Čangkaikaja nadaljnji pohod v severno Kitajsko. Položaj se zato kljub premirju pri Pekingju presoja slej ko prej kot skrajno resen.

Vsebina tiencinskega dogovora

Tokio, 23. julija. v. Vojno ministrstvo je objavilo besedilo dogovora od 19. julija, ki je bil sklenjen med poveljstvom japonskih posadk v severni Kitajski in med kitajskimi lokalnimi oblastmi. Dogovor obsega tri točke: 1.) Odstranitev vseh oseb, ki molijo kitajsko-japonske odnose. 2.) popolno uničenje komunizma. 3.) ostra nadziranje pokretov in organizacij, katerih protijaponsko stališče bi moglo povzročiti protijaponsko propagando. Nadalje se zahteva odstranitev 37. divizije iz Pekina in drugih krajev, da se prepreči novi incidenti. Lokalni oblasti so poleg tega obljubile kaznovanje vseh, ki so zakrivilji zadnje incidente ter poleg nastopa proti komunistov tudi razpust nacionalno-kitajske organizacije modrih esraj.

Dr. Auer o podpisu konkordata

Na četrtkovni seji narodne skupščine je povzel besedo tudi poslanec JNS dr. Ljudevit Auer. Kakor je znano, je bil dr. Auer minister pravde v prvi Stojadinovičevi vladi. Ker spadajo v to ministrstvo tudi cerkvene zadeve, je šel dr. Auer v imenu vlade v Rim podpisat konkordat. Zaradi tega si je sedaj v poslanskem klubu JNS izposloval proste roke, da glasuje za konkordat, enako kakor tudi posr. Pavle Matič, ki je po poklicu katoliški župnik.

Razumljivo je po vsem tem, da je za govor dr. Auerja vladalo v skupščini veliko zanimanje. Zaradi slabe telefonske zveze smo v večerjajši številki objavili govor le v kratkem izvlečku. Ker pa bo gotovo zanimalo tudi naše čitatelje, izpopolnjujemo danes svoje večerjajše poročilo po beograjskem »Vremenu«. Dr. Auer ni govoril o vsebini konkordata, temveč predvsem o okoliščinah, kako je bil sklenjen njegov podpis. Med drugim je rekel:

»Ko sem bil odrejen, da podpišem konkordat v Vatikanu, sem zaprosil predsednika vlade, naj mi dostavi tekst konkordata. Zaprošil sem ga tudi, naj skliče sejo ministrskega sveta, da se gg. ministri seznanijo z vsebino konkordata. Jaz sem med tem pripravil prevod konkordata, ker je original sestavljen v francoščini. Na seji sem čital člen za členom v srbohrvaščini, pri nekaterih važnejših členih pa tudi v francoskem originalu.

Na tej seji vlada se o konkordatu ni glasovalo, ker vlada tudi ni imela ničesar sklepati, saj je bil konkordat že izvršeno dejstvo in določen že tudi dan podpisa. Naša naloga je bila samo ta, da se seznanimo z njegovo vsebino.

Jaz sprejemam na sebe svoj del odgovornosti za ta konkordat in samo želim, da bi enako storili odkrito in iskreno vsi, ki so prizadeti. Konkordat nam je bil potreben in kaka sreča bi bila, ako bi se nam posrečilo, skleniti ga že prej. Najbrž bi bile potem mnoge stvari v njem drugačne. Mogel bi o tem še marsikaj reči, toda jaz sem se javil k besedi le zaradi osebnega pojasnila.

Poročilo beograjske policije o dogodkih povodom prepovedane procesije

Beograd, 23. julija. r. Na večerjajši seji senata je bilo v odgovor na vprašanje senatorja Tomića prečitano uradno poročilo beograjske policije o dogodkih o priliki prepovedane procesije za zdravje patrijarha. Poročilo navaja, da se je v saborni cerkvi zbralo nad 1000 ljudi k molitvam. Navzočih je bilo pet škofov in večje število duhovnikov ter tudi nekaj narodnih poslancev. Molitve so trajale kakih 15 minut. Ko je prišel v cerkev poslanec dr. Vojta Janjić (JRZ), je organizirana kliča in duhovščina začela klicati: Živijo dr. Janjić! Dol Korošec! Dol konkordat! Živijo patrijarh! Dol jezuiti in slično. Demonstracije so se ponovile, ko je procesija prepovedana. Med navzočimi je bila znana levičarska skupina z beograjske univerze. Kmalu nato se je formirala procesija z duhovščino v ornatih in cerkvenimi zastavami. Procesijo je vodila skupina agresivnih mladenčev ter duhovščina, med katero so bili pomešani poslanci. Orožniki so čakali procesijo v ulici kralja Petra in se jim je le s težavo posrečilo, da so ločili duhovščino od ostalega občinstva. Pri tem policija ni uporabila nobenega orožja razen fizične moči. V trenutku, ko se jim je posrečilo ločiti duhovščino, so ljudje napadli orožnike. Vojta Janjić je orožnike tepel s palico. Vsi napori, da se pomirilo razburjeni poslanci, niso nič zalegli. Ko se je procesija z duhovščino in zastavami pomikala dalje, je naletela na drugi kordon, kjer je občinstvo zopet napadlo orožnike. Prav tako pa je tudi duhovščina dejansko napadla orožnike. Kordon se je počasi umikal proti poslopju Narodne banke. Tu je občinstvo v duhovščino začela obmetavati orožnike s kamenjem. Masa je hotela za vsako ceno prodreti do kneza Mihajlove ulice, kjer je bilo polno ljudi. Nekaterim ljudem in duhovnikom se je posrečilo prodreti kordon, ostala duhovščina pa se je vračala proti saborni cerkvi. Ves čas so ljudje na vse strani širili letake z neraznimi vsebinami. Ko se je ljudstvo vrnilo do saborne cerkve, je duhovščina sporočila, da je škof Simeon šabački ranjen. Policija pa ugotavlja, da orožniki, ki so bili v službi

Tokio, 23. julija. Agencija Domej objavlja, da je vojni minister Sugijama izjavil na dopoldanski seji vlade, da poteka umik 29. kitajske armije v popolnem redu in pod nadzorstvom japonskih čet, kakor je bilo določeno v lokalnem sporazumu.

Peking, 23. julija. AA. Japonske čete so popoldne utrle svoje prve črte. Obstoja bojazen, da bodo nastali novi spopadi, ker se kažejo Japonci zelo nezaupljive proti držanju 37. kitajske divizije.

Japonski vojaški ataše v Pekingju je sprejel več zastopnikov tujega tiska in jim izjavil, da 37. kitajska divizija nadalje izpraznjuje področje med Vanpingom in Pekinom, o čemer je bil nedavno sklenjen sporazum. Velika japonska ojačenja se pošilja v severno Kitajsko samo zaradi živahne vojaške delavnosti nankinjske vlade v južnem Hopeju.

Tienčin, 23. julija. AA. Pričakovana japonska ojačenja niso prispela večerj v Tangku. Ker je znano, da so krenila iz Japonske, obstoja možnost, da so bile čete izkrcane v Dajrenu, kjer čakajo na nadaljnji razvoj dogodkov v severni Kitajski.

Japonska javnost na strani vojske

Tokio, 23. julija. AA. Danes se je pričelo 71. zasedanje parlamenta. V dobro poučenih krogih smatrajo, da bo parlament sprejel resolucijo, ki odobrava vladno politiko glede na zadnje dogodke v severni Kitajski.

Japonski tisk poudarja, da je japonska vlada popolnoma soglasna z vojaškimi oblastmi, da se naj izvede revizija vseh odnosov med Kitajsko in Japonsko. List »Asahi« poudarja, da je japonska vlada poslala v Nanking ugodno obvestilo, ki bo vodila pogajanja. Med tem bodo japonske vojaške oblasti v severni Kitajski skrbale, da se bo točno izvrševal lokalni sporazum. Tuji opazovalci in diplomatski krogi ugotavljajo soglasnost med japonskim javnim mnenjem in vojsko. Splošno je prepričanje, da je bil lokalni sporazum v severni Kitajski dosežen v svrhu splošne ureditve odnosov med Tokijem in Nankinom.

Posredovanje velesil

London, 23. julija. b. Po posvetovanju, ki sta ga imela večerj Eden in francoski poslanik Corbin zaradi spora na severnem Kitajskem sta francoska in angleška vlada intervenirali v Washingtonu, da bi pridobili tudi ameriško vlado za skupno posredovanje za likvidacijo kitajsko-japonskega spora. Verjetno je, da se bo Washington odločil za skupno akcijo navzile japonskemu odporu proti slehernemu posredovanju.

data. Zaprošil sem ga tudi, naj skliče sejo ministrskega sveta, da se gg. ministri seznanijo z vsebino konkordata. Jaz sem med tem pripravil prevod konkordata, ker je original sestavljen v francoščini. Na seji sem čital člen za členom v srbohrvaščini, pri nekaterih važnejših členih pa tudi v francoskem originalu.

Na tej seji vlada se o konkordatu ni glasovalo, ker vlada tudi ni imela ničesar sklepati, saj je bil konkordat že izvršeno dejstvo in določen že tudi dan podpisa. Naša naloga je bila samo ta, da se seznanimo z njegovo vsebino.

Jaz sprejemam na sebe svoj del odgovornosti za ta konkordat in samo želim, da bi enako storili odkrito in iskreno vsi, ki so prizadeti. Konkordat nam je bil potreben in kaka sreča bi bila, ako bi se nam posrečilo, skleniti ga že prej. Najbrž bi bile potem mnoge stvari v njem drugačne. Mogel bi o tem še marsikaj reči, toda jaz sem se javil k besedi le zaradi osebnega pojasnila.

v tem delu mesta, sploh niso rabili niti hladnega, niti strelnega orožja, temveč so uporabili samo svojo telesno moč in v gumijevkami odbijali napade demonstrantov. Varnostni organi so imeli navodila, naj do skrajnih mej ohranijo hladnokrvnost. Ko so orožniki spremili množico do saborne cerkve, se je na orožništvo s stolpa vsula ploha kamenja in drugih trdih predmetov in je bilo več orožnikov ranjenih. Škof Simeon, o katerem se je reklo, da je ranjen in celo trdilo, da je ubit, je sam odšel v patrijaršijo. Duhovščina, ki je prišla v Knez Mihajlovo ulico, je pozivala ljudi k demonstracijam. Zato so bili duhovniki naprošeni, naj vstopijo v potniški avtomobil, ki se odpeljejo. Del duhovnikov se je odpeljal v saborno, del pa v savinako cerkev. Tudi po drugih delih mesta so skušali ljudje demonstrirati, a so bile demonstracije kmalu preprečene. V vseh cerkvah pa so začeli zvoniti, kar je izzvalo med meščanstvom precejšnje vznemirjenje, ker se tako zvonilo je v primeru nevarnosti ali mobilizacije. Ob pol 10. zvečer je bil pozvan pred patrijaršijo rešilni avtomobil, ki je nato škofa Simeona odpeljal v Živkovice sanatorij. Z avtomobila sta vpila dva duhovnika: Razbojniki in morilci so pobili vladiko! Policijski upravniki je poslal v sanatorij višjega uradnika, ki se je prepiral, da po poskodbe škofa Simeona docela lahke. Na obrazu ima le dve rdeči lisi, eno na nosu, eno ob desnih sencih. Ne ve, kdo ga je udaril. Ravnatelj sanatorija pa je trdil, da ima škof zlomljeno nosno kost, ni pa hotel izročiti rentgenske slike. Ker se širijo vesti, da je škofa ranila policija, ugotavlja policijska uprava, da so varnostni organi odbijali napade samo z gumijevkami. Če bi kdo udaril z gumijevko škofa Simeona, bi bil udarec čisto drugačen, ker je gumijevka težka 1 kg. V tem primeru bi bile poškodbe hujše narave. Poročilo pravi, da je škofa najbrže kdo malo sunil ali pa se je sam udaril s križem, s katerim je mahal na vse strani.

O tem poročilu so danes razpravljali tudi v narodni skupščini, kjer so poslanci, ki so bili sami navzoči pri teh dogodkih, opozorili na potek in razvoj te procesije.

Patriarh je vedno v nezvesti

Beograd, 23. julija. o. Stanje na smrt bolnega poglavarja pravoslavne cerkve Nj. sv. patriarha Varnave je nespremenjeno težko in resno. Bolnik ima še vedno visoko temperaturo in je v nezvesti. Zdravniki so stalno ob njegovi postelji in si prizadevajo, da ga ohranijo pri življenju. Zaradi resnega stanja patriarha so bili vsi člani arhierijskega sabora pozvani v Beograd.

Beleške

Mladinske organizacije JNS
Jutri v nedeljo, bodo naslednje skupščine mladinskih organizacij JNS:

V Krškem: ob 10. dopoldne v prostorih gostilne Franca Vanica ustanovna skupščina sreske mladinske organizacije za krški srez.

V Zagorju: ob 9. dopoldne občni zbor krajevne organizacije JNS v Zagorju in za njim pripravljani sestanek za ustanovitev mladinske organizacije za litjski srez.

V Hrastniku: ob 16. popoldne v prostori gostilne Ferda Roša ustanovna skupščina mladinske organizacije za laški srez.

V Strigovi pri Ljutomeru: ustanovna skupščina krajevne mladinske organizacije JNS in istočasno določitev kraja in datuma za sklicanje ustanovne skupščine sreske mladinske organizacije za ljutomerski srez.

Vseh zborovanj se bodo udeležili tudi delegati mladinskega banovinskega odbora JNS iz Ljubljane.

Demokrati in zemljoradniki

Zabeležili smo že, da je prišel v Zagreb in imel daljši sestanek z dr. Mačkom vseuč. prof. dr. Boža Marković, zaupnik Ljube Davidovića. »Obzore« zatrjuje, da se je v teh razgovorih pokazalo, da nasprotstva med demokrati in zemljoradniki glede odnosov do dr. Mačka nikakor niso tako velika, kakor so nekateri zatrjevali. Po mnenju »Obzora« se niso niti demokrati niti zemljoradniki rekli zadnje besede, pa bodo najbrže že bližnji dnevi prinesli nove momente v zblizanju med tema dvema skupinama srbijanske opozicije.

Pomen evharističnega kongresa v Dubrovniku

V nedeljo je bil v Dubrovniku evharistični kongres za južno Dalmacijo. Zagrebška klerikalna »Hrvatska straža« zaključuje svoje obširno poročilo z ugotovitvijo, da se je ob tej priliki naš stari Dubrovnik izkazal dostojnega svojih prednikov. Tem so mnogi očitali versko nestrpnost, ker so pazili na katoliški značaj hrvatskih Aten in so šli celo tako daleč, da so ob 8. zvečer ekspedirali iz mesta vse nekatoličane. Po mnenju »Hrvatske straže« je ravno zaradi te rigoroznosti Dubrovnik ostal najčistejši hrvatski kraj.

Končno pravi list: »Pomen evharističnega kongresa je tudi v tem, da bo mnoge opozoril na to dejstvo, (da je Dubrovnik najbolj hrvatsko mesto), kar se tako rado pozablja in prezira. Na žalost pozablja to čisto tudi hrvatska javnost sama. S sedanjim manifestacijam pa je Dubrovnik sporočil vsemu hrvatskemu narodu: Mi katoliški Hrvati Dubrovnik smo vaši in vi ste naši. Vsi smo eno in z božjo pomočjo se ne bomo nikdar zlomili.«

Odkritje spomenika bratoma Radićema

Poročali smo že, da bodo v nedeljo v rojstnem kraju Stepana in Antona Radića, v Trebarjevu pri Sisku, odkrili spomenik tema dvema organizatorjema in voditeljema hrvatskih kmetov. Za svečanost delajo velike priprave, tako da bo, kakor je vsaj soditi po časopisnih poročilih, udeležba zelo ogromna. Prometno ministrstvo je dovolilo za udeležence polovico vožnje.

Po odkritju spomenika bo veliko javno zborovanje bivše HSS. Kot govorniki so napovedani razni voditelji te stranke. Splošno se pričakuje, da bo odkritju spomenika in javnemu zborovanju prisostvoval tudi dr. Maček. Kakor poroča »Hrvatski dnevnik«, bo prišla ob tej priliki v Trebarjevo tudi skupina pristave »slovenskega kmečkega pokreta« pod vodstvom poslanca dr. Dobroviča iz Celja.

Kongres akademikov JRZ

»Slovenski jug«, glasilo študentov JRZ, poroča, da je bil v začetku tega meseca v prostorih strankinega glavnega odbora v Beogradu prvi kongres akademikov JRZ z beograjske, zagrebske in ljubljanske univerze ter s fakultete v Skoplju in v Subotici. Prisostvovala so mu tudi ministri Djura Janković in Dobrovič Stosić. V imenu ljubljanskih akademikov JRZ je govoril stud. inž. Božidar Benedik. Izvoljen je bil končno zgornji odbor akademске omladine JRZ. Slovenski podpredsednik odbora je stud. iur. Vlado Gogala, v odboru pa poleg drugih še Božidar Benedik.

Občinske volitve v ČSR

Letos poteče poslovna doba vsem občinskim odborom na Češkoslovaškem. Med političnimi strankami so se precej časa vršila pogajanja o tem, ali naj se volitve izvršijo na isti dan v vsej državi ali ne. Med prvimi kislemi rekonstruirane vlade dr. Hodže je bila tudi odločitev, naj se občinske volitve izvedejo v etapah, da se jim na ta način kar najbolj mogoče odvzame strankarsko-politični značaj. Iz enakega razloga se bodo najbrže tudi volitve v gospodarske zbornice in v socialne zavode, katerim tudi letos poteče mandat, izvedle postopno in ne naenkrat.

Milijonska nemška vojska

Po podatkih francoskih listov šteje nemška vojska danes že nad milijon vojakov in oficirjev. Od tega odpade 700.000 mož na rekrute, ki so izšli iz splošne vojaške obveznosti. 280.000 je pripadnikov prejšnje poklicne vojske, okrog 50.000 je podoficirjev in strokovnjakov pri tehniških odredih vojske. Število oficirjev znaša 36.000, vendar se od meseca do meseca množi, ker vzgajajo oficirske naraščaje v enoletnih tečajih, v katere se vpisujejo absolventi srednjih šol. Ko se bo oficirski kader zadostno povečal, nameravajo povečati tudi število redne vojske, ki pa je že danes najvišje v Evropi, ako izvajamo Sovjetsko Rusijo.

Srditi boji pred Madridom

Republikanci z uspehom odbijajo silne napade Francove vojske na madridskem bojišču

Madrid, 23. julija. o. Silni napadi nacionalistov, da bi zavzeli izgubljeno postojanko na severozapadnem in zapadnem bojišču, se nadaljujejo, vendar pa so bili do sedaj vsi odbiti z velikimi izgubami za nacionaliste. Republikanci so večerj popoldne osvojili celo nove nacionalistične postojanke pri kraju Perales. V teku popoldneva so republikanci ponovno izvršili tudi napade na postojanko pred Boadillo del Monte. Sovražnik se je zelo močno upiral ter so se borili celo na nož. Bitka je trajala dve uri in se je končala neodločeno. Na obeh straneh so imeli ogromne izgube.

Neprestano bombardiranje Madrida

Madrid, 23. julija. br. Od večerj dalje nacionalisti neprestano bombardirajo Madrid. Cilj obstreljevanja z dalekosežnimi topovi je zlasti središče mesta, ki je že hudo razdejano. Prebivalstvo se je bombardiranju skoraj že odvadilo, ker nacionalisti zaradi ofenzive na baskovski fronti, a pozneje zaradi ofenzive republikanskih čet pred Madridom, niso utegnili obstreljevati prestolnice. Sedaj nameravajo očitno v neprestanim obstreljevanjem mesta skrhati odpor in demoralizirati branitelje. Obstreljevanje je zahtevalo v teku zadnjih dveh dni okrog 50 smrtnih in veliko število ranjenih. V mestu je zaradi obstreljevanja zastal ves promet. Civilno prebivalstvo se mora stalno skrivati v utrujenih zavetiščih. Tudi letalski napadi se vrste drug za drugim, vendar pa je tudi republikansko letalstvo zelo aktivno in uspešno odbija letalske napade, obenem pa samo bombardira nacionalistične postojanke.

Republikansko

vojno poročilo

Saint Jean de Luz, 23. julija. AA. Poročilo valencijske vlade trdi, da so nacionalistični napadi na madridski fronti ostali brez uspeha. Republikanci so zavzeli važno postojanko na višinah v bližini Peralesa. Na aragonski fronti so republikanci izvedli napad na vas Fuentes del Ebro. V odseku Mahona so republikanci zaplenili mnogo vojnih potrebščin.

General Franco

na madridskem bojišču

Salamanca, 23. julija. AA. General Franco je danes obiskal madridsko bojišče. Vojski so ga povsod navdušeno pozdravljali.

Z aragonskega bojišča

Salamanca, 23. julija. AA. Današnje nacionalistično vojno poročilo potrjuje, da so nacionalistične čete zavzele na aragonski fronti kraj Criegos in mestce Gvadaluja, kakor tudi ostale važne postojanke v odseku pri Arbaroacinu. Večerj so nacionalistične čete zavzele tudi kraj Torres.

Teruel, 23. julija. AA. Republikanske čete, ki so poizkušale vnovič zavzeti vas Trama Castillo, so se poslužile raznih prehodov v gorovju in izkoristile meglo, ki je ležala v dolini. Njihove kolone so prekorale reko ter prešle v napad južno in zapadno od te vasi. Po enurnem boju so uporniki republikanske čete odbili.

Marconijev pogreb

Bologna, 23. julija. AA. Dopoldne so posmrtnim ostanom Guglielma Marconija izkazale nepregledne množice zadnje časti. Krsta je prispela v Bologno iz Rima davi ob 7.40. Bolognskemu županu je je izročil na postaji na izredno svečan način in med mnogimi obredi rimski guverner senator Colona. S postaje se je pogrebni sprevod pomikal po glavnih ulicah na Trg sv. Petronije, kjer so bile vse hiše zavite v črno. Italijanskega kralja je zastopal vojvoda Genova, zastopnik vlade je bil minister Botlai, ki so mu sledili mnogi senatorji in poslanci, zastopniki fašistične stranke in italijanske akademije. Takoj za krsto sta šli Marconijeva vdova in hčerka. Na trgu je kardinal Rotta blagoslovil krsto, nakar se je vršila v baziliki svečana služba božja.

Izgnan iz Italije

Rim, 23. julija. b. Italijanska vlada je te dni izgnala iz Italije avstrijskega državljana Franca Kleina, ki je bil rimski dopisnik čeških »Lidovih Novin« in švicarskih »Basler Nachrichten«. Klein je odpotoval v Švicco.

Prevoz kosti v Marseilleu umrlih srbskih vojakov

Marseille, 23. julija. AA. Danes so slovesno prepeljali posmrtno ostanke dveh tisoč srbskih vojakov umrlih med svetovno vojno v Marseilleu, s srbskega pokopališča v Phrioulu v grobnico v Tiexu. Na belgijskem pomolu so francoske čete izkazale posmrtnim ostanom srbskih vojakov zadnje časti. Grobi srbskih vojakov so prepeljali v novo grobnico s tovornimi avtomobili francoske vojske.

Nova lokarnska nota?

Pariz 23. julija. b. Tu so se v političnih krogih razširile govorice, da je angleška vlada pretekli petek izročila nemškemu poslaniku v Londonu Ribbentropu novo noto o zapadnem paktu. V noti so baje na kratko navedeni vsi dosedajni napori za rešitev tega zapletenega vprašanja, nato pa izjavila angleška vlada svojo pripravljenost, da nadaljuje že začeta, a prekinjena pogajanja v tej zadevi. Uradno vest še ni potrjena.

Tudi Jagoda „izdajalec“?

Moskva, 23. julija. b. Ko je bil v aprilu aretiran šef GPU Jagoda, so uradno navajali kot vzrok njegove aretacije njegove številne denarne poverebe in druge goljufije. Sedaj pa prinašajo »Izvestja« daljši članek o Jagodi in ga označujejo tudi za »izdajalca, ki je hotel GPU prodati sovražnikom ljudstva«. Kdo so ti »sovražniki ljudstva«, list ne navaja.

Mačka nadlega v Carigradu

Carigrad, 23. julija. o. Občinska uprava je odredila uničevanje mačk, ki so se zelo razširile po vsem mestu. Določena je nagrada 5 piastrov za vsako mrtvo ali živo mačko, ki bo izročena mestnemu konjaču.

Odbiti nacionalistični napadi pri Huesci

Barcelona, 23. julija. AA. Današnje poročilo vrhovnega poveljstva vzhodne armade navaja, da so vse napade sovražnih čet pri Huesci odbili.

Bombardiranje Barcelone

Barcelona, 23. julija. o. Davi je neznana nacionalistična križarka bombardirala Barcelono ter povzročila veliko škodo v raznih okrajih mesta.

Nova katalonska armada

Barcelona, 23. julija. b. Tu pričakujejo prihod baskovskega predsednika Aguirreja, ki se je te dni posvetoval z valencijsko vlado in obiskal tudi madridsko bojišče. Razgovorjal se bo o sedanjem položaju s predsednikom katalonske vlade Companysom, ki se je prav te dni vrnil iz Huesce, kjer se je razgovorjal z generalom Pozasom, glavnim poveljnikom katalonskih čet na fronti pri Ebru, ki brani republikanske postojanke od Teruela do Pi-renejev. V vladnih krogih izjavljajo, da je nova katalonska armada že takoj dobro izveščena, da je sposobna za vsak odpor. Razporeženje v Barceloni je precej optimistično.

Gil Robles

Francov zunanji ministri

Pariz, 23. julija. b. Nekateri francoski listi napovedujejo v svojih komentarjih o razgovorih voditelja španske Katoliške akcije s Francom in njegovem posredovanju v Londonu, da bo Gil Robles brzo ne vstopil v novo civilno Francovo vlado in bo v njej prevzel mesto Francovega zunanjega ministra. V francoskih krogih mislijo, da si želi Franco s tem imenovanjem pridobiti simpatije katoliškega sveta, zlasti odločilnih katoliških faktorjev, za svojo akcijo v Španiji.

Napad na angleško ladjo

London, 23. julija. AA. Poročilo mornariškega ministrstva navaja, da je večerj popoldne španska nacionalna voja ladja »Almirante Cervera« pozvala angleško ladjo »Mac Gregor« s 1.500 begunci iz Santandara, naj se ustavi. Ker angleška ladja tega ni storila, je španska nacionalna ladja oddala več strel, ki so padli v morje v precejšnji oddaljenosti od angleške ladje in so bili torej misljeni kot svarilo. »Mac Gregor« je medtem zapustil teritorialne španske vode in se postavil pod varstvo vojne ladje »Camfield«, nakar je mogel pluti dalje brez vsake ovire. Med špansko nacionalno ladjo »Almirante Cervera« in angleškimi pomorskimi oblastmi so nato izmenjali znamenja, iz kateri je bilo razvidno, da so bili strelji misljeni kot svarilo, ne pa namenjeni angleški ladji kot taki.

Španski otroci v Italiji

Sevilla, 23. julija. AA. Danes je odpotovalo iz Seville 625 otrok, mladinskega društva Španske falange. Španski otroci potujejo v Italijo na povabilo italijanskih oblast. Počitnice bodo prebili v vsej priliki v pristanišču Ostie.

Dampierre

zapusti Beograd?

Pariz, 23. julija. b. Tukajšnji listi napovedujejo velike spremembe v francoski diplomaciji. Tako bo mesto sedanjega finančnega ministra Bonmeta, ki je bil do sedaj v Washingtonu, zasedel sedanji francoski poslanik v Moskvi Coulondre. Francoskega poslanika v Bruslju Larochea bo nadomestil sedanji direktor političnega oddelka v francoskem zunanjem ministertvu Bargeton. Zamenjan bo tudi francoski poslanik v Beogradu grof Dampierre, na čigar mesto bo prišel sedanji francoski poslanik v Kanadi Brugère. Končno bo odpoklican tudi sedanji francoski poslanik pri valencijski vladi Herbet. Njegov naslednik še ni znan.

Namestnik generala Göringa v Zagrebu

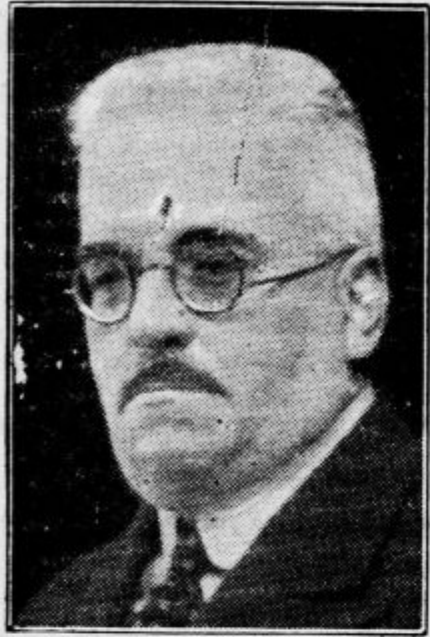
Zagreb, 23. julija. o. Danes so prispeli v letalom v Zagreb nemški general Mileh, major Polde in dva nemška inženjerja mehanika. Nemško letalo sodeluje pri mednarodni tekmi sportnih in turističnih letal, katere cilj je Curih. Kakor znano, je general Mileh namestnik generala Göringa, na čigar željo je bil za start določen Beograd. Letalo je že

Naši kraji in ljudje

Karel Mavrič

vzor narodnega učitelja in delavca na meji

Gornja Radgona, 23. julija. Kakor mnoge njegove tovariše, tudi njemu ni bilo priznane, da ne bi bil deležen izrednih dobrot svojih političnih nasprotnikov ter za svoje zasluge po 23-letnem vestnem vršenju upraviteljskih poslov razrešen te dolžnosti in uvrščen v vrste onih, v katerih je stal pred 38 leti. O njegovi razrešitvi se je šušljalo že pred dobrim mesecem, ter je o tem vedel razla-

gači celo nedolžni otrok sedanjega veljaka v Gornji Radgoni drugim otrokom po onem starem vzoru: otrok in bedak, resnico povsod vsak. Še preden stopa g. Mavrič v polje, za katerega je dosegel že pred 3 leti polna leta, mu ni priznane strankarske nestrpnosti pešice onih, ki ali nečesto prišli ali pa sploh ne poznajo dela velikega narodnega moza, kakršen je g. Mavrič.

Kot prišli rojak iz metropole Prieklice Ljutomer je po maturi na učiteljsko v Mariboru, katero je napravil leta 1899 zaprosil namestitve v prelepi Prieklici, kjer toliko ljubi. Služboval je nato v Ljutomeru, Sv. Jurju ob Ščavnici, Sv. Duhu na Stari gori, ščavnici pri Gornji Radgoni in slednjič v Gornji Radgoni od 1. septembra 1918 naprej. Upraviteljske posle je vršil ves medvojni čas od leta 1914. Naprej do svoje razrešitve meseca julija 1937, torej nad 23 let. Na službovanje v obsejno Gornjo Radgono je prišel baš ob onem času, ko je meja nujno potrebovala narodno zavednih mož. Ne samo kot vzoren šolnik, temveč kot narodni delavec je na vseh svojih službenih mestih, zlasti kot šolski upravitelj pri sv. Jurju ob Ščavnici med vojno, po vojni pa v Gornji Radgoni storil mnogo več, kakor mu je bila njegova stanovska dolžnost, ker ni delal samo med zidovi šole, kjer ga med vso številno vzgojeno dečo diči najlepši spomenik: iskrena hvaležnost in prijeten spomin, temveč mnogo, zelo mnogo tudi izven šole. Zlasti si je s prosveto v šoli in izven nje pridobil izredno naklonjenost in zaupanje vsega obsejnega prebivalstva ne glede na politično opredeljenost.

Kot mož, kakršnega je potrebovala ravno naša severna meja, je bil g. Mavrič takoj po prevratu imenovan za gerenta bivše trške občine ter je bil nato pri prvih rednih volitvah leta 1922. izvoljen kot prvi slovenski župan. Tega mesta pa kot državni uradnik ni mogel prevzeti, pač pa je bil ves čas po prevratu član občinske uprave bivše trške občine, kjer si je mnogo prizadeval, da so prišla obsejna posestva in opekarne z vsem premoženjem, ki so bila poprej svojina mestne občine Radkorsburg, v last sedanje občine Gornje Radgone. V občinskem odboru je deloval ves čas uspešno in nesebično do združitev trške z okoliško občino, katero so izposlovili politični nasprotniki iz svoje strankarske nestrpnosti leta 1936, ko je takorekoč doživel svojo prvo razrešitev. Bil je tudi med soustanovitelj občinske hranilnice, ki je postala važen činitelj na severni državni meji. Tudi tu je uspešno sodeloval do svoje razrešitve meseca maja 1936.

Ob prevratnih dneih je bil član krajevnega in okrajnega narodnega sveta. Ko se meja med sosedno Avstrijo in Jugoslavijo ni bila določena, je bil predsednik krajevnega »Narodne obrane«, ki je bila ustanovljena po prevratu za zaščito naših interesov pri določitvi meje. Bil je član konzorcija takrat ustanovljenega prvega obsejnega slovenskega časopisa Murske Straže, ki se je tiskala ob zasedbi mesta Radgone v tiskarni »Semlitsche« in je bila pozneje preseljena v Gornjo Radgono. Gornjeradgonščanski gasilsko četo, ki je bila do prevrata v izrazito nemških rokah, je skupno z znanim gasilskim strokovnjakom in narodnim delavcem, sedaj že pokojnim Augustom Vengustom spravil v slovenske roke ter je bil za gasilske zasluge že 20. marca 1921 soglasno izvoljen za častnega člana čete.

Ves čas po prevratu sodeluje g. Mavrič pri vseh naprednih društvih in človekoljubnih organizacijah, zlasti pri Rdečem križu, CMD, Sokolu in drugih, v kolikor so in še obstajajo. Sokolski starosta je že od leta 1924.

Mož, ki ga naša meja venomer potrebuje, si je pridobil neveljnih zaslug ter je bil odlikovan dvakrat z redom sv. Save. Ko stopa zdaj kot razrešen šolski upravitelj na prag svojega pokoja, se more le z veseljem ozreti na svojo preteklost; storil je mnogo več, kakor je bil storiti dolžan.

Njegovo uspešno delovanje je rodilo sad. Ozira se lahko na rodovitno polje, kjer je nekoč bila ledina. Navzgor se lahko lepš spominov, na drugi strani pa zabrisa razočaranja, ki jih doživlja kot plačilo za svoje plodono delo. Njegov nesebični, požrtvovalni in uspešni trud na naši krajni severni državni meji bo poznim rodovom trajen spomenik na braniku Slovenskih gor. Vsi oni, ki vedo ceniti veliko delo narodnih mož, kakršen je ravno g. Karol Mavrič, izrekajo razrešenemu šolskemu upravitelju vse priznanje in spoštovanje.

Lepe sanje o bodočem Tržiču Toda kruta je realnost: odkod denar?

Tržič, 23. julija. Zadnja redna občinska seja je bila prav kratka, še najdaljše je bilo predsednikovo poročilo. Poročal je, da so proračuni za adaptacijo občinskega doma gotovi in da bodo znašali stroški za obnovo in prezidavo po načrtih in proračunih 1.417.754 din. Od posojila v znesku poldruga milijona je ostalo še 520.000 din, treba bo torej še skoraj cel milijon dinarjev, da se bodo mogla dela izvršiti. Odbor je pooblastil občinsko upravo, da najde sredstva in vire in potem določi rok in način razpisa.

Lastninska pravica na posestvu pok. Nikolaja Theuerschuha (odnosno dve tretjini tega posestva še ni prepisana na občino, ker se ni dovoljenja za posojilo od ministrstva financ. Sportni prostor poleg Sokolskega doma je dala tverda Gassner & Glanzmann občini v najem proti priznani letnih deset din. Uprava se je trditi pismeno zahvalila, prostor pa je dala v upravo Sportnemu klubu »Ljubelj«, ki bo skrbel zanj in skušal najti sredstva za kritje vzdrževalnih stroškov. Zato pa prepušti klub v primeru razpusta ali razida občini vse svoje aktivno premoženje. Kdo bo plačal v tem primeru klubove dolgeve, pa v dogovoru menda ni določeno.

Občinska uprava je pod nadzorstvom sreskega šumarskega referenta inž. Krauta pregledala pretekle dni vse občinske dolgeve. Iz referentovega strokovnega poročila izhaja, da uprava ne more računati na kakve večje dohodke iz gozdnega gospodarstva. Poročilo o pregledu knjig in blagajne pravi, da so bile 1. julija plačane vse zapadle anuitete v znesku 163.344 din.

Občinski odbor je izglasoval dovoljenje za instalacijo vodovoda Francu Straneku do preklica, dovoljenje dr. Ahačiču in Francu Zaplotniku za vpeljavo vodovoda,

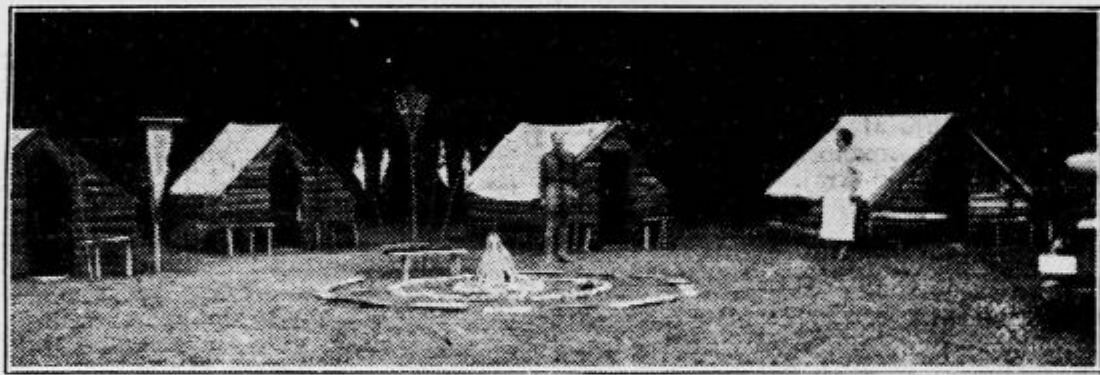
določil je za nadzornika vodovodnih dolečb, odbornika Andreja Markiča in Henrika Snoja ter potrdil krajevno potrebo nove gostilne za Antona Jelenca na Glavnem trgu št. 19. V tajni se je dovolil nekaj podpora in sprejem siromakov kar v občinsko ubožnico, nakar je bila seja zaključena.

Od cele seje je bilo za nas Tržičanec edino zanimivo predsednikovo poročilo. Zagibalo nas je v preleste sanje o bodočem napredku našega lepega gorskega mesta. Imeli bomo rotovž, ki bo gotovo najdražji v vsej dravski banovini, saj bo stal skoraj tri milijone dinarjev, imeli bomo stavbišče za osnovno šolo, kamor ne bo treba napeljevati vodovoda, ker bomo lahko vodo črpali kar iz močvirja, ki se razprostira po njem; pa tudi sence bo dovolj, saj sonce skoraj polovico leta nanj ne posije. Imeli bomo milijonske dolgeve, pa veštostnotne občinske doklade, takse in naklade, da bomo od samega napredka kar vriskali. Vse to se nam obeta že po polletni vladni sedanje večine. V kakšne bajne višine se bo povzpeli Tržič po triletni zakoniti dobi, si kar ne moremo predstavljati.

Znesek 520.000 din, ki je ostal od posojila poldruga milijona dinarjev, najetega za občinski dom, se nam zdi malo prenižek. Hiša Maly je stala 800.000 din, za načrte se je plačalo menda 50.000 din, ostanek 130.000 din pa gotovo ni stal prepis in pogodba? Stvar nadzorne oblasti bo, da ugotovijo, kam je šel ta denar. Pa ne, da bi bili plačali z njim zapadle anuitete?

Zanimivo je slednjič, da se ni udeležil seje blagajnik g. Rudolf Femic, čeprav je bilo na dnevnem redu poročilo o pregledu blagajne. Mar hoče zapustiti barko, ker sluti polom?

Naši skavti taborijo v Mednem

Lesene kolibice, pokrite s platnom

Medno, 23. julija. Naš najmlajši steg skavtov Ljubljana III. je pritekel že poldrugi mesec po ustanovitvi svoje prve taborneje. Sicer pa nismo šli daleč iz Ljubljane, kajti odzvali smo se morali pozivu Dravske skavske župe, ki je priredila skupno župno taborjenje vseh slovenskih skavtov v Mednem pod Šmarno goro. Na idilični, kakor nalašč za taborjenje pripravljenih jasih, so si uredili taborne stegi iz Maribora, Celja, Zidanega mosta, Domžal, Kamnika, Ljube, Kranja in dva iz Ljubljane: Zmajev steg in Ljubljana III. Posamezni skavti pa so prišli tudi iz Črne pri Prevaljah, Tržiča itd. Župno taborjenje je trajalo od 5. do 18. julija. Večina skavtov je potem odšla na taborjenja v druge kraje, nekateri med drugimi tudi mi, pa smo ostali kar naprej na istih prostorih.

Naš steg tabori na najlepši jasi daleč na okrog. Popolnoma je zapra. obdana od gozsta grmovja in dreve, za hrblom pa ima celo mal gozdiček. Po starih tradicijah, ki so se v novem stegu obnovile, smo si postavili namesto običajnih taborov lesene kolibe, ki so sicer pokrite s platneno streho, a so silno romantične in za taborjenje nad vse priprave. V teh kočah so pol metra visoke postelje s slamnjaci, tako da je glede stanovanjske higiene najbolje preskrbljeno. Tudi taborna prehrana je na novo preurejena. Načelo skavtske vzgoje je, da se taborci upravljajo popolnoma sami, torej da tudi kuhajo sami. Po dosedanjih izkušnjah pa se to ni obnešlo niti higien-

ejo, niti vzgojno, niti gospodarsko. Mlad, čeprav precej izurjen skavti, ne znajo smotno izrabiti surovine, često jedi zavrženo mladeničke vihravosti pokvarijo in n. m. m. nikogar, ki bi jim v dolgih tednih taborneje strokovno svetloval in jih praktično poučeval v kuhanju. Zaradi tega smo v našem stegu mnenja, da zadostuje, če si mladi skavti kuhajo svojo hrano na izletih popolnoma samostojno, na taborjenju pa le pod strokovnim vodstvom. Na našem letošnjem taborjenju vodi kuhinjo marljiva članica stegovega sveta, ki je v tem seveča doprinesla precejšnjo žrtve. V zadostnosti naj ji bo veliko zadovoljstvo taborneje in verna mladost skavtov, ki se po njenih vodiljih vadijo v tabornem kuhanju, ki je v marsičem zelo različno od kuhanja na domačem štedilniku.

Naši jedilniki so za taborjenje posebnost zase. Zjutraj je običajni kakao — taborna porcija je najmanj pol litra — zvečer je pa bela kava (žitna) s kruhom ali s polento, ki jo brez izjeme prav radi jemo. Opoldne so vedno 2 do tri jedi. Evo naša kosila: V nedeljo fasirani zrezki, pražen krompir in strožji fižol v salati; v ponedeljek gu-laz s polento, v torek lišjčke s krompirjem in testenine, v sredo ješprenček s prekajano svinjino in fižol v salati, v četrtek fižolova juha s testeninami in omleto, v petek mlečni riž in češpljev kompot, v soboto rižot in strožji fižol, v nedeljo goveja juha, meso krompir, strožji fižol in — tortla. Taborvodji so namreč prinesli za god tri torte, pa smo jih po stari tabor-

Skavtska družnica, zbrana ob tabornem ognju

ni navadi razdelili med vse taborce. Tak je torej naš povprečni jedilnik, ki si ga lahko privoščimo za dnevni prispevek po 6 din na osebo. Običajni dnevni prispevek po 10 din smo namreč tudi znižali.

Dnevni red je kakor na vseh taborih, zato ga ne bom posebej navajal. Vsaka minuta je izrabljena za razne vaje ali za igre. Posebno pažno polagamo na znanost telega, šotorov in okolice. Vsak dan je po večkrat pregled, od časa do časa pa poiščemo vse umazano perilo po nahrbtnikih in ga skupno operemo in če je treba tudi zakrpano. kajti vaje v pranju in krpanju tudi spadajo v taborni delovni spored. Razume se, da tudi drugih skavtskih znanosti ne zanemarjamo. Izpite naši skavti pridno polagajo. Med drugim se vadijo

tudi v molčanju — zahteva se glasi: 10 ur nepretrganega in popolnega molka. Moram pa javiti, da je ta molk preizkušalo že mnogo taborcev, prestalo pa ga je silno malo.

Na taborjenje smo prišli 3. julija, končano pa bo predvidoma 26. julija. Upamo, da nam bo vsem ostal tabor v najlepšem spominu, kakor se ga bodo radi spominjali tudi številni obiskovalci, ki se ne morejo načuditi, da nas slabo vreme prav nič ne moti. Po počitnicah se bomo osveženi in spočiti pridno nanovo lotili dela v šoli; po službah in v organizaciji. In čeravno bo vsakdo opravljal svoje delo, ki mu je v življenju odkazano, nas to tabor trdno vezal v neločljivo skavtsko celoto.

M. Zor

Šentpeterska cerkev in naš framazonški tisk

Včerajšnji »Slovenec« je objavil članek, pod tem naslovom, da je dobil človek prvi hip vtis, kakor da so se razen šentpeterskih župljanov izjavili proti obnovi župne cerkve tudi njegovi beograjski zavezniki in prijatelji, med katerimi je, kakor znano, mnogo uglednih framazonov. Tudi v Ljubljani jih je nekaj in tudi med temi so »Slovenec« prijatelji. A ko smo članek prebrali, smo razvideli, da je samo polemika z našimi članki, ki smo jih zadnji čas objavili na željo prizadetih župljanov.

»Priprani smo«, piše »Slovenec«, da bo pretežna večina posestnikov davek za obnovo cerkve sv. Petra rada plačevala, da se zadeva te obnove vendar enkrat končno uredi v splošno zadovoljstvo, v kras našega mesta in v ponos fare... »Jutro« opozarja na zgled pokojnega župnika Malenška, ki je cerkev popravil skoraj izključno s svojimi sredstvi, za kar si je treba pokojnega gospoda gotovo spominjati z globoko hvaležnostjo. Toda vsakdo bo priznal, da so to redki in izjemni primeri, ki jih sedaj ne gre postavljati za pravilo... Tudi edinega gozda, ki ga ima šentpeterska župnija, in trnovske parcele, ne kaže odpradajati...

Na koncu nam je »Slovenec« v nasprotju z oklicem cerkvenega predstojništva izdal skrivnost, da bodo morali katoliški posestniki v šentpeterski fari plačevati davek za obnovo cerkve polnih 10 let.

Traverza na nogo, s pohištvo na cesto

Ljubljana, 23. julija. Menda bo res, kar pripovedujejo optimisti med gospodarskimi teoretiki in statističarji, da se kriza pomalem obrača na bolje. Stavbeno gibanje je to sezono razmeroma živahno, tovarne so najbrž začele dobivati spet več naročil in v mestu opazamo pozitivnih dotok delavcev z dežele. V splošnem pa vendarle ni videti, da bi se bil standard in kultura človeškega življenja kaj izboljšala, ker nekaj več gospodarskega prometa še ne more imeti uspešnega učinka na te reči. Mnogo krivde za to bo pač na delstvu, da imajo ljudje vse premalo smisla za človeško dostojanstvo svojega sosedu in da je vobče vse preveč redka prava dobrota srca.

Ob železni palici, ki je ostala po starem razpadlem dežniku, z nogo, povito v bele povoje vrhu razparanega čevlja, je v naše uredništvo prišel starejši možak in nas prosil, naj damo njegovo zadevo v liste: Pred dobrim mesecem je prišel z ženo odnekoletni Štajerskega v Ljubljano, ker so mu obljubili, da bo dobil delo v tovarni. Nekje pod Golovcem si je poiskal skromno stanovanje: majhna sobica v bivšem hlevu, vsa črna in zamazana, da skorajda ni primerna za človeško bivališče. Gospodar je bil videti razumen in dober. Ko mu je delavec povedal, da zdaj se nima denarja za najem, da da bo kmalu nastopil službo, je prijazno izjavil, da bo že počakal do prve izplačane meze. Dne 28. junija je mož nastopil delo, a imel je smolo od vse-

ga početka. Dne 2. julija mu je traverza padla na nogo, mu razmesarila palec, da so ga morali z reševalnim avtom prevažati v bolnišnico. Tam so mu uredili rano in ga poslali domov, da ostane v oskrbi zdravniškega bolniškega blaginje. Naročili so mu še, da mora ležati, če hoče, da bo lahko kmalu spet šel na delo. A kar je huje od rane bolelo moža, je bila škoda, kako bo zdaj hišnemu gospodarju poravnal račun.

Bolniška blaginja mu je ob koncu prvega tedna izplačala 130 din. Bilo je pač komaj toliko, da sta z ženo krila izdatke za hrano. Ona je hodila delat po hišah, a tudi njej ni bila sreča naklonjena, kakor tako pogostokrat ni naklonjena položnim malim ljudem. Najprej je pomagala v kuhinji v neki gostilni, a zaman je prosila, da bi ji izplačali zaslužek. Ko se je nabralo 200 din in ni bilo videti nobenega znamenja, da ji nameravajo plačati, je pustila vse skupaj in šla. Ko je mož prinesel prvi prispevek bolniške blaginje domov, je bilo v gospodinjstvu že zdavnaj preveč lukenj, da bi se dale s tistimi dinarčki do kraja zamašiti. Poprosil je hišnega gospodarja, naj z najemnino še malo potpi, da bo okrevail in bo spet lahko delal, ali pa žena odkod prinese denar. Tola gospodar se je razburil nad človekom, zahteval, da najemnino takoj poravnaj in mu je odpovedal kvartir. Delavec ga je zaman rotil, naj vsaj toliko počaka, da bo noga spet dobra in da bo lahko znožil iz hiše svoj baliz. Toda vse prošnje so ostale zaman, na koncu je prišla še enoda odpoved in prav v nedeljo se mož izselil. Medtem pa se je solnce siromaku le od daleč naroblo posmejalo, žena je nekje zaslužila pet kovačev, pa sta spravila toliko skupaj, da lahko poravnata najemnino. Toda gospodar ni maral ničesar več slišati o tem. Mimogrede sta se še nekaj sporekla v veži, beseda je dala besedo in gospodar je delavca udaril. To pa se je zdelo možu malo več kot dovolj in obupan nam je tožil v uredništvo.

— Tako vendar ne more iti naprej, kam pa bo svet prišel na ta način? Ubogi ljudje, delajo, pa ne dobijo denarja za svoje žulje, bogati pa se poživijo na vse skupaj in jih mečejo ven. Kam pa naj grem zdaj s takšno nogo, kako pa naj opravi svojo selitev?

Tako je mesto sprejelo delavca, ki je z drugega konca svoje domovine prišel vanj, da bi delal od zore do mraka in da bi bil deležen vsaj tolikšne sreče, da bi smel nekje v miru zaceliti svojo rano, kadar mu traverza pade na nogo.

LEPOTA

»Ali je Angelca še zmerom tako lepa, kakor je bila pred petimi leti?«
»Da, skoraj prav tako. Samo zdaj potrebuje za to dosti več časa.«

VOLITVE

Volilna borba v Čikagu. Brivec vpraša med britjem svojega gosta:

»Pri kateri stranki pa ste, gospod?«
»Pri vaši, gospod, pri vaši.«

»Kako pa morete vedeti, katera stranka je moja?«

»Saj ne vem. Samo to vidim, da imate britev v roki.«

Dr. Fr. Ilešič:

Iz mojega Mostara

Da, iz mojega! Mostar, hercegovinsko mesto ob šumni Neretvi, je moj; moj je že zato, ker je jugoslovanski. Moj je pa Mostar še posebej zato, ker sem v njem delal; kjer delam, tam se mi gradi dom; kjer sem delal, tja se rad vracam.

Letos sem bil odpisanele g. ministra prosvete na maturi na realni gimnaziji v Mostaru. Delal sem torej tam in zato se sedaj, v tem članku, rad vracam tja.

Vsi, ki so se vozili skozi Mostar proti Dubrovniku (in takih naših ljudi ni malo), so gotovo z zanimanjem gledali na mesto, ki se je tako slikovito položilo ob šumni Neretvi prav tam, kjer se široko odprta kotlina proti jugu... Šteli so minarete, ki jih je prav mnogo, opazili: so tam onstran reke na obronku sive gore široko pravoslavno katedralo, tik ob železnici na desni obali reke pa ostrejši stolp katoliške cerkve. Tukaj, ob železnici, blizu kolodvorja, stoji tudi lepo poslopje gimnazije, sezidano v arabske slogu; nerodno je, da je šola tako izpostavljena kolodvorskemu hrupu in da mora vsaka mladina v šolo hoditi čez železniški tir. Ali Avstrija je v okupiranih deželah postavljala take materialne znake svojega kulturnega delovanja rada na taka vidna prometna mesta, da so jih tuji potniki mogli opaziti.

Skoro na tri enake dele se po verozgovide dele Mostar, na pravoslavne, katoliške in muslimane (blagohotni čitatelj jih lahko našteva tudi v drugem redu). Prav tak je odnosaj števil mladine na gimnaziji. (Letos je na maturi relativna večina bila muslimanska.)

Težke so take razmere, mi pove kdo! Kako bo na taki šoli z enakopravnostjo? Kako s pravičnostjo?

Nekedaj večera me je pri večerji v restavraciji odgovoril gospod. Rekel mi je (to ni bilo nič novega za mene), da je gimnazija na glasu zelo strogega zavoda, da mladina beži od nje (v Šinj baje, sem slišal na gimnaziji sami). Kaj je temu vzrok? Rekel je, da se profesorji bijejo med seboj (da torej ne samo protežirajo »svoje«), »ne go kruto mečejo »druge«. Priponil sem: »To bi bilo potem v smislu poljskega izreka: »Ti biješ mojega žida, jaz pa bom bil Tvojeja« — vzajemno uničevanje!«

Hvala Bogu, mogel sem reči gospodu, da se vara, ko trdi take reči. Na zavodu takega vzajemnega uničevanja ni, ker ni federacije. Vodja zavoda bi ne samo zabranil, nego bi enostavno preprečil vsak poizkus, ki bi meril v tako negacijo. On je namreč čist in odločen Jugosloven, ki mu je enak vsak dijak, pa naj je katolik, pravoslaven ali musliman, pa naj se zove Srb ali Hrvat... Direktor je pač odlični Sokol.

Mostar je Jugoslavija v malem... Mostarska gimnazija je Jugoslavija v malem.

Razgovor z onim gospodom mi je posebnost živo pokazal, kam bi prišli v Jugoslaviji, če bi se vsi vdaljali plemenstvu: vzajemno bi se uničevali. Samo Jugosloven kot »direktor« jo more voditi, na srečo vseh...

Kot ministrov odpisalec sem prejel pismo, ki se je v njem neki Mostarec v imenu decev hudo pritoževal, kako se ta in ta deca v šoli: s te in te strani preganja. To pismo mi je bilo samo dokaz, da nekateri ljudje trpe na onem, čemur pravi Nemec: Verfolgungswahninn. Taka politična slabost muči v Jugoslaviji tudi cela »plemena«.

Kakšna tri leta, menda od 1932 do 1935, je na mostarski gimnaziji poučeval g. Ivan Dolenc, sedaj banovski šolski inspektor v Ljubljani. Poznam g. Dolenca iz davnih let; imel sem pred leti priliko, spoznati ga tudi kot dobrega učitelja. Kot učitelj je bil na glasu tudi v Mostaru in Mostarci so se lepo poslovili od njega, ko je l. 1935. zapuščal njihovo mesto. To sem slišal v Mostaru, a slišal sem še nekaj, nekaj, kar je za mene bilo nezasišano, nečuvno: g. Ivan Dolenc je bil v Mostaru vnet Sokol; udeleževal se je v odlični meri sokolskega življenja ter je na šoli sami prevzemal sokolske naloge. V Ljubljani g. Dolenc pač nikoli ni bil v sokolskih vrstah.

Zal mi je, da moram g. inspektorja pozivati, naj nam pojasni to razliko.

Kdor stoji v prosvetnem življenju tako visoko kakor g. Dolenc, se ne sme izpo-

stavljati sumnji, da ima pripravljeni dve zastavi, eno pravo in eno lažno, da potem niso eno ali drugo, kakor so pač »razmere«.

Če ne g. Dolenc sam, pa poreko gotovo oni, ki ga bodo branili, češ, ne maramo Sokola v dravski banovini, drugače pa je v Sokolom v drugih delih države. Ne morem sprejeti te obrambe; zakaj, kar je na Sokolu za cerkvene kroge glavni kamen spotike, so sokolska načela, a ta so v vsej Jugoslaviji ista; ista so torej v Mostaru kakor v Ljubljani. Kdor se jim protivi v Ljubljani, jih ne more odobravati v Mostaru. Res je tudi, da ima Sokol v Mostaru protivnike baš v onih krogih, ki odgovarjajo slovenskim nasprotnikom Sokola Zelo resen in zelo delaven mostarski sokolski delavec, ki natančno pozna vso okoličnost mostarsko, vse vasi mostarskega sreza (in ki je katolik), mi je rekel, da je v Sokolom lahko v vzhodnem, pravoslavnem in muslimanskem delu sreza, da pa je sokolsko delo onemogočeno v zapadnem, bolj katoliškem delu sreza, zato ker mu tukaj nasprotujejo katoliški župniki.

Gospod Dolenc je prepešal ves mostarski okraj, proučil nedvomno natanko tudi njegov katoliški del — in vendar je kot mostarski profesor sokolovall! Bila so to pač leta 1932 — 1935...

Na mostarski gimnaziji skoro ni kmet-skih otrok; morda jih je 1%. Direktor vodi statistiko o tem. »Kako to, da prihaja tako malo otrok iz vasi?« sem vprašal.

»Pazili smo,« mi je odgovoril g. direktor, »na to, da bi se pri sprejemnih izpitih v gimnazijo sprejemali kmetijski otroci, če kažejo nadarjenost, pa če tudi konkretno znanje ni bogve kakšno. Ali ne gre; otroci iz vaskih šol ne znajo niti čitati, niti pisati, ne latinice, ne cirilice.« Šole so po vseh verčinah enorazredne, ali pa jih sploh ni. Na Podveležju, visoki ravni vzhodno nad Mostarom, je sedem muslimanskih vasi, 2000 ljudi, brez vode, brez šole (letos bodo začeli zidati prvo šolo). O zapuščenosti in bedi tega kraja čitaj razpravo, ki je je v »Glasniku jugoslov. prof. društva« (juli — avgust 1937) napisal profesor mostarske gimnazije g. Tvrdo Kanaet, Sokol, ki je ves vdan delu za preprosto ljudstvo mostarskega okrožja in ki natančno pozna njega vasi in življenje v njih.

Na Slovenskem in drugje v severnejših delih Jugoslavije često govore kulturni bahamci, to se pravi, nekulturni ljudje: »Mi imamo kulturo, mi imamo večje potrebe, nam se mora dati!« Meni pa je, ko sem videl razmere ob Mostaru, ogorčeno srce govorilo drugače, o pozabljeni ljubezni do bližnjega.

Kdor je Jugosloven, ta zna dobro razločevati upravičeno skrb za sebe od grdega egoizma, ne preze Ljubljane, a misli tudi na Mostar... Ljubi Mostar kakor Ljubljano. Tako se glasi v naši praksi velika svetopisemska resnica: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Jadranski pokal.

Vstopnice se že dobe!

JSK Victoria — SK Ilirija

Drevi ob 20.30 v kopališču Ilirije.

Domače vesti

* Naš poziv dijakom in šolnikom ter sploh lastnikom nekdanjih in sedanjih dijaških listov ima tako slab odziv, da moramo ponoviti svojo prošnjo, naj nam brez odlašanja pošljejo najrazličnejše pisane, tiskane in drugače razmnožene dijaške liste. Med temi zanimivimi publikacijami je morda tudi več takih, ki bi jih direktor drž. študijske knjižnice, dr. Janko Štebinger sprejel v svojo »Bibliografijo slovenskih časnikov in časopisov«, ki izide že 1. septembra ob otvoritvi razstave slovenskega novinarstva na ljubljanskem velesejmu. Ker je pa tako za tisk tega velevažnega dela, kakor za ureditev razstave že skrajni čas, spet prosimo lastnike, naj navzlic poštini, pregledajo knjižnice in predale ter nam poslojijo potrebno gradivo in s tem stopijo v krog sodelavcev razstave, ki naj bo v resnici mogočna manifestacija vseh slojev našega naroda za našo kulturo. Pripravljeni odbor razstave slovenskega novinarstva, Ljubljana, Velesejem.

* Anna slavnost v Rogaški Slatini. Tudi letošnja sezona v Rogaški Slatini je polna gostov iz vseh krajev in bogata na raznovrstnih umetniških prireditvah in zabavah. Višek vsakoletne sezone je pa Anna slavnost s tradicionalnim reprezentativnim Aninim plesom in izbiro Anine kraljice, ki bo v nedeljo 25. t. m. Pri slavnostni akademiji sodelujejo: operni pevec dr. M. Adrian, Dunajski, plesni par Heddy in Jacky Pečnik, koncertni pianist Oto Vondraček in zdraviliški orkester pod vodstvom kapelnika A. Neffata, kakor tudi jazz-band pod vodstvom Bojana Adamiča. Slavnostna iluminacija zdravilišča bo zaključila 26. t. m. zvečer to lepo prireditve.

Lutz peči — najizdatnejše.

* Smrt tržaškega rodoljuba Martina Grčiča. Umrli je pred 14 dnevi v Padričah pri Trstu znani slovenski rodoljub Martin Grčič. Dosegel je visoko starost 93 let. Njegova gostilna je bila znana daleč naokoli in pok. Martin priljubljen osebnost. Služil je kot narednik še pod tržaškim okoliščinskim bataljonom, ki so ga zaključili imenovali »bakolci«. Bil je nekot vojen tudi v tržaški mestni svet. Ko so se začeli domačini potožiti za zidavo svoje nove cerkve sv. Cirila in Metoda, kot podružnice bazovske fare, je bil leta 1898. pok. Martin Grčič med prvimi, ki je podpiral to akcijo, nabiral prispevke in organiziral vse potrebno za zidavo in opremo cerkve. Padričani so hoteli imeti za svoja patrona edinole sv. Cirila in Metoda in je bil znani tržaški rodoljub Alojzij Gorjup s Proseka, ki je podaril tri cerkvi ta dva svetnika, ki se še danes spoštujeta v padričanski cerkvi. Da je bila vsa najbolj narodno zavedna v tržaški okolici, gre za sluga predvsem tudi pok. Martinu, ki je ostal do svoje smrti zvesta in trdna slovenska skala. Naj v miru počiva!

Kopalci, turisti in sportniki!

Uporabljajte dr. Kmetovo mazilo in olje za sončenje. — Dobi se povsod. Zaloga: Lekarna dr. S. T. KMET, Ljubljana, Tyrševa cesta.

* Smrt zaslužnega koroškega Slovence. V St. Janžu v Rožu je umrl značajan narodni borec, posestnik Matevž Krasnik, znan daleč na okrog pod imenom Bvatnik oče. Učakal je starost 67 let in v svojem življenju je bil deležen vsega trpljenja našega naroda na Koroškem. Do svoje smrti je županoval v Svetni vasi in sicer nad 13 let. Pri zadnjih volitvah leta 1932 ga je zaupanje občanov izvolilo s takšno večino, da ga tudi mnogoteri prizadevanja nasprotnikov niso mogla izrinuti. Velike zasluge za Spodnji Rož si je pridobil kot dolgoletni načelnik posejilnice v St. Janžu. Poskrbel pa je tudi za bodočnost: Vzgojil je rod, ki bo hodil po njegovih poteh in živel po njegovih zgledih.

* Vprašajte vašega zdravnika, — tudi on vam bo priporočil redno uživanje domače povsem naravne »KOSTRIVNIŠKE« mineralne vode.

* Kočevski dijaški dom sprejema gojenice kot običajno.

Pri ljudeh visoke starosti, ki trpe na nerednem iztrebljanju, nudi čisto naravno Franz-Josefovo grenčico, užita redno 3—4 žlice dnevno skozi 8 dni, zaželeno čiščenje in s tem trajno olajšanje. Zahtevajte povsod Franz-Josefovo vodo!

Ogr. reg. S. br. 15.485/35.

Naši na svetovni razstavi v Parizu

Pariz, 19. julija. V soboto dopoldne smo obiskali Louvre, ki predstavlja najmočnejšo palačo sveta, zgrajeno od 12. do 18. stoletja, nekdanji bivališče francoskih kraljev, pozneje pa praprejšeno v narodni muzej, v srednjem taktu je še finančno ministrstvo. Ogledali smo v palači umetniške zbirke, neizmerne lepote. Vodniki opozarjajo obiskovalce še posebej na znameniti milonski Venus in na portret Mone Lise, sloveče delo Lionarda da Vincija.

Popoldne nam je bil predpučen za lastna pota. Večina je šla v magazine ali, kakor se imenujejo, galerije, nekateri pa so opazovali na terasah kavarnar življenje na pariških ulicah. Ko smo tako sedeli v Café de la Paix, smo videli, kako so stražniki hiteli za nekim žeparjem, ki se je hotel izmakniti skozi množico avtomobilov preko ceste, pa se mu ni posrečilo, ker ga je podrl eden izmed avtomobilov in so ga tako dohiteli zasledovalci. Taki in slabi dogodki so za pariško publiko kaj povsem navadnega. Zvečer smo odhiteli na razne turne, manjša družba nas je šla v Luna-park, v pariški Prater, pa precej manjšega obsega in manj življen, kakor dunajski. Parizani na atrakcije ne dajo veliko. Vendar kar zmoro iznajdljivost človeškega uma na tem poprišču, lahko tu

* Jahta bivšega egiptskega kralja čaka pred Rabom na neke visoke goste. Tudi Rab je dobil svojo atrakcijo. Oni dan je doplula pred otok ogromna prekrasna jahta, kakršne še ni bilo na našem morju. Ime jahte je »Nimet Allah« (Božji dar). Njen lastnik je bivši egiptski kralj Fuad, princ Abas Hilmi, ki je abdiciral v korist svojega nečaka in se potem napotil v širni svet na dolgočasno potovanje. Po Rabu se govori, da čaka jahta na neke visoke goste, med katerimi naj bi bil tudi vojvoda Windsorski. Posadko krasne jahte tvori 33 moških, ki so zastopniki osmih različnih narodnosti. Med njimi je tudi nekaj naših rojakov. Pravijo, da je kapetan jahte iz Kanade, a dopisnik zagrebnih »Novosti« je mogel z njim govoriti tudi v srbohrvaščini. Od kapitana je novinar izvedel, da bivšega kralja sploh ni na ladji, ker je v Karlovi Varah, je pa na ladji njegova soproga. Zakaj jahta čaka in kako dolgo bo še čakala, pa ni povedal.

* Počitniški tečaj in učiteljska kolonija se selita z Raba v Crikvenico. Zaradi nadnaravnih tehničnih zaprek se preseli tečaj ročnih del in umetne obrti v Crikvenico, kjer bo trajal od 30. julija do 21. avgusta. Po goji ostanje isti. Takša za materialni pok in postrežbo je 350 din, za stanovanje v šoli, hrano v gostilni, za kopanje in za kopalniško takso pa se plača 30 din dnevno. S seboj je treba vzeti odelo, ruho in vzglavnik. Prijave s takso sprejema do 26. julija vodi kolonije in tečaja Marijan Markovac, Zagreb. Srebrnjak 19.

* Zamude vlakov na progi Zagreb—Split. Turistična zveza v Splitu je ministrstvu za trgovino, prometnemu ministrstvu in železniški direkciji v Zagrebu poslala spomenico, s katero zahteva, naj bi se v interesu turizma odpravile pogoste velike zamude vlakov na progi Zagreb—Split. Vsak dan imajo vlaki iz Zagreba zamude od 40 minut pa tudi do 2 ur. Predstavljali spitske turistične zveze bodo tudi na konferenci, ki bo 4. avgusta v Zagrebu razpravljala o novem voznom redu, govorili o tem velikem nedostatku.

Najkoristnejše — Lutz-peči.

Tovarna, Ljubljana, VII, tel. 32-52.

* Prebivalstvo otoka Hvara še vedno vzemirajo potresni sunki. Prebivalci Jelše, Vrhnika, Plitva in Vrboske so še vedno v velikem strahu zaradi potresnih sunkov in gremenja, ki se sliši izpod zemlje. Mnogo ljudi prenočuje na prostem. Potresni sunki so najmočnejši v Jelši in Vrboski. Vzroke teh potresov je zdaj obširno razložil znani znanstvenik prof. Girometta iz Splita. Navedil je, da se zemlja trese in na mnogih mestih tudi ruši zaradi tega, ker se rušijo stene velikih podzemskih rovov, skozi katere so nekdanje tekline reke. Potresi so lokalnega značaja, omejeni le na področje podzemskih rovov. Prof. Girometta je obhodil vse kraje, kjer so v zadnjih dneh občutili ali pa še občutijo potresne sunki. Starejši ljudje na Hvaru vedo povedati, da so bili taki potresi tudi pred 50 leti.

* Človek in konj zaslužita v dveh dneh 3 dinarje. Nikjer ni človeška delovna moč tako poceni kakor v Črni gori. Za primer naj služijo »drvarji«, to so oni hribovci, ki po mestecih prodajajo tovore drv. Da naseka drva v planini, spravi s konjem v mesto in jih proda, sta drvarju potrebna dva dneva. Tovor drv, ki ga more njegov mali konjček po kozjih stegah spraviti v mesto, se zdaj poleti prodaja po 3 Din. Tako za služita človek in konj v dveh dneh 3 dinarje. V zimskem času je zaslužek večji, so pa tudi dosti večji napori. Zdar, ko so odrasli zaposleni na njivah, se udeležujejo kot »drvarji« tudi revni dijači-srednješolci.

* Na svojem grobu prižiga sveče že 10 let. Niso redki primeri, da so žive ljudi proglasili za mrtve, da so jih objokovali in jim postavljali že nagrobne spomenike. Mnogi so se po dolgih letih vrnili iz vojne ujetništva in bogzna od kod ter našli doma take spomenike, ker so bili uradno že davno proglaseni za mrtve. Redki pa so seveda primeri, da bi kdo sam sebe živega »pokopal« in skrbel za svoj grob. To dela v Tetovu 90-letni stavec. Pred 10 leti si je dal na pokopališču postaviti lep spomenik, v katerega je vklesal napis: Tu počiva Trifun Mandilović. Spomenik si je postavil sam, ko je še živel, 19. 6. 1927. Na svojem grobu prižiga stavec sveče in če se kdo čudi njegovemu početju, razlaga takole: To je moj grob, ker sem s svojo dušo že umrl pred 10 leti, čeprav sem, kakor vidite, še živ. Živ sem in nisem. Na ta grob prihajam in objokujem nekdanjega Trifuna, kakršne že 10 let nisem več. — Sosedje pa razlagajo njegovo početje ta-

VELIKA ŽEJA

zmanjšuje voljo do jedi ter utruja telo in duha. Ako želite, da ohranite poletni svojo telesno in duševno svežost, jemljite redno hladno OVOMALTINE, ki osvežuje in krepi telo in živce.

PIJTE HLADNO OVOMALTINE!

Ljudski zavojček din 6.50

Mala škaticla — din 10.50

kole: Mož je zelo praznoveren. Ko se je pred 10 leti zatekel k nekim vražarkam, so ga te strašile, da bo kmalu umrl. Na ta način so hotele od njega izvabiti čim več denarja. Trifun je bil tudi skop in, ko se je od vražark vrnil domov, se je takoj lotil urejevanja svojega groba.

* Močno širjenje malarije ob Neretvi. Pred desetimi leti je neki stari zdravnik, ki je služboval v krajih ob Neretvi nad Metkovićem, prerokoval, da bo čez 10 let še huje, ker bodo ljudje padali v nezvest in umirali, ne da bi vedeli zakaj. Takrat so bili v tamosnjih krajih velikanski roji komarjev in ljudje so jih uničevali in odganjali na najrazličnejše načine. Zdar je komarjev dosti manj, a malarija se je ugnedila v revnih naseljih. Od kakih 20 tisoč prebivalcev jih je 10.000 malaričnih. Protimalarični postaji v Opuzenu in Metkoviću imata preobilo dela, a premalo klina za vse malarične bolnike.

* Nevarni hudourniki so se zaradi močnih nalivov zllili s planin v dolino Toplice ter povzročili veliko škodo ne samo na njivah in vrtovih, temveč tudi v domačijah. Vas Dolnja Konjuša je skoraj porušena od hudournikov. Tudi Župa je imela strašno moč med divjanjem hudournikov. Reka Morava je močno narasla in so njeni izlivi pustošili polja in razdirali ceste. Tako je presekana tudi važna cesta Jagodina—Čurpi. Iz Niša je po tridnevnem zastoju privozil spet vlak v Prokuplje. Železniški promet na progi Prokuplje—Kursumlija pa bo ureden šele čez kakih 5 dni. Po napornem delu so uredili brzojavni promet s Kursumlijo. Hudourniki so bili podirli in odnesli mnogo brzojavnih drog.

* V orožnike preobčleni razbojnik plenijo po križevniški okolici. Že nekaj noči se pojavljajo v okolici Križevcev in Koprivnice prednji, dobro oboroženi razbojniki, ki se oblačijo tudi v orožniške in policijske uniforme. Najdrzejša napada te nove tolpe sta bila v Glogovnici in v Veliki Mučnici, blizu Koprivnice in nedaleč od železniške postaje. V prvem kraju so razbojniki napadli katoliškega župnika Blažinčiča. Župnika je zbudilo razbijanje po oknih in vratih in pred hišo je stalo pet oboroženih ljudi, trije v uniformah, dva pa v civilu. Neznanci so rekli župniku, naj jim odpre hišo, ker jih je poslal orožniška postaja v Križevcih. Župnik je odvrnil, da jih ne pozna, dočim pozna vse križevniške orožnike in če so res poslani od oblasti, naj privedejo s seboj vsakega župana. Razbojniki so vprašali, kje je županova hiša, župnik pa jim je rekel, naj v hlevu zbudijo njegovega hlapca, da jim bo pokazal pot. Razbojniki so šli v hlev, hlapca zvezali, potem pa začeli streljati proti župnikovi hiši. Med streljanjem so vdrli v hišo ter plenili po sobah. Župnikova kuharica pa se je splazila iz hiše do cerkve in začela zviniti plat zvona, kar je alarmiralo vaščane. Ko se je oglasil zvon, so razbojniki zbežali. V drugem kraju pa so naslednje noči isti zločinci obiskali starega pravoslavnega paroha Vukovića, ga zvezali in pretepeli po mo odnesli vse cerkveni denar. Ostale prebivalce parohove hiše so zaprli v klet in potem s plonom odšli.

* Poroka. Poročila sta se gđc. Milena Kurbusova, učiteljica v Radenci in g. Janko Jurković, jurist in posestnik v Turčanih pri Radenci. V ponedeljek 26. t. m. pa se poročita v frančiškanski cerkvi v Ljubljani gđc. Bogumila Sabadinova, učiteljica in načelnica Škole v Križevcih pri Ljutomeru, in g. Ivan Prelog, ekonom Kunejevega graščanskega posestva v Gornji Radgani. Odličnim sokolskim parom iskreno čestitamo!

* Nov patniški vlak na progi Zagreb gl. kol. — Brežice. Pričenši s 26. julijem bo vozil na progi Zagreb gl. kol. — Brežice nov patniški vlak. Odhod iz Zagreba gl. kol. ob 19.05, iz Zagreba-Save ob 19.11, prihod v Brežice ob 19.57.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skropljeno perilo v najlepšo izdelavo. 3

* Cenena »Putnikova« potovanja na pariško razstavo. Zanimiva potovanja pripravila zelo poceni »Putnik« za pariško razstavo do septembra. Prvi posebni vlak iz Beograda v Pariz bo odpoval v juliju. Udeleženci izleta bodo poleg Pariza in vseh njegovih zanimivosti videli tudi versajski dvor in Benetke. Vse to je vračunano v ceni. Vožnja, popolna oskrba v Pariz za tri dni, obisk vseh zanimivosti in izlet bodo stali po programu za one, ki bodo potovali v III. razredu 2.490 Din, v II. razredu pa 3.260 Din. Isti aranžma od Zagreba stane 2.450 Din, odnosno 3.050 Din. Poleg vlakov v Pariz organizira »Putnik« tudi skupinska potovanja do Nice. Oni, ki se bodo udeležili teh potovanj, bodo poleg Pariza in Benek videli tudi Nice in Monte Carlo. To potovanje s petdnevnim bivanjem v Parizu stane od Beograda do Pariza, Nice in nazaj 3.040 odnosno 3.870 Din za potovanje v II. razredu. Prijave sprejemajo že zdaj vsi »Putnikovi« uradi, kjer se dobe tudi vsa pojasnila. Kdor se obrne na »Putnik« v Beogradu, dobi brezplačno prospekt vseh potovanj, ki bo gotov te dni.

Iz Ljubljane

u— Jubilej ugledne trgovke in dobrotne rezeve. Nikjer ni v svoji zgodnji skromnosti gospa Irma Stupica, lastnica veletrgovine z železino in lepega posestva na Viru, naznanila, da praznuje 35-letnico svojega trgovskega udejstvovanja. Pred 35 leti se je predstavila mlada, komaj šolskim klopem odrasla gospodična Irma Azmanova, rojena Ljubljanka, trgovcu z železino, sedaj že pokojnemu Francetu Stupicu in postala prva in edina pisarniška moč takrat komaj 10 let starega podjetja. Bila je njegova najboljša sotrudnica in postala je tudi njegova življenjska družica. Moč je umrl že 1. februarja leta 1935. Na predvečer proslave 25-letnega srečnega zakonskega življenja. S preudarnostjo in poštenostjo, katero je trdila vedno posvečala, je prevzela gospa Irma vse posle in pri vodstvu ugledne trgovine sta ji zdale akademsko in tudi strokovno izobrazila sinova gg. France in Leon dobra pomoč. Gospa Stupica je velika ljubiteljica lepe umetnosti, najboljša predstojnica svojih uslužbencev in velika dobrotnica do mačih in okoliških revežev. Pet let se je šolala v samostanski šoli v Smihelu in, ko so se lani jele zbirati bišve šmihelske učence in gojenke v družstvu, ki je prevzelo nalogo, da zgradi za dojenčke sirote Dom kraljice Marije, je bila gospa Stupica med prvimi. Družstvo jo je soglasno izvolilo za predsednico širšega ljubljanskega odbora in na tem mestu je še danes. Ko je Nj. Vel. kraljica Marija kot najvišja pokroviteljica dobrodelne ustanove obiskala samostan, so bile gospe Stupica, gospe Turkova kot predsednica ožjega odbora in druge odbornice od nje ljubeznivo sprejete, kar je bilo opisano obširno v listih. Ob 35-letnem jubileju dela in uspehov iskrene čestitke!

Predno odidete na počitnice ali Vaš letni odid se oglašite pri

Foto Tourist Lojze Šmuc
na Aleksandrovi cesti 8 — ali v podružnici Prešernova 9 — kjer dobite sveže filme ter 5 minut strokovnega pouka, da pravilno fotografirate oge, osvetlite Vaš film, ter napravite res lepe slike, katere so vam v trajen spomin. Na počitnicah Vas postrežemo poštnoobratno.

Fotoaparati vam posodimo brezplačno — le da kupite filme.

Cadet Box
vel. 4.5 x 6 s tremi filmi
samo Din 99.—

Se priporoča

Foto Tourist Lojze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8,
ali podružnica PREŠERNOVA 9.

u— Obisk inženjerjev v tovarno »Alpekok«. V vrsti strokovno-poučnih izletov, ki jih stalno prireja ljubljanska sekcija Zdrženja jugoslovenskih inženjerjev, za svoje člane, so naši inženjerji v četrtlet po-... obiskali »Alpekok«, tvornico umetnega kamna in marmorja na Tyrševi cesti. Šef podjetja ravnatelj Pečevnik je goste ljubeznivo sprejel in jim razkazal vse oddelke obrata od dobrihlik do strojev za vliivanje plošč ter strojev, ki ploščice polirajo. Razkazal je vso veliko zalogo najraznovrstnejših plošč iz umetnega kamna za nloranje in zunanjo oblogo, kakor tudi vzorce plošč za tlakovanje. Gosp. ravnatelj je pojasnil, da se trudi, da uporabi v svojem podjetju samo domače material, kar mu je že v veliki meri uspelo. Ob zaključku ogleda se je g. inž. Bevc v imenu vseh navzočih nadvse pohvalno izrazil o naporih in doseženih uspehih domačega podjetja, čemur so vsi navzoči strokovnjaki zadovoljni prikljubili.

u— Umrli je v ljubljanski bolnišnici g. Franjo Franz, strojni tehnik, doma z Borovnice. Pogreb bo jutri ob 15. izpred bolniške mrtvašnice. Blag mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— Promenadni koncert. Turistični odbor pridedi drevi ob 20. promenadni koncert na Boršnikovem trgu. Igrala bo delavska godba »Zarjar pod vodstvom kapelnika g. Grudna.

čas, ki nam še ostane, lahko porabi vsak poljubno. Večina nam pouda še enkrat na razstavo, saj je tam še toliko zanimivega. Zvečer se zberemo na poslovnem večeru v restavraciji poleg našega stanovanja, da se zahvalimo poštrovornemu, in potrpežljivemu profesorju dr. Pretnarju za velik trud in izredno spretno vodstvo naše ekskurzije. Da ob takih prilikah poka tudi šampanjec, pač tu v Parizu ni nič posebnega, saj dobis steklenico izvrstnega šampanjca že za 22 frankov. Ostalo je še vsakemu toliko frankov, — saj je bila naša prehrana tako izdatna in je vodstvo ZSKD krilo tudi ostale dnevne potreščine — da si bomo lahko privoščili to pijačo, ko smo po veliki večini vsi prvi in morda tudi zadnji v Parizu. Odpotujemo ponoči v domovino, kamor pone-... nepozabne, najprejnejše vtise, vsi zdravi in veseli, prehlajeni vodstvu ZSKD in posebej g. prof. dr. Pretnarju za izborni izvedeno organizacijo naše ekskurzije.

V poslanih in objavljenih petih pariških pismih hje le kratek bežen opis našega potovanja in doživljanja na tem potovanju. Je še nešteto podrobnih zanimivosti s tega potovanja, ki jih je pa težko spraviti v okvir bežnega opisa v dnevnem časopisu, pač pa tvorijo hvalježno gradivo posebnega potopisa ali poljudnega predavanja.

dr. Mejak.

KINO

TEL. 22-21 UNION

PREMIERA! Film iz življenja ruskih beguncev v Parizu

TOVARISČ

Predstave danes ob 19.15 in 21.15 uri

u— Pred ustanovitvijo Slovenske esperantske zveze. V nedeljo ob 9.15 bo v dvorani hotela Metropol otvorjen ustanovni otni zbor Slovenske esperantske zveze, s katerim bo združen tudi eplošen kongres slovenskih esperantistov. Ob 15. bo v isti dvorani akademija v proslavo 50-letnice esperanta.

u— Československa obec v Ljublanj. Clemenovaje v potu co nejnhojšim v nedeljo dne 25. t. m. do Kranja na »Československo« roun pošada tamni Československá Beseda na zahradě p. Křižnara v Strážšiš. nebudet litovat. Učinkuje kranský hudební sbor. — O zabavu: výborné jídlo a piti po starému. — Tanec. — Vlaky: (nedělní listky): 11.48, 15.45, 17.30. — Navštivte krásné kraje, kterým svojí hojnou účastí způsobíte radost, — a morálně je podpoříte.

KINO IDEAL

DANES! DANES!

ANNY ONDRA, HANS SÖHNER

v veselém filmu

MEDENI TEDNI

Od DANES NAPREJ zopet redne predstave: ob 16., 19. in 21.15 uri

u— Umrli je vnet, a tih borec za jugoslovensko idejo. Po kratki, mučni boleznii je umrl večrag g. Rajko Prinčič, železniški uradni v pokouju. Pokojni je bil borec za jugoslovensko idejo in je zaradi svojega pripravljanja kot zaveden Slovenec, ki ga ni nikdar skrival, moral pretrpeti med vojno vse šikane avstrijskih oblasti, saj je bil politično sumljiv. Ko je na svojem službenem mestu v Gorici v začetku svetovne vojne dohl poziv, naj se javi na vojno službo proti Srbiji, je izjavil predstojniku načelniku v Gorici, Nemcu Wieserju, da dvomi, da bi se Slovenci borili proti Srbiji. Zaradi te izjave so ga z družino, brez sredstev, brez možnosti, da bi vzel s seboj svoje imetje, takoj poslali v konfinacijo na češkoslovensko mejo. Tudi tam je bil stalno pod policijskim nadzorom, tako da ni smel uporabljati niti svoje službene legitimacije. Do prevrata je trpel v največjem pomanjkanju z vso svojo družino šibo konfinacije. Po prevratu je prejel poziv od prometnega referenta takratne deželne vlade, naj stopi v službo domovine, in z veseljem, brez oklevanja se je odzval. Leta 1931 je stopil v zaslužni pokoj. Skromnega pokojnika, ki nikdar ni stili v ospredje in ni iskal koristi od svojega nacionalnega pripravljanja, bomo ohranili v častnem spominu. Družini izrekamo iskreno sožalje!

u— Nepotrebno razburjanje. Pred dnevi je bila v nekem listu notica, ki je opozarjala one, ki naj skrbijo na red, na neke koncerte v neki gostilni za Bežigradom, češ, da so ti koncerti že nekajkrat razburjali sosede, ker so bili preglasni in predolgotrajni in da bi bili utegnili škodovati nekemu hudo bolnemu otroku. Lastnik gostilne nas prosil za ugotovitev, da sta bila pri njem v zadnjem času prirejena dva v vsakem oziru dostojna koncerta, pri enem je sodelovala sokolska godba, pri drugem pa godba poštarjev. Kar pa se bolnega otroka tiče, izjavlja gostilničar, da tudi nani ni mogla godba slabo vplivati, zakaj isti dan, ko je izšel apel na čuvaje reda, je otrok že zdrav tekal po ulicah. Sicer pa Bežigrad ni več zakotno predmestje in, ko se nihče ne zgraža nad koncerti po lokalnih mestnih središčih, se to tudi ne bi smelo dogajati za Bežigradom, kjer so vse prireditve v lokalno ravno tako kakor v ostalih delih mesta pod oblasno kontrolo in takso.

Da ti koža rujavi — uporablaj TSGHAMBA FIL.
Drogerija Gregorič d. n. o. n. Ljubljana, Prešernova 5.

u— O prometu pred glavno pošto se je že veliko govorilo in vsak Ljubljancin ve, da je mogoče priti preko tega križišča včasih z življenjsko nevarnostjo. Nazadnje so se meščani navadili na to stanje in z veliko potrpežljivostjo si iščejo pot med avtomobili, motorji in kolesi, se prelivamo skozi množico ljudi in če slučajno ni čas največjega prometa, se nam posreči zaviti mimo tramvaja v Prešernovo ulico. Toda zadnji čas je postala stvar nevarnejša. Pred tednom so delavci postavili visoko ogrado pred hotelom »Slone«, celo reč obšli z vr. sokimi plankami, zgradili zasloni hodnik

Vremenska poročila

Dozdevno vreme v juliju po stoletnem koledarju

Dan je dolg 16 ur, 2 minuti in se do konca meseca skrajša za 56 minut.

S. 24. Kristina	
N. 25. Jakob	od 11. do 27. zelo vroče
P. 26. Ana	in lepo, suša, je redkokje malo dežja
T. 27. Rudolf	
S. 28. Viktor	močno deževje
Č. 29. Marta	oblačno, deževno
P. 30. Julita	deževno
Z. krajec ob 19.47	
S. 31. Ignacij	deževno

Poročilo Meteorološkega zavoda na univerzi

23. julija
Ljubljana 7. 759.7, 19.0, 81. 0. 10. —, —;
Maribor 7. 760.1, 19.0, 90. 0. 10. dež. 0.3;
Zagreb 7. 760.9, 21.0, 70. E2. 5. —, —;
Beograd 7. 759.7, 23.0, 70. 0. 3. —, —;
Sarajevo 7. 761.5, 17.0, 95. 0. 0. —, —;
Skopje 7. 759.7, 22.0, 80. 0. 2. —, —;
Split 7. 759.1, 24.0, 90. 0. 0. —, —;
Rab 7. 759.3, 25.0, 50. E1. 0. —, —;
Temperature: Ljubljana 20.0, 17.4; Maribor 30.0, 18.0; Zagreb 30.0, 18.0; Beograd 30.0, 20.0; Sarajevo 28.0, 14.0; Skopje 32.3, 16.0; Split 32.0, 22.0; Rab —, 22.0.

In... no, priporočamo gospodom od mestnega gradbenega urada, da si enkrat, tako okrog polnočnega ali ob šestih zvečer ogledajo, kakšen je promet na oglu Prešernove ulice pred hotelom »Slon«! Pravi čudež je, da se ni bilo nesreče. Ne smete pa misliti, da je zato vse v najlepšem redu in da zaradi tega ni treba nič ukreniti. Ljubljana se razvija in prav je, da se sredi mesta gradi nova reprezentativna poslopja. Napredka ne smemo ovirati, četudi so s tem povezane začasne nepravilnosti. Toda ali gre tu res le o neizbežni nepravilnosti? Ali ne gre tu za nemarnost, ki ogroža življenje in zdravje prebivalcev našega mesta? Gotovo je možno rešiti to vprašanje. samo resna volja je potrebna. Ali je sploh velikemu številu ljubljancev znano, da obstaja »francijska pasaza«? Menja le malokdo ulico, ve, namreč ni pasaza, marveč elepa ulica, o kateri pravzaprav nihče ne ve, čemu naj služi. S hvalavredno podjetnostjo so očetje francijani zgradili Collegium Seraphicum in ustvarili pasazo po regulacijskem načrtu mojstra Plečnika. Ta prehod naj bi bil zveza med Franciškansko in Prešernovo ulico, odkoder je predvideno podaljšanje tako proti Kongresnemu trgu kakor proti Trgu kralja Aleksandra. Pasaza naj bi imela važno nalogo, da razbremeni križišče pred glavno pošto, kajti velik del prometa med mestnim erediščem in Miklošičevo cesto in dalje proti kolovodskemu okolišju bi se mogel voditi skozi ta prehod. S tem bi se razbremenila Prešernova ulica in vogel pred hotelom »Slon«. Ideja je dobra. Toda njeno uresničenje je, kakor marsikaj drugega pri nas, obtičalo na polovici puta. Od konca pasaze do Prešernove ulice je le nekaj metrov, toda hišica, ki je samo tri metre široka, ju loči, hišica, ki bi jo mogli podreti v enem tednu, da se ustvari tako važni prehod za množice, za katere v današnjih razmerah Prešernova ulica ne zadostuje več! Prizadejte stranke se ne morejo pogoditi glede cene za hišico in tako pripada Ljubljani žalostna slava, da poseduje sredi mesta nesmiselno slepo ulico, ki bi pa mogla postati na mah važna prometna žila in kras našega mesta, ako bi le hoteli kaj ukreniti! Bilo bi potrebno, da mestni gradbeni urad to stvar prouči. Ali ne bi bilo umestno, da se doseže med interesentni kompromis s pomočjo priitaka od »goraj«? Ali bi treba res čakati do trenutka, ko bo kakka huda nesreča pred glavno pošto odprla oči odločujočim: gospodom?

— **Bolničarji in samarjani RK**, v nedeljo bo izlet na Sv. Goro pri Litiji. Odhod ob 5.30 z glavnega kolodvora. Zbirališče ob 5.10. V primeru slabega vremena bo izlet prihodnje nedelje.

— **Dar mestnim revežem**. Ga. Rutar Marija, posestnica na Sv. Petra cesti 47, ki je umrla 15. februarja t. l., je v svoji oporoki volja mestni občini za mestne reveže znesek 1.000 din.

— **Turistični avtoizlet v Opatijo**, Sušak za Din 70. Informacije Putnik. Ljubljana. Gajeva ul. 3. telefon 2472.

Iz Celja

— **Sokolske plavalne tekme v Rimskih toplicah**. V nedeljo 1. avgusta ob 8. zjutraj se bodo pričele v Rimskih toplicah ponovne plavalne tekme Sokolskega društva v Celju. Program je isti kakor za župne tekme, ki bodo 15. avgusta v Trbovljah. Tekme bodo ob vsakem vremenu in za vse oddelke. Pravico starta na župnih in medžupnih tekmah bodo imeli prvenstveno bratje in sestre, ki se bodo udeležili društvenih tekem.

— **Topli vrelci v Savinji**. Dodatno k lanskemu raziskavanju struge Savinje bodo tudi letos iskali tople vrelce za kopališče v Celju. Kdor ve po lastnih izkušnjah ali komur se zdi, da je kje topla voda, naj blagovoli oddati svoj naslov v celjskem uredništvu »Jutra«. Povabljen bo k sodelovanju.

— **Zrtev napadalcev**. V sredo sta dva moška iz Slivnice pri Celju na cesti iz zasele napadla 25-letnega kočarjevega sina Alojza Marcena iz Voduc pri Slivnici ter mu z udarci z lesenim drogom zlomila levo roko. Marcen se zdravi v celjski bolnišnici.

— **Kino Union**. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.30 komedija »Njegova Visokost sluga« z Ferdinom Weissom in dve predigri.

— **KINO METROPOL**, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 zabaven pustolovski film »KOZAK IN SLAVCEK« (Jarmila Novotna-Svetislav Petrovič).

Iz Maribora

— **Spominsko ploščo žrtvam Severne triglavske stene** tovarišema Domicelju Savu in Letnerju Hugonu bodo prijatelji vzdali v nedeljo 25. t. m. dopoldne. V primeru zadostne udeležbe bo iz Maribora vozil poseben avtobus. Prijave se sprejemajo do sobote dopoldne v pisarni mariborskega Putnika, kjer se dobe vse potrebne informacije. SPD Maribor.

— **Pisarna Mariborskega tedna** na razstavišču. Kakor vsako leto, bo tudi ob priliki VI. Mariborskega tedna poslovala pisarna Mariborskega tedna na razstavišču. Uradovanje bo od ponedeljka dne 26. junija v lanskih prostorih, to je v prostorih otroškega vrta v Razlagovi ulici. Pisarna na razstavišču bo imela tudi lastni telefon s številko 23-87 (telefon Dijaškega doma), na kar opozarjamo javnost.

— **Vpisovanje v obrtno nadaljevalno šolo v Mariboru** za šolsko leto 1937-38 se bo vršilo na mestnem poglavarstvu od 1. do 22. avgusta t. l. in sicer ob nedeljah od 9-11, ob delavnikih pa od 10-12. Zglasiti se morajo vsi vajenci in vajenke, ki se učijo v območju mesta Maribora ter v občini Pobrežje, Studenci, Tezno in Košaki. Če niso še 18 let stari. Prineesti morajo s seboj zadnje šolsko izpričevalo, krstni list in običajno vpisnico.

— **Razburljiv dogodek na brvi**. V četrtek okoli 21. se je pognala z dravske brvi v Dravo mlajša ženska, ko je neki pant, ki je bil tedaj na brvi, spoznal v njej 19-letno tovarniško delavko Alojzijo Lešnikovo iz Strme ulice 11. Na njenem domu so našli poslovalno pismo, iz katerega je povzeto, da so v ozadju mladenkinega samomora ljubavne zadevščine. Trupla še niso našli.

— **Odškod morij**. Mariboska policija poizveduje za nekim razpečevalcem morfije. Povod za to je dal dogodek v Dajkovih barakah, kjer je 69-letna Jožefa Blaževića zavila večjo količino morfije, nakar so jo morali prepeljati v bolnišnico. Na nočni omarici so namreč našli še več zavitkov morfije.

— **Samomir — nesreča — zločin**. Pri Črenšovcih je naplavila Mura 20 do 22 let staro žensko, 160 cm visoko, elegantno oblačeno in dobro negovano. Na glavi ima poškodbe in ob obukilca dognala, če izvirajo poškodbe od nasilnega dejanja.

Nesloga tihotapcev odkriva tvegana pota

Konfident je izdal pajdaše, da bi zakril svoje posle

Ljubljana, 23. julija. Na ljubljanskem okrožnem sodišču je četvorica obtožencev razkrivala v svoji obrambi tvegane tihotapeške posle, ki v javnosti ne pridejo tako hitro, dasi se v omejenih krajih dnevno dogajajo vkljub vsej življenjski nevarnosti, kateri so tihotapci izpostavljeni na vsakem koraku. Ljudje vedo povedati, da se za mejo ob opravljanju tihotapeškega posla dogajajo pravice tragedije in se primeri, da v kratkem razdobju ena sama vas pogreši par zastavnih, korajžnih fantov, ki so šli čez mejo, pa se niso več vrnil, vsaj ne več živi. V tem ni le grozljiva romantika, ki neustrašne fante spravlja na temna pota, veliko bolj se v teh poslih izgrava nepremagljiva strast za denarjem, ki se z izpostavljanjem lastne življenjske varnosti nekaj ur lovi za sijajnim zaslužkom, ne meneč se za možnost, da taka življenjska zastava neredko ne prinese koristi, marveč pogubo. Tihotapci molče o svojih poslih, tudi o tistih, ki so se jim izjavili, bodisi po budnosti nadzorstvenih organov, bodisi po svojih izdajalskih tovarših. Vedo, da bi jim kaj prida ne koristila prijava oblastvom, pa če tudi je šlo za desetisoče izgube. Tvegajo vse, življenje, denar, negotove poslovne tovarše, računajoč z dobičkom in izgubo v trdni veri, da bo dobiček vendarle na koncu koncev večji kakor je bila izguba. Pred oblastvi pa rajši pospravijo svoje posle in se drže, kakor da so vsi odnosi popolnoma v redu. Zanašajo se le na svoje plačilo in kazni.

Tihotapec je tvegati prijavo

Ze svoj čas je vzbudil veliko pozornost v javnosti precej razburljiv primer, ki ga je orožnikom okrog polnoči 13. maja t. l. prijavil v Planini trgovec Alojzij Hren iz Podskrajnika na Notranjskem. K orožnikom se je Hren zatekel ves potolčen po obrazu in je prijavil, da se je po dogovoru z delavcem Antonom Tegljem s Planine sestel s trojico tihotapcev, da bi jim oddal 15 kg saharina za dogovorjeno kupnino 6.400 din. Dogovorila sta se za sestane nek pod nočjo ob reki Unji izpod Ivanjevega sela, kjer sta se že prej nekoč sestala po istem poslu. Ko pa je Hren, tako je izpovedal na stražnici, prišel na dogovorjeno mesto, je iznenaden opazil, da prihajata s Tegljem še dva tovariša. Pojasil so mu, da nameravajo kupiti vsak po 5 kg. Ko pa so preštevati vrečke, v katerih je bilo po pol kg tihotapeškega blaga, je nenadno v bližini počil strel, na katerega sta dva tihotapca zbežala, na mestu pa je ostal Hren s svojim zalogo saharina in pa še eden izmed Tegljevih tovaršev, v katerem je Hren prepoznal delavca Andreja Belčiča s Planine. Ta mu je najprej poskusil iztrgati vrečo, ko pa se je Hren branil, ga je Belčič naskočil in ga z vso silo obdeloval po obrazu, da se je Hren slednjem nezvesten zgrudil. Ko se je osvestil, ni bilo ne tovaršev, ne blaga. Potrdil se je, da je čim prej dospel na orožniško stanico in prijavil nočni napad.

Obsojeni razbojništva na zatožni klopi

Zaradi tega nočnega napada so se morali danes pred velikim kazenskim senatom, ki so ga pod predsedstvom s. o. s. Ivana Kralja sestavljali gg. s. o. s. Lederhas, Strkelj, dr. Grobelnik in dr. Rupnik, zagovarjati delavci s Planine: Andrej Belčič, Anton Tegelj, Franc Molik in Anton Sever. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec dr. Lavrenčak, jih je dolžila, da so trgovca Hrena po skupnem dogovoru zvalili k reki Unji pod Ivanjim selom pod pretvezo, da mu bodo odkupili 15 kg saharina v vrednosti 6.400 din, nakar naj bi bil Molik prav tako po dogovoru oddal strel, da bi jih ostrašil, kakor da prihajajo financarji. Medtem ko bi drugi zbežali naj bi Belčič navlil na Hrena in mu s silo iztrgal vrečo s saharinom, s katerim so se hoteli okoristiti. Državni tožilec je zahteval, naj jih sodišče kaznuje zaradi razbojniškega napada po kazenskem določilu, ki predvideva kazni za tako dejanje najmanj robijo do 5 let ali dosmrtno robijo.

Obtoženci, ki sta jih zagovarjala odvetnika dr. Lulik in dr. Cepuder, so zanikali vsako krivdo. Belčič, Tegelj in Sever so sicer že v preiskavi priznali, da so bili s Hrenom dogovorjeni, da jim bo na dogovorjeno mesto prinesel 15 kg saharina, zanikali pa so, da bi bilo do dogovorjenega nakupa sploh prišlo in sicer zaradi strela, ki je vse prestrašil in so pobegnili. Nič pa se ni moglo izkazati, da bi bil imel denar za kupnino s seboj. Sever je celo trdil, da je denar na begu izgubil.

Tihotapec in konfident obonem

Belčič pa je postavil vse dogodek v povsem drugo luč, kakor je sicer nedolžno razburljivo izgledalo po obtožnici. Povedal je, da se je res udeležil sestanka v temnem gozdu ob reki, pa niti ne z namenom, da bi sprejel tihotapeško blago, niti da bi Hrena izropal. Bil je v dogovoru z nekim agentom finančne kontrole, da bi mu pomagal priti na sled Hrenu, ki naj bi ga po sumničenju zalotili na tihotapeških poslih. Zato se je tudi dogovoril s soobtoženim Molikom, da bo tvoril med njimi in finančno kontrolo nekako izvestilno zvezo, in sicer naj bi Molik takoj odšel na stanico poročat o odhodu, ko bo opazil, da Belčič s svojimi tovarši odhaja z avtomobilom na sestanek s Hrenom. Tako so si hoteli Belčič in njegovi tovarši pridobiti nagrado, če bi zasedli financarji Hrena z večjo količino saharina. Nagrada znaša za kg saharina 100 do 300 din. Zaradi tega se je tudi Molik nahajal v bližini spopada.

To razlago zvez med nočnimi prekupevalci in tihotapci v gozdu je potrdil za resnično kot priča zaslišani podnarednik finančne kontrole Vinko Ščavničar. Vendar pa je Belčič vsekakor moral imeti še svoje posebne namene, da je s silo naskočil Hrena. Ta je kljub Belčičevemu vztrajnemu zanikanju, da bi ga on napadel, kot priča pod prisego izpovedal, da je takoj, ko je počil strel, posumil, da morajo imeti njegovi tovarši kakšne posebne namene, da je bil strel dogovorjen in da se nikakor ne more motiti, da bi ga bil napadel kdo drugi kakor Belčič sam, nikakor ne morda eden njegovih tovaršev ali pa celo tisti neznanec, ki je streljal. Vsekakor pa ni mogel priti tudi na to, da bi bil prav Belčič odnesel tudi vrečo s saharinom. Izkazalo se je po strogi preiskavi, da je Belčič skril vrečo s saharinom na Molikovem podstrešju, ne da bi bil Molik za to vedel.

Obramba je glede trditve obtožencev, da je Hren dokaj okleva in šele po premisleku orožnikom označil Belčiča za napadalca, v interesu tega predlagala, če zaslišajo orožnikov, ki so sprejeli Hrenovo ovadbo

in skrbno vodili prvo preiskavo. Ta predlog pa je senat kot nepotreben zavrnil.

Sodba

Posvetovanje senata ni trajalo dolgo. Senat je razsodil, da je kriv nočnega roparskega napada, v katerem je iztrgal Hrenu saharin, le Andrej Belčič in ga je zaradi tega zločina obsodil na 1 leto in pol robije ter na 3 letno izgubo častnih državljskih pravic. Plačati mora tudi Hrenu 120 din za zdravniško spravevalo in 50 din za bolečine. Ostale tri obtožence pa je senat v smislu § 280. k. p. v dvomu glede njihove krivde oprostil.

Slovenska scena v črnomlju

Drevi bo ansambel Slovenske scene gostoval v črnomlju z uprizoritvijo izvirne Borkove drame »Rafaela Ferrari in njena Marija«. V igri prav za prav ni glavnih in strankarskih vlog, najvidnejši kreaciji pa sta v rokah dveh talentiranih mladih igralcev, Majde Skrbinkove (Marija Ferrari) in Bezigerja, ki prihaja iz znane šole dr. Otta na Dunaju (študent Brodnik). Drama, ki je na številnih odrih doživela že prav lepe uspehe, je režiral član Narodnega gledališča Milan Skrbinek.

Sokolinadelu

Sokol v št. Petru pod Sv. Gorami razvije prapor

Sv. Peter pod Sv. gorami, 23. julija. Prvega avgusta bo vzplapolal pri Sv. Petru pod Sv. gorami sokolski prapor! Na skrajni meji celjske sokolske župe, tik ob hrvaški meji, je bilo ustanovljeno leta 1931. sokolsko društvo Sv. Peter pod Sv. gorami. To društvo bo razvilo 1. avgusta svoj društveni prapor, kateremu bo kumoval ustanovitelj društva br. Ivan Kramer, ki pa se nahaja začasno v Ameriki. Sokolsko društvo Sv. Peter pod Sv. gorami je kazalo ves čas svojega obstoja dovoljno življenjsko sposobnost in pa tudi zmisel za pravo, vzvišeno sokolsko delo. Sokolsko društvo Sv. Peter pod Sv. gorami je bilo vedno širitelj pravega domoljublja, ljubezni do kralja in države. V razvoju društva beležimo mnogo sijajnih trenutkov, pa tudi mnogo britkih izkušenj — ali danes je ta sokolska ednica čisto in s pravim sokolskim duhom prežeto sokolsko gnezdo, ki širi in čuva Tyrševe ideale. Šentpeter je bil že od nekdaj kraj odličnih narodnih borcev, nacionalistov, dobrovoljcev in naravno zavednih ljudi. Domače sokolsko društvo je dalo vsem tem plemenitim silam konkretno obliko. Ednica šteje danes nad 100 pripadnikov vseh slojev. Prvega avgusta se bodo zbrale v zgodovinskem šentpeteru sokolske legije — ki bodo pokazale višino sokolstva ter izpričale sokolsko disciplino in njegovo moč. Le naprej, brez miru za sokolskim praporom!

★

Sokolska četa v Zalogu priredi v nedeljo 1. avgusta svoj javni nastop na letnem telovadišču v Zalogu poleg Narodne šole. Pričetek ob 15. Naša sokolska družina se neumorno vežba, da bodo prijatelji sokolstva z izvajanjem zadovoljni in da bodo videli, da se more tudi v najslabših razmerah, brez telovadnice, toda z nezlomljivo voljo članov doseči lepe uspehe in zadostiti sokolski misli. Ni nas presenetil in ustrašil predlog o razpustu vseh sokolskih društev v Sloveniji od strani predstavnika dravske banovine. Držimo se načela: Uboli niso spečih, ne bodo nas bledeli! In bomo drizgo nas stiki sokolskih legij: »Le naprej brez miru za sokolskim praporom!« Po pozitivni rešitvi našega vseletnega dela bo nudila četa vsem posetnikom prijateljsko domačnost in srečolov. Vabimo vse številne lanske in nove goste, da nas znova posejijo in pohite 1. avgusta v naš kraj, ki slovi zlasti od lanske žegnanjske nedelje. Pokažimo s svojo udeležbo, da nismo strahopetni in klečepalci in da ostanemo tudi še v prihodnje na začetni poti jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva, prepričani, da bomo z vztrajnostjo tudi zmagali vidičju vsem za prekam. Naše jame se, da nam bo Jupiter Pluvius prizanašal. Čuvajmo Jugoslavijo! Zdravo!

Sokolsko društvo Rajhenburg se pridno pripravlja na svoj javni nastop, ki bo dne 1. avgusta. Po pripravah in prijavah sodelujočih je pričakovati mogočno manifestacijo sokolske misli v Rajhenburgu. Mogočno bo tudi odmevala ta dan v naši kotlini iz mnogobrojnih grl pesem sokolskih legij. Hočemo si pač še bolj utrditi našo sokolsko postojanko proti vsakemu zunanemu vplivu. — Ob 8.30 bodo okrožne tekme v odbojki. Po prejemu gostov bo ob 15. javni nastop, katerega spored je zelo pester. Po nastopu pa bomo ob prijateljski zabavi prebili nekaj uric v bratskem razpoloženju ob zbujanju ugodnih in tudi neprijetnih spominov. Pričakujemo, da bodo dne 1. avgusta vsi, ki čutijo z nami, pohiteli v Rajhenburg, da celo Posavje še enkrat manifestira za vzvišeno sokolsko idejo. Zdravo!

NAJBOLJŠA KNJIGA

Ko so nekoč vprašali Oskarja Wildeja, katere knjige so imele največji vpliv na njegov razvoj, je odvrnil kratko in suho: »Najbolj hvalenjem moram biti materini kuharski knjigi in očetovi čekovni knjižnici.«

Gospodarstvo

Nekaj pojasnil okoli uredbe o kmečki razdolžitvi

Včeraj smo objavili članek nekega našega sodelavca o stanju kmečkih dolgov v Sloveniji. Ker bi se mogli nekateri stavki napačno tolmačiti in tudi nekaj števil ni točnih, nam je ljubljanska podružnica Privilegirane agrarne banke dala pojasnila, iz katerih povzemamo:

Rok za predajo terjatev Privilegirani agrarni banki po uredbi ni podaljšana, temveč je potokeč že 1. junija. Izjemno se more banki po tem roku izročiti še samo taka terjatev, pri kateri je bilo šele po 1. juniju ugotovljeno, da gre za kmeta v smislu uredbe. To se pravi, da denarni zavod kakšnega dolžnika doslej ni smatral za kmeta temveč je to izvedel šele po 1. juniju, ker mu je dolžnik šele zdaj izročil potrdilo pristojne občine, odnosno, ker je sodišče šele po 1. juniju odločilo da gre za kmeta. Rok za sporazumevanje med denarnimi zavodi in dolžniki, da zadnji ostanejo dolžni

ki denarnega zavoda, je tudi potokeč 1. junija. Dolžniki, ki se do tega časa niso sporazumeli z upniškimi denarnimi zavodi, ostanejo dolžniki Privilegirane agrarne banke, če so ji že izročili. Če ji pa še niso predali, denarni zavodi od teh dolžnikov ne morejo izterjati terjatev po prisilnem potu.

Omeniti je tudi še treba, da ljubljanska podružnica PAB ni nobenemu dolžniku podaljšala roka za prvi obrok do 1. septembra. Na podlagi člena 48. uredbe je sicer nekaterim dolžnikom res podaljšala rok plačila, a najdalje do 1. avgusta. So to primeri takšnih dolžnikov, ki so dokazali, da so bili lani hudo prizadeti od elementarnih nezd.

Napoleon zapade po uredbi vsak obrok v plačilo 1. novembra. Toliko v pojasnilo, da ne bodo zlaeti o rokkih prizadeji dolžniki napačno poučeni.

Anglija letošnja najboljša kupovalka našega lesa

Po uradnih podatkih je znašal izvoz lesa v letošnjem juniju 118.094 ton v vrednosti 105.4 milijona Din v nasprotju 70.322 tonam v vrednosti 63.3 milijona Din v istem mesecu lani. Izvoz v letošnjem juniju je bil torej za 47.772 ton v vrednosti 42.1 milijona dinarjev večji.

Skupno je izvoz lesa v prvi polovici letošnjega leta dosegel 588.795 ton v vrednosti 551.3 milijona nasproti 323.720 tonam v vrednosti 302.0 milijona dinarjev v enakem času minilega leta. To pomeni napredek za 265.075 ton v vrednosti 249.3 milijona dinarjev.

V prvih šestih mesecih letos je bila, kakor nam kažejo podatki, najboljša kupovalka našega lesa Anglija. Šele na drugem mestu je Italija, ki je v prejšnjih letih kupovala največ našega lesa. V Italijo smo sicer tudi zdaj izvozili večjo količino kakor v Anglijo, toda vrednost izvoza v Anglijo je večja. Na tretjem mestu je

Nemčija in na četrtem Madžarska. Naslednje številke nam pokažejo razmerje količin in vrednosti izvoza lesa v omenjene štiri države:

	tone	milijoni Din
Anglija	100.571	116.7
Italija	124.211	101.0
Nemčija	81.294	88.4
Madžarska	69.463	38.9

Po teh podatkih je naš lesni izvoz v te štiri države dosegel vrednost okoli 63% celotnega našega izvoza v prvi polovici letošnjega leta.

Zanimivo je pripomniti, da je vrednost našega lesnega izvoza v prvi polovici letošnjega leta znašala več kakor v celem lanskem letu (italijanske sankcije), ko je dosegel vse lesni izvoz le vrednost 544.7 milijona Din. V letošnjih prvih šestih mesecih smo torej izvozili za 6.6 milijona Din več.

Borze

23. julija

Na ljubljanski borzi so se ob nadaljni oslabitvi avstrijski šilingi v privatnem klirinški trgovanju po 8.39, metem ko so se angleški funti ponujali po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.36, v grških bonih po 29.50 in v angleških funtih po 238, a španske pezete so se ponujale po 300. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 12.73, v Beogradu 12.6938 in v Zagrebu 12.70 (za konec avgusta 12.5350 in za sredo septembra 12.50).

Na zagrebškem efektne tržišču je vojna škoda malce oslabela. Zaključila se je po 407.50. Zaključki so bili še v 4% agrarnih po 53.50 in v 7% invest. po 88.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2401.66 — 2416.26, Berlin 1747.03 — 1760.41, Bruselj 730.45 — 735.52, Curih 996.45 — 1000.52, London 216 — 218.06, Newyork 4311 — 4347.32, Pariz 161.66 — 163.10, Praga 151.43 — 152.54, Trst 227.94 — 231.03.

Curih, Beograd 10, Pariz 16.25, London 21.78, Newyork 435.6250, Bruselj 73.3250, Milan 22.95, Amsterdam 240.7750, Berlin 175.35, Dunaj 82.65 (82.20), Stockholm 111.7750, Oslo 108.95, København 96.75, Praga 15.20, Varšava 82.70, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 407 — 407.50, 4% agrarne 52.75 — 53.50, 6% dalm. agrarne 74.50 den., 6% begluške 72 — 72.50 (drobni kosi), 7% stabiliz. 86.50 den., 7% invest. 88 — 90, 7% posojilo DHB 99.50 den., 7% Blair 84.75 — 85.25, 8% Blair 95.25 bl.; delnice: PAB 195 den., Narodna banka 7150 den., Gutmann 55 — 60, Sečerana Osijek 180 — 210, Osiječka ljevaonica 200 bl., Dubrovačka 365 den., Trbovlje 245 — 275, Oceania 250 den., Jadranska plovidba 360 den.

Beograd. Vojna škoda 407 — 408 (407), 4% agrarne 52 den., 6% begluške 76.50 — 76.75 (76.50), 7% posojilo DHB 100 den., 7% Blair 84.75 — 85.25, 8% Blair 96 bl., PAB 197.50 — 198 (198), Narodna banka 7150 — 7220, 6% dalm. agrarne 74.75 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago (23. t. m.). Začetni tečaj: pšenica za sept. 119.50, za dec. 112.8750; tritikala za jul. 112, za sept. 112.75, za dec. 77.

+ Winnipeg (23. t. m.). Začetni tečaj: pšenica za jul. 143.25, za okt. 136, za dec. 132.

+ Novosadska blagovna borza (23. t. m.). Tendence slabša. promet velik. Pšenica, nova: baška 179 — 182, sremska in slavonska 176 — 179, banaska 175 — 182, baška ladja Tisa in ladja Begej 188 — 190. Oves: baški eremski in slavonski 100 — 102.50, Rž: baška 155 — 160, Ječmen: baški in sremski 64 — 65 kg, novi 120 — 125, Turčija: baška in sremska 94 — 95, banatska 91 — 92, Moka: baška in banatska 90 kg in 90 kg 270 — 280, 90 kg 250 — 260, 90 kg 280 — 290, 90 kg 200 — 210, 90 kg 175 — 177.50, 90 kg 122.50 — 125, Otrbi: baški eremski in banatski, in južniški vrečah 90 — 95, baški, v jutajstih vrečah, ladja 94 — 95.

+ Budimpeštanska terminska borza (23. t. m.). Tendence čvrsta, promet živ. vahen. Rž: za okt. 21.13 — 21.15, Turčija: za avg. 11.92 — 11.93, za sept. 12.25 — 12.26.

BOMBAZ

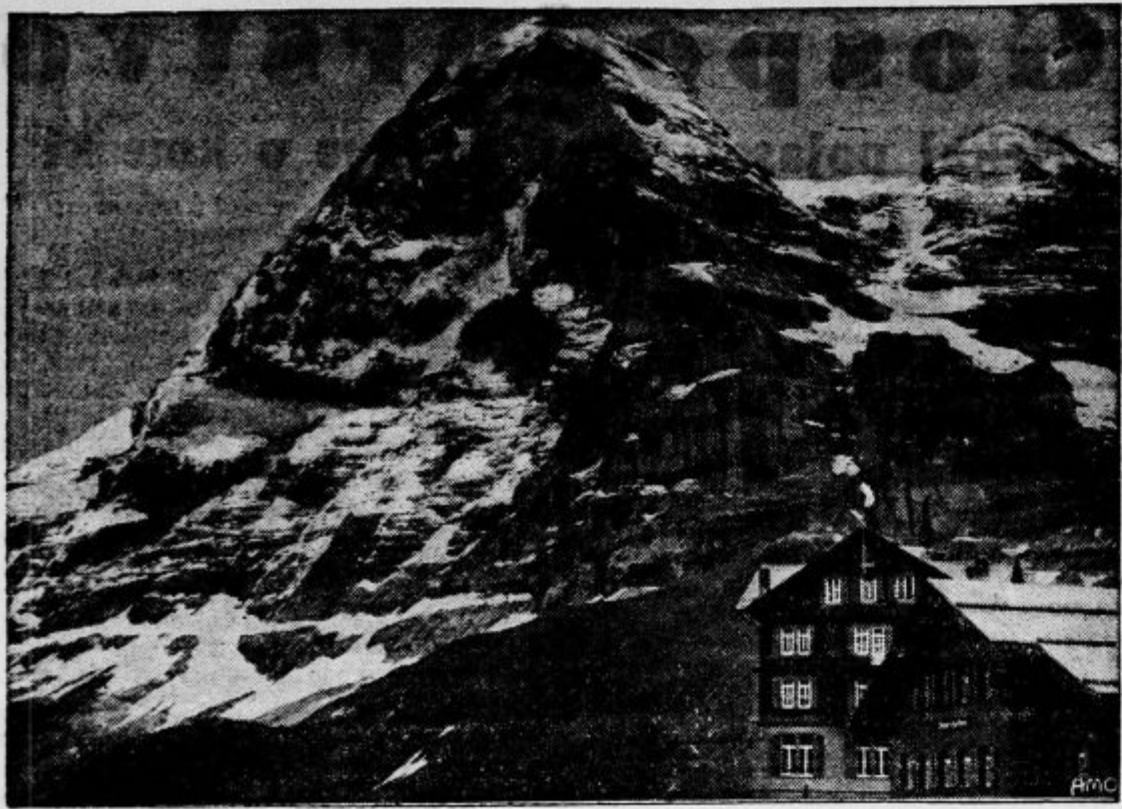
+ Liverpool (23. t. m.). Tendence komaj vztrajna. Zaključni tečaj: za jul. 6.44 (prejšnji dan 6.48), za okt. 6.44 (6.48), za dec. 6.44 (6.48).

+ New York (22. t. m.). Zaključni tečaj: za avg. 11.54 (11.57), za okt. 11.64 (11.67 — 11.68), za dec. 11.58 — 11.60 (11.63).

ZIVINA

+ Svinjski sejem v Mariboru (23. t. m.). Prijeljalj so 153 svinj. Povprečne cene so bile: 5 do 6 tednov starim prascem 100 do 135, 7 do 9 tednov 110 do 140, 3 do 4 mesece 175 do 190, 5 do 7 mesecev 240 do 350, 8 do 10 mesecev 380 do 490, eno leto 700 do 800 Din. Prodanih je bilo 11 prascov. Mesne cene so bile: 1 kg žive teže 6 do 7,50, 1 kg mrtve teže pa 2 do 11 Din.

Gora, ki požira ljudi

Severna stena Eigerja v bernskem Oberlandu je zahtevala že ponovno človeška življenja, zato kanli švicarska vlada prepovedati vse plezalne ture na ta vršac

Nesreča v steni Eigerja

Dva plezalca v snežnem viharju — Eden mrtev, drugi živ, a napoln blazen

Komaj dva tedna je preteklo, odkar smo poročali, da sta dva znana italijanska plezalca zšla v dosegljivo nepremagani severni steni švicarske gore Eigerja, ki ima na vesti že cel kup človeških življenj. Sedaj poročajo o novi tragediji, ki se je odigrala v tej steni in katere žrtev je postal saloburški plezalec Albert Gollacker.

Slednjič se je spravljal v imenovano steno v sredi preteklega tedna s tovarišem Primasom in ker se več dni nista vrnila in ker je v tem času nastal silen vihar, je odšla rešilna ekspedicija dvanajstih mož za njima, da ju poišče. Našli so ju v torku v neki ledni jami ob tako zvani »Veliki vrvi«. Gollacker je bil mrtev, Primas pa na koncu svojih moči. Dosegli so ni toliko zavedel, da bi mogel jasno poročati o tem, kako se je nesreča zgodila.

Ležal je ob truplu svojega tovariša in obe nogi sta mu bili zmrznjeni. Nedeľjo in ponedeljek je bil prebil v strašnem

snežnem viharju poleg otrdelega Gollackerjevega trupla in si je zaman prizadeval, da bi tovariša obudil k življenju. Od petka dalje sta bila oba brez vsake hrane. Ko so Primasa našli, je bil poln blazen. Zelo težko ga je bilo rešiti, ker se je upiral z vsemi silami, da bi ga položili na nosilnico.

Pri tem je imela rešilna ekspedicija ssa ma z drugimi neugodnimi okoliščinami dovolj težkega opravka. Sonce je bilo zmehčalo sneg, ki se je krusil v majhnih plazovih v globino. Takšen plaz je zagrabil tudi tri člane rešilne ekspedicije in so jih morali tovariši izkopati iz snega. Gollackerjevega trupla niso mogli spraviti takoj v dolino, ker je bilo treba uporabiti vse sile za Primasovo rešitev. Šele potem, ko so Primasa spravili v Grindelwald, je mogla oditi ekspedicija, da prenese tudi Gollackerjevo truplo. Primasa hranijo med tem s tekočo hrano in zdravniški menijo, da mu bo treba odrezati obe nogi.

Zračna turbina

Izum francoskega inženirja Milleta

Francoski inženir George Millet je izumil zračno turbino, ki je po mnenju strokovnjakov poklicana, da nadomesti pogon s propelerji pri vseh vozilih.

Poskusi, ki jih je izvršil s tem izumom že leta 1935., so pokazali izvrstne uspehe. Njegova turbina deluje prav tako kakor rakete po načelu energije povratnih sunkov plinov ali tekočin. Motor, ki ga je zgradil sestoji iz centrifuge, ki vsesava zrak. Ta zrak se v reakcijskem prostoru zgostja in ga naprava z veliko brzino izganja. Ta zračni tok povzroča reakcijo sosednjih zračnih plasti v nasprotnem smislu in to poganja z motorjem opremljeno vozilo naprej.

Zračna turbina ima pred propelerjem to prednost, da razvija ob enaki sili dosti večji efekt. Izkušnja uči, da vlačna sila propelerja v isti meri nazaduje, v kateri brzina vozila napreduje. Pri največji brzini znaša propelerjeva zmogljivost komaj še 30% motornih sil, pri zračni turbini pa dosega vlačna sila v tem primeru 70 do 80 odstotkov motorne sile. To pomeni, da bi se dala z zračno turbino povečati ne samo

brzina ladij in letal, temveč tudi akcijska razdalja. Pri ladjah bi odpadla z uvedbo zračne turbine vsa transmisijna naprava. Tudi tresenje ladijskega trupla bi odpadlo.

Poletno spanje živali

rib, tropskih kač in krokodilov — Reducirana presnova

Kakor imamo v naših deželah živali, ki se umaknejo pred bližnjo zimo v svoje dupline in prebijejo tam zimsko meseco v smrti podobnem spanju, tako imajo tudi v toplih deželah živali, zlasti ribe, plazilke in druge, ki si v poletnem času privoščijo takšno spanje.

Med tem ko se živali severnejših krajev z zimskim spanjem varujejo pred mrzom in pomanjkanjem hrane, tako se živali s

Nove aretacije v Rusiji

Kakor poroča pariški »Tempe«, so v Filiju pri Moskvi aretirali ravnatelja tamkajšnje tovarne za letala, ki izdeluje štirimotorne bombnike. Obtožili so ga, da je počenjal sabotažo po navodilih, ki mu jih je dal v drugem moskovskem procesu na smrt obsojeni in nato justificirani Pjatakov. Aretirali so tudi več drugih ravnateljev in inženirjev tovarn za vojni material.

V poučenih moskovskih krogih menijo, da bodo aretirali tudi znanega pisatelja Borisa Pilnjaka. Pilnjak je imel v zadnjih letih večkrat nesporazume s sovjetsko vlado. V zadnjem času so ga javno napadali zavoljo njegovih prijateljskih zvez z Radekom. V lanskem septembru je na nekem pisateljskem zborovanju priznal, da je pošiljal Radeku denar, ko so tega pred nekoliko leti vrgli iz stranke in ga pregnali v Turkestan. Pilnjak je baje podpiral tudi Radekovo ženo, ki je po obsodbi svojega moža zšla v težke razmere.

Po nekkih drugih vesteh so baje aretirali tudi bivšega kneza Mirskega, ki je živel dolgo kot emigrant v Londonu in se je potem vrnil v Moskvo.

Požar v tvornici tobaka na Danskem

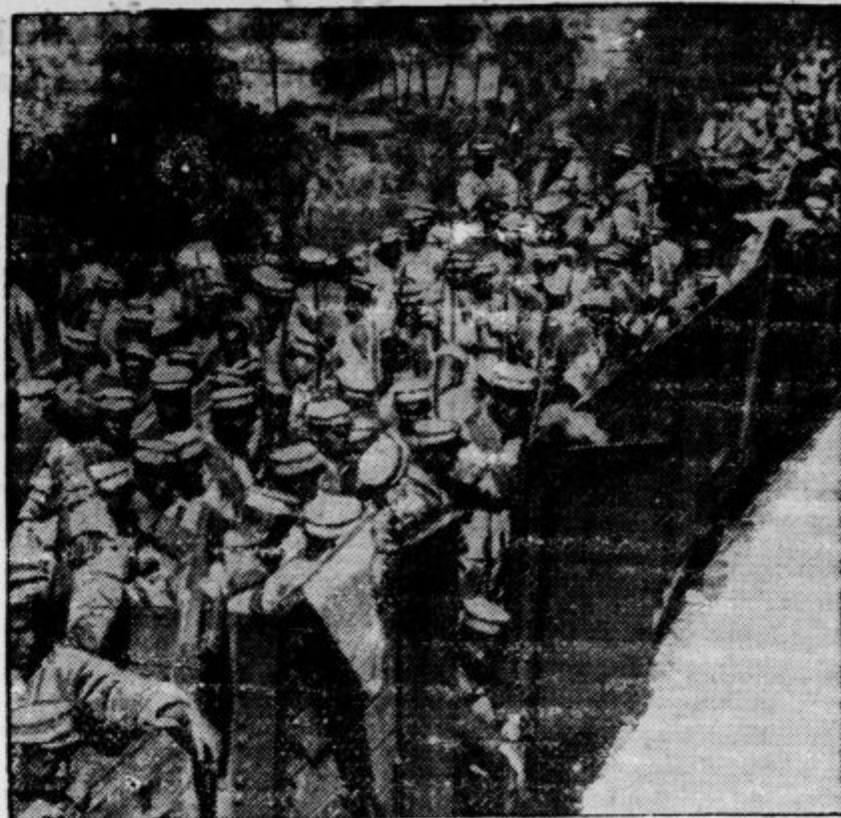
V Horsensu na Jutlandu je zgorela velika tobakarna tovarna tvrdke Petersen in sinovi. Ogenj je uničil štiri milijone cigaret in smotik ter velike zaloge še nepredelanega tobaka. Škodo cenijo na pet milijonov danskih kron, ker so uničeni tudi novi stroji in velika množina cigaretnega papirja. Želi se, da se je tobak sam vnel.

Za letos najlepša

Sedemnajstletna Francozinja Lily Lambova je bila izbrana za pariško kraljico lepote v letu 1937

Prevoz kitajskega vojaštva

Kitajci prevažajo na sporno ozemlje, kjer je prišlo do spopadov z japonskimi vojaškimi oddelki, ogromno število svojih čet

Sonce se upira

V letih sončnih peg so ljudje občutljivi in razburljivi

Kakor kažejo dosedanja opazovanja, nam je računati med sedanjim visokim številom sončnih peg z rekordom, kakršnega anali astronomije ne beležijo zlepa.

Ze lansko leto je znašalo število sončnih peg oziroma njih skupin 495 nasproti 450 v maksimalnem letu 1917 in 424 v maksimalnem letu 1927. Štiri izmed sedanjih skupin so potovale preko sončne plosče, ki so imele najmanj 1,174 milijonov kvadratnih milj površine. V prejšnjih periodah so včasih opazovali pege, ki so zemeljsko površino prekašale za 40 do 60-krat, toda letos nam sonce v tem pogledu nudi še dosti več.

Sončne pege smatrajo dandanes za ogromne oblačne tvorbe kovinskih par, ki imajo s svojimi silovitimi električnimi energijami velik vpliv na magnetsko stanje naše zemlje. Kako nastajajo, še ne vemo natančno. Nekateri raziskovalci menijo, da ima sonce goste jedro, ki se vrtil hitreje nego zunanje plinaste plasti. Vrteče se jedro povzroča zato osrednji vrtnec, od katerega se tržejo manjši vrtnici, ki se prebijejo do sončne površine in se nam tu pokažejo v podobi peg. Ta teorija je verjetna, vendar je pa niso še z ničemer dokazali. Gotovo je le to, da nastajajo pege po izrednih dogodkih na soncu.

Statistični podatki kažejo, da povzroča povečano delovanje sončnih peg na zemlji celo vrsto pojavov. Ciklonarna vrtnčasta gibanja v sončni atmosferi imajo posebno v letih maksimov za posledico izredno močne spremembe v površju naših morij. To vpliva spet na vreme in na magnetska

dogajanja na zemlji in s tem na potresne in vulkanske pojave. Silni viharji in plime, nevihte, toče in poplave, kakor tudi eksplozije v rudnikih gredo na očiten način sporedno z delovanjem sončnih peg.

Te motnje se uveljavljajo tudi pri človeku in živalih. Kot neposredno posledico povečanega delovanja sončnih peg so spoznali n. pr. povečano razmnožitev nekkih vrst živali, dalje selitve žuželk in glodalcev, bohotnejšo rast rastlin i.t.d. Še bolj pa reagira na to človek s svojim življenjem. Ni pretirano, če trdijo, da je človeštvo v letih sončnih peg bolj razburljivo nego drugače, prav tako trdijo nekateri učenjaki, da je tudi divjanje raznih epidemij (kolere, legarja, hripe) v neki zvezi z dogodki na soncu. V dnevih, kadar dosežejo električni viharji na soncu nenavadno stopnjo, je opazovati tudi večjo umrljivost, posebno zavoljo živčnih in srčnih bolezni.

To ni samo teorija, temveč spoznanje, ki temelji na mnogoletnih opazovanjih. Ta povezanost človeka z dogodki v vesoljstvu se ne izraža samo pri občutljivih osebah, temveč tudi pri najbolj zdravih ljudeh, živalih in rastlinah. Spremembe zračnega pritiska, dviganje plinov iz zemlje, spremembe v zemeljsko električnih razmerah in jonizacijski pojavi v zraku dajejo vedenju človeka in drugih bitij določeno smer.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Dve Angležinji aretirani v Moskvi

Moskovska GPU je aretirala dve angleški plesalki, ki sta nastopali v Rusiji. Evo tu Ivy Lindenovo. Zaprla ju je zaradi suma, da sta vohunili za trockistične zarotnike

Novi Carnera?

V boksarskem svetu se pojavlja nov zvezdnik, pravcati drugi Carnera. Piše se Nal Mihal, je rodom Rumun in tehta 140 kg

Mož Earhardtove išče dalje

Ameriška mornarica je iskanje izgubljene svetovne letalke ge. Earhardtove opustila, ker meni, da ni nobenega upanja več za uspeh. Mož slavne letalke Putman pa poguma še ni izgubil. Obrnil se je na nekoga kapitana Andresa, ki slovi kot brodar po Pacifiku, da bi na njegove stroške nadaljeval iskanje.

A NEKDOTA

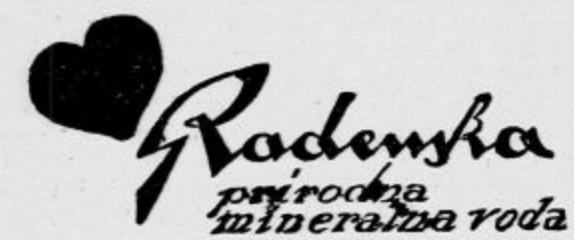
Ibsen je bil v moralnih zadevah, posebno kar se tiče zakona, zelo strog. Nekoč pa mu je le huda predla. Egiptski kečiv ga je kot svetovno znanega pisatelja povabil k svečani otvoritvi Sueškega prekopa in ko je tja prispel, mu je napravil po orientalski navadi lep dar: podaril mu je namreč eno svojih najljubših zamorskih suženj. Pisatelj tega daru ni mogel odkloniti in je bil v velikanski zadregi. Vendar si ni mogel kaj, da bi svoji ženi v Oslu za šalo ne sporočil, da bo privedel s seboj »črno stransko ženico«. Nu, bil je toliko previden, da je črni suženj kmalu vrnil prostost.

VSAK DAN ENA

»Miloštica, približno takšni boste v novi obleki...«

(»Everybody's weekly«)

Žena ljubi močnega moža,
mož normalno ženo, brez nervoznih muh in živčnih napadov,
šef pa zdravega uradnika.

Zahtevajte s kratko karto prospekte od
UPRAVE
RADENSKEGA ZDRAVILNEGA
KOPALIŠČA
SLATINA RADENCI (pri Mariboru)

Japonski častnik

fotografiran v nekem kitajskem pristanišču, kjer čaka na izkrcaanje čet, ki se pripeljejo z ladjo iz Japonske

Vzgoja bodočega kralja

Belgijski kralj Leopold osebno nadzira vzgojo svojega sina princa Baudoina tudi kadar se prestolonaslednik zabava v parku kraljeve palače

Letala proti vročini

Amerika najema zračne taksijske za weekend

Se vedno je v Ameriki letanje dosti dražje od vožnje z avtomobili, toda to Newyorkeci ni motilo, da bi si za to poletje ne nabavili več peruti nego kdaj prej, peruti, ki naj bi njegove prebivalce odnašale v vse smeri neba, v kraje, kjer ni tolikšne vročine kakor v tej metropoli. V New Yorku je cela vrsta podjetij, kjer si lahko letalo za daljše ali krajše izlete najame kakor pri nas kolo. S temi najetim zračnimi taksijski potujejo ljudje v letovišča, na weekend ali za nekoliko dni na ribarske izlete v ozemlje velikih jezer na severu.

Včasih je mogoče, da se je hotel mlad dami posrečeno prikupiti, dejal: »kam se peljete? Moje avto je zunaj.« Danes bi moral reči, če bi hotel veljati za posebno odličenega: »Moje letalo čaka zunaj.« Na žalost pa ta stvar še ni tako preprosta, kajti nit v New Yorku ni še danes mogo-

če, da bi pristajali ali startali v notranjosti mesta s kakšne ploske strehe. New York ima nekoliko letališč, toda do vsakega se je treba popeljati z avtomobilom in to vožnje niso pretirano kratke.

Kdor se hoče odpeljati n. pr. na Bermude, se odpelje jutraj ob pol osmih izpred Chryslerjevega nebotičnika do letališča, ob devetih je v zraku in ob pol treh popoldne prileti na otočje. Vožnja tja in nazaj, ki traja komaj nekoliko ur, dočim si prej z ladjo polovael skoraj teden dni, stane 180 dolarjev in toliko bi te stala tudi ladja. A kdor se zavoljo ohladitve noče povzpeti do aeroplana, si privoščja vsaj avtomobilsko vožnjo. Motor hladitvi tudi v tej obliki. V Ameriki porabijo mnogo galonov bencina samo za kratke večerne hitre vožnje, ki človeka ohladijo, preden leže spat.

Kulturni pregled

Prof. Ivan Košial — šestdesetletnik

27. t. m. praznuje šestdesetletnico slovenski jezikoslovec, profesor novomeške gimnazije Ivan Košial. Njegovo ime je širši javnosti znano predvsem po »Slovenskem in slovarskem brusu knjižne slovenščine«, čigar dve izdaji sta pokazali, kako potrebna nam je bila taka izpopolnitev tedaj veljavne pravopisne priročnika. Prof. Košial se stalno oglašuje v »Življenju in svetlu« in priobčuje mnogo čitane jezikoslovne, posebje še etimološke zapise. Mnogi njegovi članki so izšli v naših revijah; zlasti je sodeloval v »Ljubljanskem Zvonu« in »Domu

profesor je uril mlade glave v Novem mestu, v Ljubljani, v Kopru in v Gorici; po prevratu je služboval vse do zadnjega v Novem mestu. Prof. Ivan Košial sodi med naše najboljše jezikoslovce. Odlikuje ga obsežno jezikovno znanje, kakor ga ima pri nas le redkokdo. Tako imamo v Košialu drugega Matijo Čopa, ki je pa na srečo mnogo bolj delaven kakor je bil Prešernov dihur. Žal, da je ta široko razgledani in učen znanstvenik preživel največji del svoje profesorske dobe v podeželskih mestih, kjer ni imel na razpolago velike knjižnice in znanstvenih slikov. Nedvomno bi mu v hierarhiji naših kulturnih delavcev šel višji in vplivnejši položaj, kakor ga v svoji skromnosti sedaj zavzema.

Kot jezikoslovec se prof. Košial bavi predvsem z etimologijo in pomenoslovjem besednega zaklada. Med drugim je proučeval izvor slovenskih priimkov in osebnih imen in raznih značilnih besed domačega jezikovnega zaklada. Za razliko od nekaterih drugih etimologov — značilno je, da prav v etimologiji pogosto eksperimentirajo diletantje — se prof. Košial vedno z vso vestnostjo oklepa znanstvenih tal in kot jezikoslovec pozitivist ne zapušta zaradi navidezno bleščečih podmen trdnih tal strogega raziskavanja.

Razen etimoloških in drugih jezikoslovnih vprašanj se prof. Košiala vedno zanimali folklorni pojavi. Menda je bil prvi med našimi jezikoslovci, ki se je smotno bavil z raziskavanjem erotičnega imenoslova in objavil o tem v temu podobnih izsledkih dolgo vrsto študij v Krausovi »Anthropophyteji«. Nadalje ga zanimajo vprašanja naše kulturne zgodovine; med drugim je raziskaval zgodovino glagolice in dognal njene sledove na Slovenskem. V literarno zgodovino je segel z nekaterimi specialnimi študijami o literarnih podlogah in o kulturno-zgodovinskem ozadju nekaterih spisov Prešerna in Jurčiča. — Naposled ne smemo prezreti I. Košiala kot prevajalca; menda je bil prvi, ki je v pismeno slovenščino prevajal iz madžarske (M. Joka, »Izrael«, ki dobiva), poslovenil je tudi Molierovega »Georgesa Dandin« in še kaj drugih, drobnejših reči; v nemščino je prevl dr. Cora »Das Geschlechtsleben des italienischen Volkes« (Leipzig 1914).

Učenemu jezikoslovcu in brusilcu našega jezika želimo ob njegovi 60letnici še mnogo zdravih in uspešnih let.

Eseji Stanislava Šimića

Kot četrti knjiga zbirke DHK »Savremeni hrvatski pisci« so izšli izbrani eseji Stanislava Šimića »Dalekorožni duh« (Zagreb 1937, str. 208). Pisce se ni uveljavil samo v poeziji; marveč si je tudi v hrvatski knjižnici z mladostnim temperamentom, napadalo natelostno in duševno ostrino, ki se ji pozna bruc nemških literarnih teorikov, osvojil vidno mesto. Njegovo največje dosedanje kritično dejanje je polemično razveljavo spisa o Križci kot kritiku — spis, ki mu ni moglo odreči tega, kar je bilo vedno v kritiki velika vrhuna: strastne iskrenosti in jasne kriterije.

Stanislav Šimić je v nekem smislu antipod Miroslava Krleža. Predvsem izbija šimić iz individualističnega gledanja umetnosti in njene funkcije; zato se pogumno bori zoper tako zvane »socialne« pisatelje, ki so bistvene kvalitete pesniških del podredili tematski in tako zmanjšali silo in udarnost pesniških stvaritev. Z druge strani se je Stanislav Šimić teoretično izoblikoval pod drugimi duhovnim podnebnem in vnaša v hrvatsko kritiko nove poglede, ki so prav tako daleč od Matvejevega kritičnega impresionizma kakor od Krleževega dialektičnega materializma. Njegovi spisi o literaturi se takisto ostro ločijo od spisov profesionalnih teoretikov in kritičnih epigonov.

Stanislav Šimić se bori za novo, čistejšo in duhovno ostrejšo literaturo, ki ne bo služila modnim geslom, a se tudi ne bo izgubala spoprijemom s stvarnostjo z resničnim življenjem. Za literaturo, ki lo stvarjalna v najboljšem pomenu besede. Življenjsko polna in oblikovno dovršena. Za literaturo močnega diha in napadalnega vzpona; ki bo zopet zavzela vplivno mesto v individualnem in občutvenem svetu človeka. Kot priznavalec forme stila in jezika, kot tankočuten iskatelj doživetov, loč življenjskih jeder sleherne umetniške stvaritve in merila njene vrednosti, se Šimić ne le po idealistični ideologiji, marveč tudi po slogu ostro razločuje od Krleža. Tam, kjer je Krleža širok, retorčen, publicistično zgovoren in slikovit, je Šimić ozek, zgoščen, včas kar suhoparen in nekoliko podkast, kakor sta bila v svojem stilu Kurelac ali Ante Starčević. V njem je še marsikaj neizčrpano, neizvrženo, nedomišljeno — toda za vsemu episi čutiš osebnost, ki stremi preko konvencionalnih idej hrvatske družbe k nečemu novemu in samosvojemu. S Šimićem se ne moreš vedno strinjati; tudi ne veš, v kakšen miselni vozlet se vsi zapelje in kako nam razume nekatere njegove, ponekod profilslovne ali nejasne trditve. Šimićev slog je včas kar občutno raskav in njegova pamfletistična ironija ponekod domala žaljiva; vendar mora priznati, da ima ta kritik in esejist prodorne oči za umetniško stvarjanje in da se za njegovimi nekam izsušenimi, včas kar kaldrma spodtakljivimi stavki skriva entuziastična vera mladega idealista.

»Dalekorožni duh« vsebuje šestnajst esev, ki niso sami izrazili esej, marveč so mnogi bliže literarno-kritičnim člankom in polemičnim esevom. Šimićev esej ima v splošnem premalo tiste pesniške barvila, ki loči esej od kritične študije; premalo plastičnosti in elegancije. H. Rozenkranz je esej dobro označil takole: Die Kunst des Eays besteht darin, den Ausschluss zu finden zwischen Wahrheit der Tatsachen und der Plastik der Worte. — Priročna zbirka je predvsem zagovor literaturne in njene svobodne rasti, apologija kritike in prikaz nekaterih resničnih vrednot domačega slovenstva. Zaradi svoje namenoma »nepublicistične« oblike in izrazito racionalističnega načina obravnavanja problemov si ne bo kajpak pridobila širšega kroga čitateljev v dobri, ko vse blasta le po duševno cenencem štivu; vendar bo tamkamor bo segla, izvršila plodno diskusijo s čitateljem in vzpodbudila k odporu zoper povprečnost in polovičarstvo, — dve bolni

mestj današnjega kulturnega življenja.

V omejenem obsegu dnevniške kronike je komaj mogoče opozoriti na poglavne teme te esejne zbirke. V prvem sestavku »Matiš danes« se pisec zadržuje pri umetniških kvalitetah Matloša, zlasti kot lirika, da se v eseu »Necijenjena poezija« zopet vrne k temu nerazumevanemu pojavu hrvatskega pesništva. Esaj »Nesuvremenost zvi jezda« je posvečen bistvenim problemom lirike; je zagovor te umetniške zvrsti nasproti modnim poskusom, da bi se izločila iz sodotnosti kot ostarela, izžepana oblika književnega izražanja. Esaj »Ikarov odgovor« je poizkus ocenitve bistvenih vrednot lirike Ljube Wiesnera in nje odločen za govor nasproti hvalicem socialne poezije. V »Gledanju u stvarnost« se Šimić bavi z ideološkimi pojmovanji književnosti in med drugim karakterizira razliko med Krležo in Cesarcem; zavzema se za realnost pesniškega izraza, ki edini zajema svet z vseh strani; a čutili, duševno, racionalno in duhovno. Esaj »Avionat slobode« je študija o pesniških kvalitetah Tina Ujevića. V esaju »Izraz narodnega« se vrača Šimić k problemu naroda in umetnosti, ki je zanimal tudi Matloša in tolike druge ter se pojavlja vedno znova s slehernim mlado generacijo. Članek »Doktor i kritika« je polemičen »obračun« z dr. Ljubomiro Marakovićem. V sestavku »Suvremeni kritiki« najdeš vrsto aloristično zgoščenih misli; o značaju in pomenu kritike, ki jo Šimić slavi zelo visoko v hierarhiji kulturnih sil, pri čemer kajkrat (kakor na str. 111) preze tipičnost resnične kritike in jo istoveti z literarno kroniko v dnevniških; kakor da bi lela bila kritika v pravem pomenu besede. K problemu »socialne poezije« se zopet vrača v članku »Asocialno silnotvorstvo«, medtem ko v nadaljnjem članku razlaga in vrednoti glil Ante Starčevića — stil, ki je že dolgo čakal analitičnega proučevalca; kajti Starčevićev slog je vprav šolek primer za resničnost reka »le style c'est l'homme«. V esaju »Izraz i kultura« zavzema Šimić stališče do fazizma kot poskusa novega kulturnega vrednotenja; zaključuje pa zbirko z esejem »Veliki psovač in Antioh«, ki obuja duhovni lik predvojnega »buntovnika«, nadarjenega pesnika Janka Polića-Kamova.

»Dalekorožni duh« je nedvomno podnetna knjiga, čeprav marsikje sporna in prilivlja v apodiktčni besedi svojega pisca. Toda sedanjosti čas zahteva avtorjev, ki skušajo iz njegovih zgodb antinomij iskati polni k novim sintezam bodočnosti. —

Zapiski

»Življenje in sveta« prinese v prihodnji (ponedeljski) številki članek o zvezi z Marsom, ki sezanja čitatelja z senzacionalno napovedjo izumitelja Nikole Tesle, nadalje o tehniki na afriških kavrh nasadih. Dr. Anton Debeljak načrtuje s prispevkom »V deželo čveh tisoč jame« novo potopisno kramljanje. Smotje poti vodi sicer samo v Postojno, toda koliko novega in poučnega izve čitatelj na poti s tem duhovitim kramljanjem! Nadaljuje se povest Jožeta Krivca »Ob žetvi«, prav tako Dumasov roman »Trije mušketirji« z Norrentendersovimi ilustracijami. A. J. je prispeval nekroglo izumitelja Marconiju, v rubriki Iz literarnega sveta izide članek P. Karlina »O rokopolis in posmetih«, I. Košial razlaga izraz »galos«, zaključujejo pa številko običajne rubrike. Kakor v vsaki številki, so tudi v tej mnoge ilustracije.

Amerike simpatično pozdravljajo in uslužni dirigent je ob koncu primaknil še nekaj točk.

Srbhrovska narodna pesem v nemški znanosti. V Heidelbergu je izšel drugi del obsežnega spisa pokojnega bongskega profesorja Leopolda Kaila Goltza »Volksleben und Volksleben der Kroaten und Serben«. Drugi del ima naslov »Die Liebenden, Personen und Schauplatz des Liedes« in obsega 243 strani v osmerki.

Antona Ingolića roman »Lukarja« je prišel prevajati v češčino dr. Bohuš Vybiral. Roman bo najbrž objavljen najprej v nekem listu in šele pozneje v knjižni izdaji.

Izdaja literarno-zgodovinskih esev dr. I. Prijatelja. Kakor izvemo, si je akademska založba v Ljubljani zagotovila izdajo literarno-zgodovinskih esev pokojnega dr. Ivana Prijatelja. Izšli bodo v več zvezkih.

Ali res? V praški »Přítomnosti« objavlja Otto Rádl svoje razgovore z zastopniki tujih narodov na kongresu pen-klubov v Parizu. Vpraševal je tuje pisatelje o tem, kaj vedo o češki literaturi in je izvedel marsikaj značilnega. V svojem članku ugotavlja, da so Poljski in Jugoslovenci izmed vseh sosedov češkoslovaške najbolj informirani o češki literaturi. Vsi so zatrdjevali, da je češkoslovaško kulturo življenje

v Jugoslaviji zelo dobro znano. Nekd. avstrijski delegat pa je takole označil odnos svojih rojakov do češke literature: Češka literatura je za Jugoslavijo preveč medla, Jugoslovenci imajo tudi v literaturi najrajši temperament in tega čehi nimajo. Literatura, ki jo Jugoslavija ljubi in prevaja, mora imeti v snovi in v formi ogenj in temperament, ali pa mora biti videljena v dovršeno formo. Češkim romanopiscem baje vedel nedostaja dovršene forme, zato jih Jugoslovenci ne čitajo radi. Jugoslovenci imajo mnogo bližje ruska literatura... — Vsekako zmo remice, a tudi precej nepoznanja češke literature.

Dvomešniček »Slavjanská beseda« (Sofija) šteje med svoje stalne sodelavce mnoga ljubljanskega publicista dr. Jos. C. Oblaka. V pravkar izšel tretjem dvojnem snopiču je izšla razprava dr. J. C. Oblaka »Slovani, alpinizem in turizem«, v kateri razvija svoje znane nasore o priridi in o bistvu alpinizma in turizma, poudarjajoč zlasti estetsko stran. — V istem zvezku je izšla med drugim študija Koleđarova o Aleksi Konstantinovu, članek Staneva o sodelovanju in sblizjevanju z Jugoslovenci, Nadžova o Botevu in Rakovskem, Bađžova o Alfonzu Muchi in slovanstvu. »Slavjanská beseda« izdaja enako imenovano društvo v Sofiji (ulica Rakovski 127). Revija stane za inozemstvo 60 lejev na leto.

pili ob nadaljnjega tekmovalca. Najboljše mesto je zdaj zasedel Francz Lapebie, drugi pa je Italijan Vicini.

Nogometno moštvo SK Korošice je preteklo nedeljo gostovalo v Delicah in doseglo proti prvaku tamošnjega okrožja SK Delnicam po lepi in napeti igri neodločen rezultat 5:5 (3:3).

V šibeniku bodo danes in jutri največje veslaške prireditve letošnje sezone, sa prvenstvo države in za prvenstvo Jadrana, na katerih bo nastopalo okoli 260 veslačev v 65 čolnih, ki bodo zastopali 13 najboljših veslaških klubov države.

Jutrišnja zadnja kvalifikacijsko tekmo na vstop v nacionalno ligo med Šaškom in Edinostvom v Sarajevu bo sodil italijanski sodnik Scorsoni. Jedinostvo ima za to zadnje srečanje precej naskoka iz Beograda, toda nekoliko strahu ima pa vendarle še vedno, kajti Sarajevčani znajo včasih postavljati kar dvostranske rezultate.

Lahkoatletički tržaški Giovinetti bodo v nedeljo 8. avgusta vrtnik zagrebski Concordij obisk v Trstu. Kakor znano je tamniti Concordia miting izgubila precej visoko (56:74) in bo sedaj doma poskušala pokazati nekaj več, kakor je mogla zunan doma.

Listnica uredništva: Neznani opazovalci nogometne tekme Maribor—Ljubljana naj se zaradi svojih dopisov zgleda v uredništvo (od 17. dalje) ali vsaj javi z imenom!

ZSK Hermes — motosekcija. Za izlet Avtokluba na Podkorensko sedlo se vabijo vsi člani, ga se tega izleta po možnosti udeležijo. Zbirališče ob pol 8. pred garažo Desca v Šiški ali pa ob 10. na Podkorenu. Blagoslovitev vozil, otvoritev ekspozitve Avtokluba. Pozdrav avstrijskih motociklistov in avtomobilistov. Vsi! Načelnik.

SK Reka: Jutri gostuje I. moštvo in juniorji v Kranju. Odhodi iz Ljubljane ob 11.45. Opremo je dvigniti danes ob 17. do 18. ali jutri od 9. do 10. Pričetek tekme juniorjev je ob 15. I. moštva pa ob 16. Postava moštva je objavljena v garderobi.

STK Moste. Jutri morajo biti ob 8. vsi aktivni igralci na našem igrišču zaradi treninga. Sigurno in točno!

Iz življenja na deželi

Z Jesenic

Zvočni kino Radio predvaja danes in jutri v nedeljo ob pol 9. zvečer (v nedeljo ob 3. uri pop. samo ob slabem vremenu) velenim »Ura skušnjave«. Med dodatki tudi domač »Zora« tednik in Paramountov zvočni žurnal. — Sledi »Vroča krič.

Iz Ptuja

Večerni koncerti v parku. Zadnje tedne prireja mestna godba pod vodstvom g. Likarja vsako sredo in nedeljo koncerte, ki so bili jako dobro obiskani. Godba stalno napreduje. Želimo pa, da mladina ne bi preveč kričala med koncertom in ravno okrog paviljona, da je užitek vedno skajlen. Sicer pa otroci po 21. ne spadajo več v park.

BLAD. Zvočni kino predvaja danes in jutri zvečer velenim »Dijak prosjač«. Jutri popoldne film odpade zaradi tobole. Dodaek: Koloriran film »Sreča v nesreči«.

RADIO

Sobota 24. julija

Ljubljana 12: Pester glasbeni spored * plošč. — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13.15: Plošče. — 14: Vremenika napoved. — 15: Koncert ruskega seksteta. — 18.40: Pogovor s poslušalci. — 19.30: Nac. ura: Kraso Kovarjić (iz Zagreba). — 19.50: Pregled sporeda. — 20: O zunanjih politikah (dr. A. Kuhar). — 20.30: Počitniška idila (pisan večer). — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahkih nog na okrog (plošče).

Nedelja 25. julija

Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 9: Cas, vreme, poročila, spored. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (dr. Rant). — 10: Koncert oddelka godbe »Sloga«. — 11: Iz kraljestva igračk (plošče). — 11.30: Otroška ura: Teta Marička kramlja in prepeva. — 12: Koncert na harmoniki (g. R. Pilih). — 13: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 13.15: Plošče po željah. — 17: Kmetijska gospodinjstva navodila in poročila. — 17.30: Prenos koncerta vojaške godbe iz hotela Bellevue. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Trije veliki pesniki troletničnih bratov (prof. Anka Raketić). — 19.50: Verdi; fantazija (plošče). — 20: Za zabavo in za ples: Trboveljski pevski jazzkvartet, vmes plošče. — 21.20: Narodne pesmi poje g. Mirko Dolničar. — 22: Cas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Orkestralni koncert s plošč.

Beograd 17.40: Koncert pevskega zboru in orkestra. — 20.30: Srbski večer. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Zagreb 16.45: Plošče. — 20: Tamburaški zbor. — 20.45: Orkestralni in pevski koncert. — 22.20: Ples. — Praga 19.45: Praške slike. — 21.10: Komorna glasba. — 22.45: Ples. — Varšava 21: Zvočna igra z glasbo. — 22: Violina in klavir. — 22.30: Schumannove pesmi. — Dunaj 11.45: Simf. koncert. — 15.40: Orkester mandolin. — 19.40: Orkestralni koncert. — 20.35: Cerkevni koncert iz Salzburga. — 21.45: Iz opere in koncertne dvorane. — 22.45: Lahka glasba. — 23: Nadaljevanje koncerta. — Berlin 19.20: Lahka glasba. — 20: Vojaška godba. — 22.30: Ples. — München 18: Pester glasbeni program. — 20: Veneč lepah melodij. — 22.30: Plesni orkester. — Stuttgart 20: 30 stopinj v senci in posledice. — 21: Lahka in plesna muzika. — 22.30: Plesni orkester. — 24: Nočni koncert: Bachova glasba.

SPORT

Nogometni gostje iz Celovca

Moštvo koroškega K.A.C., ki nastopi danes ob 18. in jutri ob 17.30 proti S.K. Ljubljani.

Ljubljana bo postavila danes naslednje moštvo: Pogačnik, Jerman, Ceglar, Puterle, Jug, Boncelj, Jicha, Cankar, Gerjol, Tičar, Erber, jutri na nastopi takole: Logar, Hassl, Bertonec, Slapar, Pupo, Klemenc, Janežič, Lah, Bertonec, Šercer, Tičar.

Odločilna borba

Drevi ob 20.30 med Viktorijo in Ilirijo

Drevi torej si bodo pogledali v oči najboljši igralci obeh kandidatov za prvenstvo plavalnega turnirja v štirih za znameniti »Jadranski pokal«. Ilirjanske nade so precej velike, saj so v Trstu brez odličnega Wilfana izgubili tekmo samo z eno točko razlike proti najboljšim italijanskim predstavnikom vodnega sporta. Viktorija je prišla v Ljubljano že v četrtek, da so se njeni tekmovalci dodobra odpčili in se nekoliko privadili vode v bazenu.

Razen svojih mišic in svojega srca potrebujejo Ilirjani drevi tudi naše občinstvo, da jih bo bodrilo. Kajti v tej tekmi ne bo dovolj, če bodo samo zmagali, temveč morajo zmagati s čim večjim številom točk pred Viktorijo.

Vstopnice se bodo prodajale danes že od 10. dalje v kopališču. Rezervirane vstopnice naj se dvignejo četrte ure pred pričetkom. Tekma se bo začela točno!

Obenem s to tekmo nastopata v Splitu tudi ostala dva udeleženca tega turnirja, in sicer tržaška Triestina in domači Jadran. Po jutrišnjih srečanjih bo račun za najboljša mesta že precej lažji kot je danes. Mi želimo, da bi Iliriji ostala mnogo obetajoča pozicija, ki jo danes še zavzema.

Pred izletom

v Postojno

Navodila za udeležence s kolesi in brez njih

Ljubljanska kolesarska podzveza priredi v nedeljo dne 1. avgusta velik propagandni kolesarski izlet v Postojno in Postojnsko jamo. Izlet je namenjen predvsem kolesarjem in prijateljem kolesarstva, med katerimi bodo oni brez koles lahko potovali z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 6.15. Kdor si ne želi ogledati jame, se lahko udeležijo samo izleta v Postojno in znaša zanj prijavlina samo Din 27.

Odhod iz Ljubljane je za kolesarje določen ob 6. jutraj, ena skupina pa bo odšla že pol ure prej, t. j. ob pol 6. jutraj. Na Vrhniki bodo kolesarji ob 6.45, kjer se jim bo priključilo okoli 200 vrhnikiških kolesarjev. V Logatcu se bo skupina peljala mimo okoli 7.30, mejo pri Planini pa bo prekorčila med 8.30 in 9. uro. Pri vsaki skupini bodo številni mehaniki, ki bodo sproti popravljali morebitne defekte. Do meje bo izletnike spremljal poseben avto za popravila, prav tako je poskrbljeno tudi za zdravila.

V Postojni bo lep sprejem, nato ogled jame, po kosilu popoldne pa bodo velike mednarodne kolesarske dirke iz Postojne do Razdrtega in nazaj. Iz Postojne se bodo vsi vračali ob 17. Prijavnina znaša Din 40, z vstopnino za ogled jame, brez te pa samo Din 27. Prijavnina za vožnjo z vlakom in ogled jame znaša Din 45, pri čemer pa ni všteta nedeljska izletniška karta z odoodne postaje do Rakeke in nazaj. Kosilo bo pripravljeno v 5 gostilnah po 8 lir ali okroglo Din 20.

Prijave sprejemajo še: Jaka Gorjanc, Miklošičeva c. 15, telefon 20-66, tudi pisne z nakazilom, dalje Ivan Jax in Sin, Gosposvetska c. ter gostilna pri Vrhniki — na Tržaški cesti 11, kjer se je mogoče prijaviti tudi še jutri ves dan.

Zaključek prijav je brezpogojno v ponedeljek 25. ob 16. Točna navodila z legitimacijami in izletnimi številkami bo prejel vsak udeleženec zase.

Razpis

lahkoatletskega mitinga po dolžnosti in za prvenstvo Celja

Sportni klub Celje v Celju razpisuje za nedeljo 8. avgusta t. l. s pričetkom ob 8. jutraj na Glaziji lahkoatletski miting po dolžnosti, združen s tekmovalcem za prvenstvo Celja v klasičnem petboju za seniorje in navadnem petboju za juniorje. Tekmuje se pa lahko tudi v posameznih disciplinah, neobvezno za petboj — in sicer: Seniorji: 200 m, 1500 m, met diska, met kopja, skok v daljino z zaletom, Juniorji (Q): 100 m, 1000 m, met diska (1.5 kg), met kopja (600 gr), skok v daljino z zaletom, balkanska stafeta (800×400×200×100).

Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani člani klubov članov JLAS, Provaslariji in petboju, dobi naslov: »Prvak Celja v klasičnem petboju za leto 1937« za seniorje in častno diploma ter v juniorski skupini »Juniorji prvak Celja v petboju za leto 1937« in častno diploma. Prijave je poslati najkasneje do 2. avgusta t. l. na naslov: SK Celje, v roke g. Mirka Presingerja. Celje, Mestno poglavstvo. V prijavi naj bo navedeno, ali atlet tekmuje za petboj ali v posameznih disciplinah. Prijavnina za atleta znaša za petboj 5 din, za tekmovalca izven petboja za posameznega atleta 3 din.

Tekmovanje bo na tekašišču, dolgem 380 m, ki ima 4 nedvigljene zavoje in je pokrito z usaki. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JLAS.

V nekaj vrstah

Na Bledu se je že v četrtek začel veliki mednarodni teniški turnir, na katerem pa udeležba ni tako častna, kakor se je splošno računalo. Na vselej prirediteljev pa sta prišla zaigrali oba naša prvaka Punčec in Kovačeva, ki pa hočeta že danes potovati dalje na Švedsko, tako da ne bosta turnir predčasno zaključili. Najbolj zanimiva partija prvega dneva je bila med Punčecom in Vodušnikom, kjer je zmagal Punčec s 6:4 in 6:0. Med juniorji je Ilirijan Smerdu zmagal nad Beckerjem s 6:1 in 6:0.

Na vožnji okoli Francije so vsi Belgijci iz protesta zaradi diskvalifikacije njihovega najboljšega vozača Maesa solidarno nastopali.

Rafael Sabatini

MORSKI KRAGULJ

sarski romar.

»Zoper mojega brata?«

»Da — zaradi uboja plemiča Godolphina. Ker noče sodišče v Truru nič ukreniti, je nekaj ljudi vložilo pri Cornwallskem državnem tožniku prošnjo, naj ukaže sodišču, da izreče zoper sira Oliverja zaporno povelje radi umora. Sodišče je seveda tudi to prošnjo odbilo, češ, da je podrejeno samo kraljici in odgovorno samo njegovemu veličanstvu. Danes sem pa po naključju zvedel, da je šla takšna prošnja tudi v London, neposredno kraljici v roke: naj bi zapovedala sodnijskim uradnikom, da storijo svojo dolžnost ali pa zapustijo službo.« Jasper si je položil dolgi kazalec v nos, in drobne oči so se mu zvitro zaiskrile. »Hotel sem vas posvariti, sir. Pregovorite sira Oliverja, da poveže culo. Vrl mornar je, in vrlih mornarjev ni nikoli nikjer preveč.«

Lionel je potegnil iz žepa mošnjik, zajeceljal nekaj v zahvalo in spustil mošnjik Jasperju v desno dlan. Z grozo v srcu je zdirjal domov. Zdal je prihajalo tisto, česar se je bal: udarec je moral vsak čas pasti — in brat bo priznal resnico. V Penarowu ga je čakala nova strašna vest. Sir

Oliver je bil odjezdil v Godolphin Court. Zla novica je bila torej že prišla siru Oliverju do ušes, in ta je bil takoj ukrenil svoje. Kaj drugega bi ga bilo moglo gnati k Rozamundi?

Vitez je bil res pihel v Godolphin Court, da bi predložil Rozamundi listino, ki ga je razbremenjevala. Zdal je mogel to že storiti, ne da bi škodil Lionelu. Ali njegova pot je bila zaman. Rozamunda ga ni hotela sprejeti. Ponižno, kar drugega ni bila njegova naveda, jo je bil dal po slugi vnovič prositi, a tudi to pot ga je odbila. Skrušen se je vrnil v Penarow, kjer ga je brat že strastno in nestropno pričakoval.

»Kaj boš zdaj storil?« ga je pozdravil Lionel.

»Zdal storil? Kaj govoriš?«

»Kako, ali mar še ne veš?« In Lionel mu je povedal nesrečno novico.

S spačeni usti je sir Oliver zastrmel v tla, nato se je udaril po čelu. »Tak zato me ni hotela sprejeti! Ali si je mogla res misliti, da prihajam prositi milosti? Oh, to bi bilo nevredno! A takšna je.« Stopil je h kamini in s škornjem jezno bronil v kladno.

»In kaj misliš storiti?« je z drhtečim glasom vtrajal Lionel. To vprašanje je izpodirvalo v njegovi glavi vsako drugo misel.

»Storiti?« Sir Oliver se je preko rame ozrl na brata. »Bogme, gnojni čir bom odprl! Konec na pravim, s sramoto in s obusjem!«

Hripavo je bruhnil te besede iz sebe. Lionel se je zgrudil v naslanjač, kolena ga niso več drža-

la. Njegov strah je bil torej osnovan. Vendar je ostal v njem še rahel dvom. Oliverju ni bilo prav nič podobno, da bi bil zmožen žrtvovati brata.

»Torej... torej misliš povedati resnico?« je šepnil z usihajočim glasom.

Sir Oliver se je naglo obrnil in ga pazljivo pogledal. »Za Boga, Lal, kaj ti roji po glavi?« je skoraj osorno vprašal. »Seveda ji mislim povedati resnico, a samo toliko, kolikor zaveda mene. Menda se ne bojiš, da bi te izdal? Tega mi menda ne prisojaš?«

»Kaj ti pa ostane drugega?«

Sir Oliver mu je razložil svojo misel. Lionel se je potolažen oddahnil. A to olajšanje ni dolgo trajalo. Novo premišljevanje mu je navdalo srce z novimi strahom. Če Oliverju uspe, da se opere suma, tedaj mora pasti krivda nanj. Strah je povečal namišljeno nevarnost v gotovost. Ako Oliver dokaže, da krvava sled ni bila od njega, tedaj je mogla biti samo od Lionela. To bi bilo isto, kakor če bi Oliver takoj povedal vso resnico; ne ogibno bi se uganili. Imel se je za izgubljenega. Oh, da bi se bil s svojimi skrbmi zaupal bratu! A manjkalo mu je poguma; sramoval se jih je in se zmerjal, da je strahopetec. Čutil je nizkoto svoje sebičnosti, a niti zdaj ni imel moči, da bi jo bil premagal. Samoljubje je bilo večje od ljubezni do brata, da, od ljubezni do dvajsetih bratov, če bi jih bil imel.

Naslednje jutro — bil je viharen dan proti koncu marca — ga je našlo spet v Penarowu krc-

mi z Jasperjem Leighom. Domislil se je bil izhoda, edinega možnega izhoda. Brat mu je bil snoti rekel, da bo predložil svoje dokaze Killigrewu, ker ga Rozamunda ne mara videti.

Na srečo je bil Killigrew ta mah nekam odpotoval, toda o veliki noči so ga spet pričakovali, in do velike noči je bilo samo še teden dni. Lionel je imel torej malo časa, da izvrši načrt, ki je zorel v njegovi glavi. Preklinjal se je, da ga je bil zasnoval, hkratu se je pa z vso žilavostjo slabša oklepel te misli.

Ko je zdaj sedel za belo leseno mizo in gledal Jasperju Leighu iz oči v oči, ga je puščal pogum na cedilu. Namesto običajnega toplega piva sta bila na Lionelov predlog špansko vino z žganjem. Močna pijača mu je bila življenjske moči. Besede, ki jih je bil brat izrekel, ko sta nedavno tega prvič govorila o Jasperju Leighu, so mu brnele po glavi: »To ti je brezvesten pustolovec! Z dušo in telesom bi se prodal, da mu le ponudiš dovolj visoko ceno.« Denarja, da bi kupil Jasperja Leigha, je imel Lionel dovolj. Seveda je bil to denar, ki mu ga je dajala popolišratova dobrota, in prav ta denar je hotel porabiti v Oliverjevo uničenje.

Vest ga je grajala, da je strahopeten, zaničeva. nja vreden pes. Preziral je samega sebe in si prisegel, da ostane močan in rajši vse prenese, kakor da bi si naprtl tolikišni zločin. A že v naslednjem trenutku se je spet zgrozil tega sklepa in njegovih posledic.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Strokovnjaka
za reklamo in propagando, sposobnega, od slučaja do slučaja štem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uspešna reklama«. 18474-1

Manufakturnist
star do 32 let, izveščana, zanesljiva moč, z dobrimi referencami nemškega imena, sprejem v firmo hišo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »St. 2000«. 18420-1

Gospodično - vzgojiteljico
solidno, ki govori lepo nemški in ima gimnazijsko maturo, sprejem v firmo hišo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »St. 2000«. 18420-1

Pisarniška moč
dobi službo v Ljubljani. — Ponudbe pod »Večak« na ogl. odd. Jutra. 18541-1

Šoferja
za potovanje s potnikom in prevoz blaga, sprejem takoj. Kavelje 6.000 Din v gotovini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izreč«. 18562-1

Gospodično
inteligentno, ki govori nemško, iščem k gletnemu deklu. Vprašati Stanka Opačič, Kranj, hotel Stara postaja. 18573-1

Šiviljo - prirojevanko
izurjeno, samostojno, iščem za stalno z dobrimi plačilnimi pogoji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zajamčena eksistencija«. 18567-1

Pekovskega pomočnika
zanesljivega in sposobnega pri peči, sprejme pekarna Pirc, Sv. Peter, Savinjska dolina. 18566-1

Dva mizarstva pomočnika
dobre moči in vajenca s primerno šolsko izobrazbo, — sprejem takoj. Mizarstvo Stare, Bled. 18568-1

Pletilje rokavic
s stroji št. 7 in 8, iščem za izdelavo rokavic doma. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rokavice«. 18544-1

G. Th. Rothman:
VRTISMRČEK in ŠILONOSKA
Nove pustolovščine

59

Nu, dolgo nam ni treba čakati! Čez nekaj sekund se vrata odpro, in general Levokrog plane v dvorano. Ali je sija no opravljen! Vse spostovanje, ki sva ga čutila od strica Mikostoviča, se zdaj ga obrne k njemu. Kralj zapove generalu, naj neutegoma skliče vojsko. Dvorni tajnik Piškin hitro zapiše te zgodovinske besede.

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izurjeno navijalko
(špalarico) sprejme takoj Fran Kos, Ljubljana, Židovska ulica 5. 18530-1

Modna trgovina
na Trstevski cesti naproti. Potreben kapital Din 120.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurna bodočnost«. 18568-1

Mlekarno
oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18540-1

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Nova hiša
na Sušaku, s pogledom na morje, ki nosi čisto 7% napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra pod šifro 18.

Komfortna vila
petosoba, podkletna s vrtom, centrom Savinjske doline, industrijski kraj, prava za zdravila ali obit ugodno napredaj. Jager, Celje, Na-Na. 18562-1

Krasna nova vila
moderno izdelana, s lepim, ograjenim vrtom, napredaj za gotovino 115.000 Din. — Duhanč, Klunova ulica 11, Kodeljevo, Ljubljana. 18535-1

Stanovanje
oddam. Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje
komfortno v centru mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18479-1

Dvosob. stanovanje
podstrešno, s kabinom, — oddam takoj na Trstevski cesti št. 4. 18566-1

Stanovanje
velike sobe in kuhinje ter 3 posameznih prostorov s štedilnikom, oddam 1. avgusta. Glince, Trstevska cesta 3. 18571-1

Trisobno stanovanje
s kopalnico, novo predelano, oddam mirni stranki. — Lepodvorska 3. 18532-1

Za 1. avgust oddamo
Trisobno stanovanje s vsemi pritlikinami, samostojno stanovanje s centralno kurjavo in samostojno kopalnico, vsem komfورتom in velikim vrtom. — Vse potrebne informacije daje Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 10 — veak delavnik med uradnimi urami od 8-14. ure. Telefon 25-21 in 25-22. 18546-1

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo sobo
opremljeno, s posebnim vrtom, elektriko in parketom, oddam v urejeni sobi. — Mestni trg 17/II, vrata 8. 18531-1

Oporemljen sobe
poseben vhod, solnece, srače, s 1 ali 2 posteljama, ev. s vso opremo, blizu tramvaja, poceni oddam. Spod. šiška, Cernetova št. 18533-1

Pekarijo
odda v najem ostroma prodajalca Majarova v Borovnici. 18567-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Gostilno
dam na račun ali v najem. C. M. Toman, Moravce. 18540-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivnico
takoj ugodno oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18549-1

Modna trgovina
na Trstevski cesti naproti. Potreben kapital Din 120.000. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sigurna bodočnost«. 18568-1

Mlekarno
oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18540-1

Posest
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel
kompleksov posestov, gospodarstev, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vili ima napredaj gradben. strokovnjak Isobrošen posredovalec Knapar Ludvik, Cesta 29. oktobra 4. Telefon 37-33. Pooblaščen graditelj in sodni cenitelj za nasvete, brezplačno na razpolago. 60-30

Nova hiša
na Sušaku, s pogledom na morje, ki nosi čisto 7% napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra pod šifro 18.

Komfortna vila
petosoba, podkletna s vrtom, centrom Savinjske doline, industrijski kraj, prava za zdravila ali obit ugodno napredaj. Jager, Celje, Na-Na. 18562-1

Krasna nova vila
moderno izdelana, s lepim, ograjenim vrtom, napredaj za gotovino 115.000 Din. — Duhanč, Klunova ulica 11, Kodeljevo, Ljubljana. 18535-1

Stanovanje
oddam. Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trisob. stanovanje
komfortno v centru mesta oddam s 1. avgustom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18479-1

Dvosob. stanovanje
podstrešno, s kabinom, — oddam takoj na Trstevski cesti št. 4. 18566-1

Stanovanje
velike sobe in kuhinje ter 3 posameznih prostorov s štedilnikom, oddam 1. avgusta. Glince, Trstevska cesta 3. 18571-1

Trisobno stanovanje
s kopalnico, novo predelano, oddam mirni stranki. — Lepodvorska 3. 18532-1

Za 1. avgust oddamo
Trisobno stanovanje s vsemi pritlikinami, samostojno stanovanje s centralno kurjavo in samostojno kopalnico, vsem komfورتom in velikim vrtom. — Vse potrebne informacije daje Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 10 — veak delavnik med uradnimi urami od 8-14. ure. Telefon 25-21 in 25-22. 18546-1

Sobo odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo sobo
opremljeno, s posebnim vrtom, elektriko in parketom, oddam v urejeni sobi. — Mestni trg 17/II, vrata 8. 18531-1

Oporemljen sobe
poseben vhod, solnece, srače, s 1 ali 2 posteljama, ev. s vso opremo, blizu tramvaja, poceni oddam. Spod. šiška, Cernetova št. 18533-1

Pekarijo
odda v najem ostroma prodajalca Majarova v Borovnici. 18567-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Restavracijo
v večjem industrijskem in leseniškem kraju na delih, poleg kolodvora, oddam s vsem inventarjem in najem 1. decembra. Potrebno približno Din 50.000 gotovine za nakup vina in drugih stvari. V potev pride le podjeten najemnik s lepim nastopom ter brez malih otrok. Pismene ponudbe je poslati na Aloma Company d. s. o. z. Ljubljana. 18569-1

Lepo sončno sobo opremljeno ali prazno, oddam 1. avgusta v Maistrovi ulici št. 14. 18502-33

Sobe išče
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Oporemljeno sobo
išče gospod. Ponudbe na ogl. odd. Jutra z navedbo cene pod »Uradnik«. 18564-33a

Lepo mesečno sobo
stalno, iščem, po možnosti v vili v mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Soliden gospod.«. 18546-33a

Sobo
s vso opremo in uporabo klavirja, iščem za 15. september. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Keden plačnik«. 18466-33a

Izgubljeno
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zatekel se je
pes doberman, ališni na ime Rex. Najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi lastniku Hrovatu, Zalec. 18565-27

Dopisi
Vsaka beseda 3 Din; davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

Maribor, kavarna
Astoria
Molim damu od utorka poslepodne za naslov — pod »Maribor«. 18456-34

Ženitve
Vsaka beseda 3 Din; davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 20 Din.

Preprosto žensko
srednjih let sprejem takoj za skupno življenje. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Skupnosc«. 18560-25

Razno
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Buret
lister in vsa lahka letna oblačila v elegantni izdelavi nudi ceneno **PRESKER**, Sv. Petra cesta 14

NARODNA TISKARNA
LJUBLJANA
KNAPIJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Z nobenim drugim
reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor s časopisnim oglasom, čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetletjem v tatelev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese korist trgovcu in kupcu.

KLISEJE
END IN VECBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 23